

~~J/5.~~

Átiktatva: J/258

**A Magyar Nemzeti Bank
felügyelő bizottsága tagjainak közös beszámolója
az Országgyűlésnek
a felügyelő bizottság éves munkájáról**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló
2001. évi LVIII. törvény 52/D. §-ának rendelkezése alapján

2005. június–2006. május

J/5.

**A Magyar Nemzeti Bank
felügyelő bizottsága tagjainak közös beszámolója
az Országgyűlésnek
a felügyelő bizottság éves munkájáról**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló
2001. évi LVIII. törvény 52/D. §-ának rendelkezése alapján

Tartalomjegyzék

Bevezető	5
Összefoglaló a felügyelő bizottság megállapításairól	6
A. rész	
A Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottságának működése	9
1. A felügyelő bizottság megalakulása, személyi összetétele, megbízatásának időtartama	11
2. A felügyelő bizottság jogállása, hatásköre, fő feladatai	12
3. A felügyelő bizottság ügyrendje	14
4. A felügyelő bizottság üléskezési és döntéshozatali rendje	15
5. A felügyelő bizottság kapcsolatrendszere	17
6. A felügyelő bizottság működését elősegítő személyi és technikai feltételek, a felügyelő bizottság titkársága	20
7. A folyamatos tulajdonosi ellenőrzés megvalósulása a felügyelő bizottság munkájában	22
8. A belső ellenőrzés irányítása, mint a felügyelő bizottság törvényen alapuló másik feladata	23
9. A belső ellenőrzés tevékenysége	26
B. rész	
Az MNB gazdálkodásának fő jellemzői, a felügyelő bizottság működése során szerzett tapasztalatok	29
1. Az MNB 2005. évi mérlege és eredménykimutatása	31
2. Az MNB gazdálkodásának működési keretei	32
3. Az MNB működési költségeinek és ráfordításainak alakulása	35
4. Az emberierőforrás-gazdálkodás helyzete	37
5. Az MNB szervezetfejlesztési célkitűzései és intézkedései	39
6. A beruházások alakulása	42
7. A Logisztikai Központ beruházás megvalósításának helyzete	44
8. A Magyar Nemzeti Bank peres ügyei	46
9. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok helyzete	47
10. Az MNB 2006. évi pénzügyi terve	52
11. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodása	54
12. Egy külföldi betét téves visszautalásával kapcsolatos vizsgálat eredménye	55
13. A felügyelő bizottsági feladattal kapcsolatos nemzetközi tapasztalatok	57
1. sz. melléklet A Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottságának ügyrendje	66
2. sz. melléklet A felügyelő bizottság munkaterve	71

3. sz. melléklet	A beszámolási időszak alatt megtartott felügyelő bizottsági ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok	73
4. sz. melléklet	A beszámolási időszakban végzett belső ellenőrzési vizsgálatok témái	75
5. sz. melléklet	A Magyar Nemzeti Bank 2006. évi működési költségeinek pénzügyi terve	77

Bevezető

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: MNB-törvény) 2002. július 27-i módosítása során beiktatott 52/D. § alapján a felügyelő bizottsági tag (fb-tag) az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszternek tájékoztatási kötelezettséggel tartozik, a tájékoztatás részleteire nézve azonban sem törvény, sem más jogszabály nem tartalmaz további előírásokat.

A felügyelő bizottság (fb) jelenleg hatályos ügyrendje – a korábbi gyakorlatot is követve – a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozóan kimondja: „Az fb tagjai – az MNB-törvényben előírt kötelezettségnek megfelelően – évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a pénzügyminiszternek. Ezen túlmenően is az fb-tag – igény szerint – tájékoztatási kötelezettséggel tartozik az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszternek.”

A felügyelő bizottság tagjainak ez a közös beszámolója az előző évi beszámoló lezárásától (2005 júniusától) a jelen beszámoló elfogadásáig (2006. május 11-ig) terjedő időszakot öleli fel.

Összefoglaló a felügyelő bizottság megállapításairól

A felügyelő bizottság 2005 júniusától 2006. május 11-ig (a jelen beszámoló elfogadásáig) terjedő időszakban szerzett lényegesebb tapasztalatai, megállapításai az alábbiakban összegezhetők:

1. A felügyelő bizottság az érvényes jogszabályokon alapuló kötelezettségének eleget téve megvizsgálta a Magyar Nemzeti Bank 2005. évi beszámolójának, illetve eredménykimutatásának a felügyelő bizottság hatáskörébe tartozó részeit, s a jelentésében foglaltak figyelembevételével az MNB 2006. évi rendes közgyűlésének elfogadásra ajánlotta azokat.

A banküzem 2005. évi közel 15 milliárd forint összegű működési költségei – a tervezettnél alacsonyabb alakulás ellenére – az előző évhez viszonyítva mintegy 10%-kal, 1,4 milliárd forinttal (szinte minden költségtypus tekintetében) növekedtek. Ez azt jelenti, hogy a korábbi évek tendenciája – a 2001-től 2003-ig tartó költségcsökkenési folyamat – megfordult, és a 2004. évben tapasztalt (6,5%-os) költségnövekedés 2005-ben tovább folytatódott.

A költségalakulási trend megváltozásában szerepet játszott a személyi jellegű költségek 8%-os (704 millió forintos) emelkedése is, amely annak ellenére következett be, hogy a munkavállalói átlaglétszám 50 fővel (896 főre), a 2005. évi záró létszám pedig 129 fővel (809 főre) csökkent. A létszámcsökkentés pénzügyi hatása 2005-ben csak kismértékben jelentkezett, inkább 2006-ban fog érvényesülni. A bérköltségek abszolút nagysága növekedett, főleg a 6%-os béremelkedés és a munkaviszony-megszüntetésekhez kapcsolódó kiadások miatt.

Az MNB vezetése 2005-ben elfogadta a 2006–2008. évekre vonatkozó humánerőforrás-stratégiát, amely többek között célként jelölte meg a bérrendszer egyszerűsítését. Ennek egyik elemét, az ún. fix bónusz alapbéresítését 2006. év elején megvalósították, amit a felügyelő bizottság pozitív változásnak értékelt. Ezt a lépést egyébként a felügyelő bizottság korábbi beszámolójában már szorgalmazta, és az Állami Számvevőszék is hasonló ajánlást tett.

A szervezeti felépítés az elmúlt négy évben a profiltisztítás, valamint egyes új funkciók létrehozása, illetőleg a működési folyamatok optimalizálása miatt folyamatosan változott. A szervezet működési hatékonyságát, illetve jellemzőit összehasonlító helyzetértékelés (a svéd központi bankkal végzett ún. benchmarking vizsgálat) alapján 2005 őszi az MNB megkezdte a szervezeti forma, illetőleg struktúra átalakítását. Mindezek hatására a 2001. évi 1246 fő zárólétszám 2005. december 31-ére 809-re, összesen 437 fővel csökkent. Az MNB igazgatósága a benchmarking vizsgálat eredményei alapján megindított egy középtávú működésfejlesztési programot is. Az első ütem 2006 végéig, a második ütem 2008 elejéig, a Logisztikai Központ tervezett üzemkezdetéig tart. A program végrehajtása előreláthatólag további 200 fő létszámcsökkenéssel jár majd. A benchmarking hatására 2006 elején az MNB igazgatósága döntött a szervezeti struktúra és a menedzsment átalakításáról is. Az új szervezeti felépítés a funkcionális tagozódás mellett differenciált szervezési/irányítási elvet követ, a nagyobb fokú szabályozottságot, szervezetséget, feladatvégrehajtást igénylő szervezeti egységek továbbra is funkcionális-hierarchikus szervezetben, míg a döntés-előkészítésben (elemzés, kutatás, koordináció, tanácsadás) részt vevők ún. teamorientált – osztálystruktúra nélküli – szervezeti formában működnek a jövőben.

Az átalakítás eredményeként a szervezet jelentősen egyszerűsödött mind vertikálisan, mind pedig horizontálisan. 65-ről 45-re csökkent a szervezeti egységek száma, aminek következtében 30 fővel kevesebb lett a vezető is.

A felügyelő bizottság a nemzetközi összehasonlítás alapján megkezdett szervezetfejlesztést és létszámleépítést kedvezőnek értékelte.

2. A 2005. évi beruházások tényleges összege (3,1 milliárd forint) a tervezettnél 46%-kal kevesebb lett, ami alapvetően a Logisztikai Központ kivitelezési munkáinak csúszásával, illetve 2006-ra történő átütemezésével hozható összefüggésbe. A terv alacsony szintű teljesülését részben befolyásolta az a kedvező körülmény is, hogy a közbeszerzési pályázat eredményeként a nyertesek a tervezettnél alacsonyabb áron vállalták a megvalósítást.

2005 májusában megkezdődött a Logisztikai Központ beruházás kivitelezése, amelyet az MNB rendszeresen ellenőriz, és az fb is figyelemmel kísér. Jelenleg – a beruházási munkálatok kezdeti munkálatainak csúszása miatt – erőltetett ütemben folyik a kivitelezés, ami veszélyeztetheti a minőségi megfelelést. A felügyelő bizottság egyetértett azzal, hogy a kivitelezés ellenőrzését tovább kell erősíteni, annak érdekében, hogy a létesítmény határidőre és megfelelő színvonalon készüljön el.

A beruházás pénzügyi szempontból várhatóan a tervezett kereten belül marad. 2006. március 31-ig a mintegy 11,4 milliárd forint előirányzatú beruházásra összesen 2,2 milliárd forint felhasználás történt.

3. A felügyelő bizottság úgy értékelte, hogy az MNB-ben zajló közbeszerzési folyamatok megnyugtatóak, amit a panaszok minimális száma, illetve azok elutasítása is jelez. Ugyanakkor a televíziós megjelenés tárgyában 2005 elején és 2006-ban kiírt közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban kifogások merültek fel. A 2005. januári eljárás lebonyolítása során a törvényi előírások érvényesülése nem volt megítélhető, mivel a belső ellenőrzés megállapítása szerint az iktatási rendszerben csak részben voltak fellelhetőek a döntést alátámasztó dokumentumok (ezért az fb a kérdés vizsgálatát folytatja). Kifogásolta továbbá, hogy az MNB mindkét kiírásnál egyrészt a közbeszerzés elindítása előtt nem alakított ki világos koncepciót a megcélzott tévé jellegére vonatkozóan (összehangolva az erre szánt pénzüsszeg nagyságrendjével és az eljárás formájával), másrészt az ajánlati felhívásokat nem azonos kategóriába tartozó (jelentősen eltérő nézettségű) televíziós csatornáknak küldték meg, és ezért nem lehetett valódi versenyhelyzet.
4. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok helyzetével foglalkozva a felügyelő bizottság továbbra is úgy látja, hogy racionális megoldásnak tűnik, ha a Pénzjegynyomda Zrt. a forintbankjegy gyártásának befejezéséig az MNB tulajdonában marad, de az euró bevezetésének tervezett időpontja előtt legalább 3 évvel indokolt döntést hozni annak jövőjéről.

A Diósgyőri Papírgyárra vonatkozó stratégiai elképzelésekkel kapcsolatban a felügyelő bizottság ugyancsak egyetértett azzal, hogy 2007 táján a papírgyár jövőjére nézve – a Pénzjegynyomda sorsára is tekintettel – döntést kell hozni, a beruházási politikát pedig annak kell alárendelni.

A felügyelő bizottság az MNB tulajdonosi érdekeltségei helyzetének, valamint a peres ügyeket ismertető beszámoló áttekintése kapcsán nem valószínűsített olyan kockázatot, amely az MNB részéről a 2005. évi mérleget módosító céltartalék-képzést igényelt volna. Az MNB-nek a Pénzjegynyomda miatt potenciálisan vesztesége keletkezhet, amelynek mértéke egyelőre nem számszerűsíthető. A társaságnál azonban, a forintbankjegy-gyártás megszűnését követően várható árbevétel-kiesés és a bankjeggyártó eszközök értékvesztése miatt, a korábbi években megkezdett céltartalék-képzés folytatódik. A felügyelő bizottság felvetette, hogy esetleg a Diósgyőri Papírgyárnál is szükségessé válhat a céltartalék képzése.

5. A felügyelő bizottság az MNB-törvény előírásaival és a gazdasági társaságokra jellemző gyakorlattal összhangban, a hatáskörébe tartozó feladatok tekintetében végezte a belső ellenőrzés irányítását. Az ellenőrzési részleg a beszámolási időszakban 54 vizsgálatot végzett, problémákat elsősorban a számítástechnika területén tárt fel.

A felügyelő bizottság összességében úgy ítéli meg, hogy az MNB belső ellenőrzöttsége megfelelő, az ellenőrzési részleg jól működik, az igényeket kielégítette, jelentéseit határidőre elkészítette, az utóvizsgálatokat rendre elvégezte.

6. Az MNB egy külföldi ügyfele egy korábbi megállapodásnak megfelelően – a magyar állam követelése mintegy biztosítékként – több éven keresztül havi lejáratú devizabetétet helyezett el az MNB-nél, a betételhelyezést havonta prolongálva.

Ezzel az üggyellett kapcsolatban egy tévesen végrehajtott tranzakció miatt az MNB elnöke soron kívüli belső ellenőrzési vizsgálatot rendelt el, amelyről a felügyelő bizottság elnökét is értesítette. Az esetről a pénzügyminiszter is tudomást szerzett, s egyidejűleg felkérte a felügyelő bizottság elnökét, hogy tájékoztassa őt a vizsgálat eredményéről.

A belső ellenőrzési vizsgálat többek között megállapította, hogy a téves átutalást az egyik ügyintéző hibájából, egy bizonyos rutinműveletnek az elmulasztása okozta. Az utalás nagyságrendje nem volt kiugró, hiszen a többi üggyelthez képest nem jelentett komoly értékű tranzakciót.

A belső ellenőrzési vizsgálat eredményét felhasználva a felügyelő bizottság arra az álláspontra jutott, hogy ebben a sajnálatos tranzakcióban az ügyintéző hibája mellett több olyan ok is közrejátszott, amelyekért a megfelelő szabályozást és az ellenőrzést elmulasztó vezetők tehetősek felelőssé.

7. A felügyelő bizottság és az MNB igazgatóságának együttműködése korrekt volt, a beszámolási időszakban komolyabb véleménykülönbség nem alakult ki. A belső ellenőrzés irányítása az MNB-törvény előírásainak megfelelően a megosztott hatáskörök szerint történt. Az igazgatóság a hatáskörébe tartozó belső ellenőrzési vizsgálati jelentések tárgyalása során – a törvényi előírásnak megfelelően – két esetben (5 vizsgálati jelentéssel kapcsolatban) döntött a felügyelő bizottság hatáskörébe tartozó megállapításokra vonatkozóan annak tájékoztatásáról.
8. A felügyelő bizottság delegációja a beszámolási időszakban megismerkedhetett a svéd, a dán és a portugál jegybank irányítási, illetőleg ellenőrzési gyakorlatával. Ezeket és a korábbi finn látogatást, valamint a Nemzetközi Fizetések Bankja keretében zajló összehasonlító vizsgálatokat figyelembe véve a nemzetközi gyakorlatról sokat sikerült megtudni.

A tapasztalatokat összegezve megállapítható, hogy az MNB számára a legjobb gyakorlatnak tekinthető három – régóta az EU-ba tartozó, de a Gazdasági és Monetáris Unióhoz nem csatlakozott – tagország jegybankjának szabályozása azonos egyrészt abban, hogy mindegyiknél független monetáris döntéshozó testület működik, másrészt abban is, hogy a nem monetáris jellegű működés tekintetében külön – folyamatos külső – kontroll érvényesül egy nem a jegybank alkalmazottaiból álló ellenőrző, felügyelő testület tevékenysége révén. Ezért az MNB felügyelő bizottság intézménye egyértelműen megfelel az EU-ban érvényesülő irányadó gyakorlatnak.

Az összehasonlítás eredményét mérlegelve ugyanakkor felmerülhet a jelenlegi hazai szabályok többféle módosítása, továbbfejlesztése. Ezzel a következő parlamenti ciklusban célszerű lenne foglalkozni.

9. Az Állami Számvevőszékkel az együttműködés tárgyyszerű és korrekt volt. Az Állami Számvevőszék – az MNB-ben folytatott ellenőrzés keretében – megvizsgálta a felügyelő bizottság munkatervét és módosított ügyrendjét, és arra vonatkozóan kritikai észrevételt nem tett.

A. rész

**A Magyar Nemzeti Bank
felügyelő bizottságának működése**

1. A felügyelő bizottság megalakulása, személyi összetétele, megbízatásának időtartama

Az MNB-törvény 52/A. §-ának (4) bekezdése szerint a felügyelő bizottság tagjai:

- a) az Országgyűlés által választott elnöke,
- b) az Országgyűlés által választott további három tag,
- c) a pénzügyminiszter képviselője,
- d) a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.

A választás és a megbízatás alapján a felügyelő bizottság személyi összetétele a következő:

Elnök: Akar László.

Tagok: Baranyay László,
dr. Kajdi József,
dr. Várhegyi Éva,
dr. Várfalvi István, mint a pénzügyminiszter képviselője,
dr. Urbán László, mint a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.

A felügyelő bizottság első (alakuló) ülését 2002. november 19-én tartotta. A felügyelő bizottság tagjai az MNB-törvényben előírt ún. összeférhetlenségi és vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségüknek a jogszabályoknak megfelelően eleget tettek.

Az MNB-törvény 52/B. §-a értelmében a felügyelő bizottság tagjainak megbízatása az Országgyűlés megbízatásának időtartamára szól. A felügyelő bizottság működése addig tart, amíg az újonnan megalakult Országgyűlés az alakuló üléstől számított 3 hónapon belül az új felügyelő bizottsági tagokat megválasztja. Amennyiben az újonnan megalakult Országgyűlés az említett határidő leteltéig az új felügyelő bizottsági tagokat nem választja meg, az fb működése mindaddig tart, amíg az újonnan megalakult Országgyűlés a felügyelő bizottság új tagjairól nem dönt. (Ha a felügyelő bizottság tagjának megbízatása bármely okból annak az időtartamnak az eltelte előtt megszűnik, amelyre a megbízatás szólt, a tag helyébe az Országgyűlés arra az időtartamra választja, illetve a pénzügyminiszter arra az időtartamra bízta meg az új személyt, amely időtartamot a megszűnt tagságot betöltő személy nem töltött ki.)

2. A felügyelő bizottság jogállása, hatásköre, fő feladatai

A felügyelő bizottság működésére (jogállására, hatáskörére, feladataira) alapvetően az MNB-törvényben és a gazdasági társaságokról szóló törvényben (Gt.) foglaltak az irányadók. (Az MNB-törvény 70. §-a értelmében ugyanis a Gt. rendelkezéseit – figyelemmel az MNB-törvényben meghatározott eltérésekre – alkalmazni kell az MNB felügyelő bizottságára is.)

Az MNB fb, az MNB elnökével egyetértésben indokoltnak tartotta megvizsgálni, hogy a gazdasági társaságokról szóló új törvény 2006. július 1-jén hatályba lépő rendelkezései – többek között a gazdasági társaságok formáira vonatkozó szabályok módosítása, valamint a nyílt részvénytársaságoknál („nyrt.”) az Audit bizottságok kötelező létrehozása – igénylik-e az MNB-re vonatkozó jogszabályok, illetőleg az MNB belső szabályainak (ideértve az fb ügyrendjét is) módosítását.

Az egybehangzó jogi szakvélemények szerint az MNB – mivel részvényei nem kerülhetnek nyilvános forgalomba, és értékesítésre sem ajánlhatók (vagyis forgalomképtelenek) – a működési formáját tekintve elviekben zárt részvénytársaságnak („zrt.”) minősül, de ezt a cégnevében nem kell használnia, úgy, mint magát az „rt.” elnevezést sem. Megállapítható továbbá, hogy az új Gt. sem az általános szabályok között, sem a „zrt.” vonatkozásában nem vezet be olyan új jogintézményt (mint például az „nyrt.”-nél az Audit bizottság), amit az MNB-re nézve a törvényi szabályozásban figyelembe kellene venni. Az MNB belső szabályozásában szükségessé vált kisebb módosítások az Alapszabály 2006. május 10-i közgyűlési módosításával már megtörténtek, ennek nyomán a felügyelő bizottság ügyrendjének pontosítása a későbbiekben mérlegelhető, de nem szükségszerű.

A felügyelő bizottság MNB-törvényben meghatározott fő feladata az MNB, mint részvénytársaság működésének folyamatos tulajdonosi ellenőrzése, hatásköre azonban nem terjed ki a Magyar Nemzeti Banknak az MNB-törvény 4. §-ának (1)–(7) bekezdéseiben meghatározott alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB-eredményre gyakorolt hatására. A felügyelő bizottság tehát nem vizsgálja:

- a) a monetáris politika meghatározását és megvalósítását,
- b) a bankjegy- és érmekibocsátást,
- c) a hivatalos deviza- és aranytartalék képzését és kezelését,
- d) a deviztartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban végzett devizaműveleteket,
- e) a belföldi fizetési és elszámolási rendszerek kialakítását és szabályozását, valamint azok biztonságos és hatékony működésének támogatását,
- f) a statisztikai adatok gyűjtését és közzétételét,
- g) a pénzügyi rendszer stabilitásának támogatását, valamint a pénzügyi rendszer prudenciális felügyeletére vonatkozó politikát és azok megvalósulását.

A felügyelő bizottság haladéktalanul köteles értesíteni az igazgatóságot, ha ellenőrzési tevékenysége során jogellenességet, illetőleg alapszabályba vagy közgyűlési határozatba ütköző tény, mulasztást vagy visszaélést észlel. Ilyen esetekben a felügyelő bizottság jogosult a közgyűlés összehívását kezdeményezni, illetve – ha szükséges – annak összehívásáról maga intézkedik, és egyben javaslatot tesz a közgyűlés napirendjére.

A felügyelő bizottság megvizsgálja az MNB éves beszámolóját, illetve eredménykimutatását, mert az MNB közgyűlése arról csak a felügyelő bizottság írásos jelentésének birtokában határozhat.

A felügyelő bizottság köteles megvizsgálni a Magyar Nemzeti Bank közgyűlésének napirendjén szereplő valamennyi lényeges üzletpolitikai jelentést is, valamint minden olyan előterjesztést, amely az MNB közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyre vonatkozik.

Az MNB belső ellenőrzési szervezete, az MNB-törvényben foglalt korlátozással, a felügyelő bizottság, illetőleg az fb hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az igazgatóság irányítása alá tartozik.

A belső ellenőrzés vezetőjének kinevezése, illetőleg felmentése csak a felügyelő bizottság egyetértésével történhet. Az fb az irányítási, szakmai felügyeleti jogával élve jóváhagyja a belső ellenőrzési munkatervet, és szükség esetén konkrét vizsgálatokat is elrendel. (Az MNB elnöke is kezdeményezhet ún. rendkívüli vizsgálatot, amivel az fb elnöke kiegészíti a belső ellenőrzés munkatervét, és erről a soron következő fb-ülésen tájékoztatja a felügyelő bizottságot.)

Az fb előzetesen megtárgyalja a belső ellenőrzési tevékenység tapasztalatairól szóló éves beszámolót, és az MNB igazgatóságával történt egyeztetést követően elfogadja azt. Az igazgatóság a belső ellenőrzést irányító jogkörénél fogva szintén megtárgyalja a belső ellenőrzés munkatervét, valamint az ellenőrzési tapasztalatokat, és ha olyan vizsgálati megállapításról szerez tudomást, amely az fb hatáskörébe tartozik, akkor tájékoztatást ad arról a felügyelő bizottságnak.

A felügyelő bizottság tagjai saját tevékenységükről évente közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetve a pénzügyminiszternek.

3. A felügyelő bizottság ügyrendje

A felügyelő bizottság az első ügyrendjét a 2002. december 3-i ülésén egyhangú szavazással állapította meg, amit a részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszter a 2003. január 8-án kelt, 1/2003. sz. részvényesi határozattal hagyott jóvá. Ezt az ügyrendet az fb az azóta történt MNB-törvény-módosítások hatálybalépését követően, a rá vonatkozó törvényi rendelkezéseknek megfelelően rendre módosította, amelyet a pénzügyminiszter részvényesi határozataival jóváhagyott. Az fb a módosított ügyrendjét minden alkalommal megküldte az Országgyűlés, valamint az Állami Számvevőszék elnökeinek és az MNB könyvvizsgálójának.

Az fb a jelenleg hatályos ügyrendjét (1. sz. melléklet) – az MNB-törvény fb-re vonatkozó előírásainak megfelelően – a 2004. január 27-i ülésén fogadta el, amelyet a pénzügyminiszter az 1/2004. sz. részvényesi határozatával 2004. február 10-én hagyott jóvá.

4. A felügyelő bizottság ülésezési és döntéshozatali rendje

A felügyelő bizottság a hatályos jogszabályok értelmében testületként jár el, döntéseit kizárólag felügyelő bizottsági ülésen hozza. Felügyelő bizottsági ülés megtartása nélkül az fb határozathozatalra nem jogosult. A tagok személyesen kötelesek eljárni, képviselőnek nincs helye.

A felügyelő bizottság éves munkaterv alapján működik, amely a jelenlegi gyakorlatban az MNB éves rendes közgyűlései közötti időszakokra (júniustól–májusig) vonatkozik. A felügyelő bizottság a beszámolási időszakban a 2. sz. melléklet szerinti munkaterv alapján végezte munkáját. (A felügyelő bizottsági ülések időpontjai és az üléseken megtárgyalt témák felsorolása a 3. sz. mellékletben található.)

A felügyelő bizottság működésének szervezése az fb elnökének feladata. Az fb elnöke, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelő bizottsági tag:

- a) az fb jóváhagyott munkatervére támaszkodva meghatározza az ülés előzetes napirendjét, felügyeli a napirendre kerülő anyagok összeállítását;
- b) összehívja és vezeti az fb üléseit;
- c) kijelöli a jegyzőkönyv vezetőjét és hitelesítőjét;
- d) elrendeli a szavazást, és megállapítja annak eredményét;
- e) két ülés között biztosítja az fb kapcsolatát az MNB elnökével, vezetőivel, valamint a könyvvizsgálóval, és erről utólagosan tájékoztatja az fb-t;
- f) meghívás esetén tanácskozási joggal részt vesz az igazgatóság ülésén;
- g) az éves rendes közgyűléseken – az fb hatáskörébe tartozó kérdéseket illetően – ismerteti az fb-nek a mérlegről, az eredménykimutatásról és az MNB rendeltetésszerű működését érintő fontosabb jelentésekről kialakított testületi állásfoglalását; rendkívüli esetben – az fb felhatalmazása alapján – összehívja a közgyűlést;
- h) az fb felhatalmazása alapján és nevében kapcsolatot tart az fb-tagokat megválasztó Országgyűléssel, illetőleg annak illetékes bizottságaival, valamint a pénzügyminiszterrel és az Állami Számvevőszék vezetőivel;
- i) gondoskodik a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásához szükséges közgyűlési jelentés, illetőleg az MNB-törvény szerinti tájékoztatási kötelezettségnek eleget tevő országgyűlési beszámoló kiadásáról.

A felügyelő bizottság szükség szerinti gyakorisággal, de általában havonta ülésezik. Az ülések összehívását az ok és cél megjelölésével az fb bármely tagja is kérheti az elnöktől, aki a kérelem kézhezvételétől számított 8 napon belül köteles intézkedni az fb-ülés (30 napon belüli időpontra történő) összehívásáról. Ha az elnök a kérelemnek nem tesz eleget, a tag maga jogosult az ülés összehívására.

Az fb üléseinek állandó meghívottjai:

- az MNB elnöke,
- a könyvvizsgáló,

- az MNB elnöke által a felügyelő bizottsággal való kapcsolattartásra kijelölt személy (felügyelő bizottsági koordinátor),
- a belső ellenőrzés vezetője,
- az Állami Számvevőszék képviselője.

Az fb elnöke az egyes napirendek tárgyalásához további személyeket is meghívhat.

A felügyelő bizottság az ülés megkezdésekor dönt a végleges napirend meghatározásáról. Az előzetes napirendi javaslatban nem szereplő kérdés csak akkor vehető fel napirendre, ha ahhoz az fb valamennyi tagja hozzájárul, illetőleg ha csak tájékoztató jellegű, döntést nem igénylő témáról van szó.

A felügyelő bizottság akkor határozatképes, ha tagjainak legalább kétharmada jelen van. Az fb a határozatait nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata nem dönt.

A felügyelő bizottság által vizsgált kérdésben a személyében, illetve a személyéhez kapcsolható intézmény révén érintett fb-tag az adott napirend megtárgyalásában, valamint az azzal kapcsolatos határozathozatalban nem vehet részt.

Az fb zárt ülést is tarthat, amelyet bármely fb-tag kezdeményezhet, és amiről az fb vita nélkül dönt. Ezekben a zárt üléseken csak az fb tagjai vehetnek részt.

A felügyelő bizottság üléséről a felügyelő bizottsági titkárság készíti a jegyzőkönyvet, amely tartalmazza a hozzászólásokat, illetve a vita lényegét, a hozott határozatokat, és a szavazati arányokat (kérésre a szavazatok név szerinti megjelölésével). Az fb bármelyik tagja kérheti szó szerinti jegyzőkönyv készítését. Az fb-tagok jogosultak az eltérő álláspontjukat tartalmazó írásbeli nyilatkozatukat a jegyzőkönyvhöz csatolni. A jegyzőkönyvet az ülést levezető elnök és a jegyzőkönyvet hitelesítő felügyelő bizottsági tag aláírásával 10 munkanapon belül kell véglegesíteni.

Az ülésekről készült jegyzőkönyveket megkapják:

- a) az fb tagjai,
- b) az MNB elnöke,
- c) az MNB alelnökei,
- d) a felügyelő bizottsági koordinátor,
- e) az Állami Számvevőszék elnöke,
- f) a könyvvizsgáló,
- g) az fb titkárságának vezetője,
- h) a belső ellenőrzés vezetője.

A zárt ülésről készült jegyzőkönyvet csak az fb tagjai kapják meg.

A felügyelő bizottság az üléséről – a titoktartási kötelezettség betartásával – közlemény formájában vagy más módon a nyilvánosságot tájékoztathatja. A közlemény szövegét az fb hagyja jóvá. Az fb üléséről szóló közlemény kiadására, illetőleg az ülésről a nyilvánosság más módon történő tájékoztatására a felügyelő bizottság elnöke, vagy az általa felkért fb-tag jogosult. A felügyelő bizottság munkájáról szóló általános tájékoztatás joga viszont bármelyik fb-tagot megilleti.

5. A felügyelő bizottság kapcsolatrendszere

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ÉS AZ ORSZÁGGYŰLÉS

A felügyelő bizottság az éves munkatervét tájékoztatásul megküldi az Országgyűlés elnökének, a részvénytulajdonos pénzügyminiszternek és az Állami Számvevőszék elnökének.

Az Országgyűlés alapvetően a felügyelő bizottság tagjai által készített közös beszámolóból tájékozik a felügyelő bizottság munkájának eredményéről. Az Országgyűlés elnöke a Gazdasági bizottságot, valamint a Költségvetési és pénzügyi bizottságot jelölte ki az fb-vel kapcsolatos ügyek tárgyalására.

A 2004 júniusa és 2005 júniusa közötti időszokról szóló felügyelő bizottsági beszámoló a Költségvetési és pénzügyi bizottságnál, a Gazdasági bizottságnál és a Számvevőszéki bizottságnál általános vitára alkalmasság megállapítására vár, tárgyalásra nem került.

Az fb tagjai az MNB-törvényben előírt módon és időben eleget tettek vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségüknek, és 2006-ban (első alkalommal) sor került a vagyonynyilatkozatok ún. összevetésére is. A vagyonynyilatkozatra vonatkozó törvényi rendelkezés alkalmazása számos értelmezési problémát vetett fel. Így a jogszabályi rendelkezésekből nem egyértelmű, hogy az fb tagjai rendes vagyonynyilatkozatukon kívül a mandátumuk megszűnésekor is kötelesek-e vagyonynyilatkozatot tenni. Ezért az fb elnöke az fb tagjai nevében állásfoglalást kért az Országgyűlés Mentelmi, összeférhetlenségi és mandátumvizsgáló bizottságának elnökétől. A bizottság elnöke válaszlevelében szakmailag egyetértett azzal, hogy az fb tagjainak a mandátumuk megszűnésekor – hasonlóan a köztisztviselőkhöz – záró vagyonynyilatkozatot nem kell tenniük. Az fb tagjai indokoltnak tartják a vagyonynyilatkozatra vonatkozó törvényi szabályozás adandó alkalommal történő felülvizsgálatát.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG KAPCSOLATA AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉKKEL

Az Állami Számvevőszék elnöke személyesen részt vett az fb alakuló, ciklus eleji ülésén. Ekkor megállapodás született az együttműködés formáiról. Az Állami Számvevőszék elnökének képviselője állandó meghívottként részt vehet a Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottsági ülésein. Az Állami Számvevőszék elnöke tájékoztatásul megkapja a felügyelő bizottság ügyrendjét, munkatervét és az ülésekről készült jegyzőkönyveket.

Az Állami Számvevőszék rendszeresen megküldi az MNB-re vonatkozó saját munkatervét és ellenőrzési programját az MNB felügyelő bizottságának, amely – esetenként – javaslatot tesz annak kiegészítésére. A felügyelő bizottság az Állami Számvevőszéknek az MNB ellenőrzése során tett észrevételeit, javaslatait a belső ellenőri megállapításokkal azonosan kezeli, így nyomon követi az ún. realizáló intézkedések megvalósulását. A Magyar Nemzeti Bank számvevőszéki ellenőrzését végző munkacsoport vezetőivel a felügyelő bizottság képviselője esetenként konzultációkat folytat.

Az Állami Számvevőszékkel az együttműködés tárgyyszerű és korrekt volt. Az Állami Számvevőszék – az MNB-ben folytatott ellenőrzés keretében – megvizsgálta a felügyelő bizottság munkatervét, ügyrendjét, és kritikai észrevételt nem tett azokra.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ÉS A PÉNZÜGYMINISZTER

A törvény szerint az államot mint részvénytulajdonost a pénzügyminiszter képviseli, miközben a felügyelő bizottság az MNB folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve. Az MNB-törvény értelmében a felügyelő bizottság pénzügyminiszter által megbízott tagjai tájékoztatással tartoznak az őket megbízó pénzügyminiszternek. A felügyelő bizottság ügyrendje az Országgyűlés által választott és a pénzügyminiszter által megbízott testületi tagok közös beszámolóját írja elő, amit az Országgyűlés és a pénzügyminiszter egyaránt megkap.

A felügyelő bizottság a pénzügyminiszter felkérésére tájékozódott egy MNB-nél elhelyezett külföldi betét téves visszautalásával kapcsolatban. (E témával részletesen a B. rész 12. fejezete foglalkozik.)

A KÖZGYŰLÉS ÉS A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG

A közgyűlés az MNB legfőbb döntéshozatali szerve. Annak ellenére, hogy a Magyar Nemzeti Bank a jegybanktörvény értelmében részvénytársasági formában működő jogi személy, az MNB felügyelő bizottságának tagjait – és annak elnökét – nem a részvénytársaság (vagyis a közgyűlés), hanem az Országgyűlés választja, illetve a pénzügyminiszter bízza meg.

A felügyelő bizottság tagjai tanácskozási joggal részt vesznek és felszólalhatnak az MNB közgyűlésén. A felügyelő bizottság elnöke, illetve az általa megbízott tag az MNB közgyűlésén – az fb hatáskörébe tartozó kérdéseket illetően – ismerteti a felügyelő bizottságnak a mérlegről, az eredménykimutatásról, valamint az MNB rendeltetésszerű működését érintő fontosabb jelentésekről kialakított állásfoglalását. Az éves beszámolóról, illetve az eredménykimutatásról a közgyűlés kizárólag a felügyelő bizottság írásos jelentésének birtokában határoz.

AZ IGAZGATÓSÁG ÉS A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG

Az igazgatóság, amely a bank elnökéből és alelnökeiből áll, mint a bank ügyvezető szerve, felelős az MNB működésének irányításáért. A felügyelő bizottság elnöke vagy akadályoztatása esetén a felügyelő bizottság egyik tagja részt vesz az igazgatóság ülésein, és így a felügyelő bizottságot érintő témákról, döntésekről rendszeresen tájékozódik.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG KAPCSOLATA AZ MNB VEZETŐIVEL

Az MNB elnöke és az fb-koordinátor állandó meghívottja az fb üléseinek. Az egyes napirendek tárgyalásakor előterjesztökként általában az MNB igazgatóságának képviselőjében az illetékes igazgatók vannak jelen.

A felügyelő bizottság az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB igazgatóságának tagjaitól és az MNB igazgatóitól szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresett vagy az általa kijelölt személy ad meg. A felügyelő bizottságnak ez a jogosítványa – tekintettel arra, hogy a Magyar Nemzeti Bank is részvénytársaság – a Gt.-n alapszik.

Az fb két ülése közötti időszakban az MNB elnökével, vezetőivel, valamint a könyvvizsgálóval a felügyelő bizottság elnöke tartja a kapcsolatot, és arról utólagosan tájékoztatja a felügyelő bizottságot.

A beszámolási időszakban az fb-ülések jelentős részén az MNB elnöke nem vett részt, a képviselőjében megjelent MNB-vezetők pedig esetenként úgy nyilatkoztak, hogy nincs kompetenciájuk, illetve felhatalmazásuk válaszolni a felmerült kérdésre. Ilyenkor az fb utólagosan visszatért a nem tisztázott ügyre, pótlólagos írásbeli beszámolót kért, vagy ismét napirendre tűzve zárta le azt.

KAPCSOLAT AZ MNB KÖNYVVIZSGÁLÓJÁVAL

Az MNB könyvvizsgálója – akit az MNB közgyűlése az Állami Számvevőszék javaslatára választ – a felügyelő bizottság üléseinek állandó meghívottja. A könyvvizsgálóval a felügyelő bizottság elnöke, illetve a felügyelő bizottság titkárságának vezetője tart közvetlen kapcsolatot.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG KAPCSOLATA A BELSŐ ELLENŐRZÉSSEL

A felügyelő bizottság kapcsolatát a belső ellenőrzéssel alapvetően az fb – törvényen alapuló – irányítási feladata határozza meg. Ennek megfelelően a felügyelő bizottság jóváhagyja a belső ellenőrzés munkatervét, rendszeresen megkapja a hatáskörébe tartozó vizsgálati jelentéseket, amelyek alapján folyamatosan figyelemmel kíséri az ellenőrzési munkát és – ha szükségesnek tartja – soron kívüli vizsgálatra kéri fel azt. (Az MNB belső ellenőrzési tevékenységének és az irányítás eszközeinek részletesebb bemutatásával a 9. fejezet foglalkozik.)

KAPCSOLAT AZ MNB MUNKAVÁLLALÓIVAL

A felügyelő bizottság felhatalmazása alapján a ciklus elején az fb elnöke az MNB szakszervezetének és üzemi tanácsának képviselőjével megállapodott abban, hogy a munkavállalók érdekeit érintő problémákról tájékoztatást kap, illetőleg az fb hatáskörébe tartozó kérdésekkel, felvetésekkel az MNB munkavállalói szervezetei közvetlenül is megkereshetik az fb tagjait. Ilyen megkeresés az fb eddigi működése során nem volt. Egy esetben azonban az MNB egyik munkavállalója – az MNB muzeális jellegű érmegyűjteményével kapcsolatban – közérdekűnek minősíthető információkat tartalmazó levelet küldött az fb elnökének. (Ezzel a témával a belső ellenőrzés tevékenységéről szóló 9. fejezet foglalkozik részletebben.)

6. A felügyelő bizottság működését elősegítő személyi és technikai feltételek, a felügyelő bizottság titkársága

A felügyelő bizottság ügyrendjének 9. §-a alapján a felügyelő bizottság munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési, valamint egyéb titkársági feladatokat a két főből álló titkársága látja el.

Az MNB szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) szerint a felügyelő bizottsági titkárság a felügyelő bizottság munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat lát el, gondoskodik a felügyelő bizottság munkavégzéséhez szükséges adminisztratív feltételek megteremtéséről, napi munkakapcsolatot tart az MNB munkaszervezetének képviselőjével eljáró fb-kapcsolatok koordinátorával, a belső ellenőrzés vezetőjével, valamint szervezi és koordinálja a felügyelő bizottság kapcsolattartását az Országgyűléssel, a Pénzügyminisztériummal és az Állami Számvevőszékkel. A felügyelő bizottsági titkárság vezetőjének munkaviszonya keletkezéséről és megszűnéséről az fb döntése és javaslata alapján az MNB elnöke gyakorol munkáltatói jogokat. Az MNB elnöke egyéb tekintetben nem munkáltató, a titkársági tevékenység szakmai irányítása és a titkárság munkafeladatainak megállapítása a felügyelő bizottság elnökének hatáskörébe tartozik.

Az MNB elnöke ugyanakkor a felügyelő bizottsággal való munkakapcsolat segítésére egy – a közvetlen irányítása alá tartozó – felügyelő bizottsági koordinátort is kinevezett. A koordinátor a felügyelő bizottsággal való banki kapcsolattartásért felelős. Ennek keretében kapcsolatot tart a felügyelő bizottság elnökével, a felügyelő bizottsági titkársággal, közvetíti a felügyelő bizottság igényeit – elsősorban az ülésekre készítendő szakmai anyagok tekintetében – az egyes vezetők, igazgatók részére, továbbá rendszeresen konzultál a belső ellenőrzés vezetőjével. Mindezek kapcsán:

- a) részt vesz a felügyelő bizottság ülésein – felhatalmazás esetén –, képviseli, közvetíti a bank álláspontját;
- b) a felügyelő bizottság igényeit közvetíti a bank elnöke, alelnökei, valamint az illetékes igazgatók és vezetők részére;
- c) közreműködik a felügyelő bizottság munkatervének bankon belüli megismertetésében;
- d) a felügyelő bizottság munkatervében szereplő egyes napirendekhez tartozó előterjesztések elkészítését szervezi és koordinálja;
- e) nyilvántartást vezet a felügyelő bizottságnak átadott iratokról;
- f) gondoskodik a felügyelő bizottság üléseire szóló, banki munkavállalókat érintő meghívóknak, illetve az ülések anyagainak a belső címzettekhez való eljuttatásáról;
- g) a felügyelő bizottsági ülések jegyzőkönyvének másolatait vagy kivonatát megküldi az érintetteknek;
- h) napi kapcsolatot tart a felügyelő bizottság elnökével, illetve a felügyelő bizottsági titkársággal.

Az fb ügyrendje szerint a felügyelő bizottság működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Ennek megfelelően a felügyelő bizottság a 2005. évi költségtervét 8,3 millió forint összegben, 2006. évi költségtervét 7 millió 170 ezer forint összegben állapította meg, amely összeget az MNB igazgatósága az MNB éves pénzügyi tervében elkülönítette. (A költségterv a személyi jellegű kifizetések összegét nem tartalmazza.) A költségtervben külső szakértők esetleges felkérésére 5-5 millió forint áll rendelkezésre, amelynek felhasználására (a szakértői megbízási díjak kifizetésére) csak az fb testületi ülésén hozott határozat alapján kerülhet sor.

Az fb tényleges kiadásai 2005-ben mintegy 1 millió forintot tettek ki, míg a beszámoló lezárásáig az idei tényleges költségfelhasználás 2,2 millió forint volt. A tervhez képest mind a 2005-ben mutatkozó, mind a 2006-ban várható jelentős megtakarítás fő oka, hogy az fb függetlensége érdekében nagy tartalékkal tervezett 5 millió forintos szakértői díjból felhasználás nem történt. Ugyanakkor a külföldi utazásokra tervezett összeghez képest idén többletfelhasználás jelentkezik, mert a korábbi évekre tervezett, de fogadókészség hiányában elmaradt külföldi tapasztalatszerzésre 2006-ban került sor. (Az egyes európai központi bankoknál járt fb-delegációk tapasztalatait a B. rész 13. fejezete tartalmazza.)

7. A folyamatos tulajdonosi ellenőrzés megvalósulása a felügyelő bizottság munkájában

A felügyelő bizottság ügyrendjében foglaltak alapján az MNB elnökével történt megállapodás szerint, az fb elnöke állandó meghívottként – tanácskozási joggal – részt vesz az igazgatóság ülésein. Akadályoztatása esetén (a rotációs elv alkalmazásával) az fb egy másik tagját kéri fel a részvételre. Az fb ülésein rendszeres tájékoztatást kap a felügyelő bizottság többi tagja is az igazgatósági üléseken tárgyalt olyan témákról, illetve döntésekről, amelyek az fb hatáskörébe tartoznak.

A felügyelő bizottság titkársága részben ún. médiafigyelő feladatot is ellát, és jelzi az fb tagjainak, ha az MNB-t érintő – az fb hatáskörébe tartozó kérdésekkel foglalkozó – fontosabb hírek hangzanak el, illetve írások jelennek meg. A felügyelő bizottság ezeket, valamint saját információit mérlegeli, s ha szükségesnek tartja, tájékoztatást kér az MNB vezetőitől.

A felügyelő bizottság ellenőrzési tapasztalatainak zömét az éves munkatervbe felvett témakörök szerinti MNB-előterjesztésekből, az fb-üléseken elhangzottakból, a belső ellenőrzési jelentésekből, valamint az egyéb beszámolók, tájékoztatók megismeréséből szerzett információk, megállapítások teszik ki. A munkatervben szereplő témák tematikájához esetenként – az fb-tagok közötti munkamegosztás szerint – egy-egy fb-tag részletező jellegű kérdésekből álló listát állít össze, amelyet az fb elnöke megküld az adott tárgykörben illetékes, az előterjesztés elkészítéséért felelős MNB-vezetőnek.

A felügyelő bizottság tagjai az ülések napirendjére tűzött anyagok tárgyalása során – ha szükségesnek tartják – az MNB képviselőihez további kérdéseket intéznek, illetve kiegészítő anyagok kéréséről döntenek.

A felügyelő bizottság tájékozódásának fontos eleme a belső ellenőrzés vizsgálati jelentéseinek megismerése. Az ellenőrzési jelentések folyamatos figyelemmel kísérése, a tulajdonosi ellenőrzés hatáskörébe tartozó egy-egy téma felügyelő bizottsági ülésen való megtárgyalása szintén fontos információkat, tapasztalatokat ad a felügyelő bizottságnak.

A felügyelő bizottság végső soron belső ellenőrzési célvizsgálat elrendelésére is jogosult, és külső szakértőt is igénybe vehet.

8. A belső ellenőrzés irányítása, mint a felügyelő bizottság törvényen alapuló másik feladata

A Magyar Nemzeti Bankban a függetlenített belső ellenőrzés követelményének való megfelelés egyrészt abban áll, hogy az önálló belső ellenőrzési szervezet közvetlenül az MNB igazgatóságának és felügyelő bizottságának irányítása alatt működik, amelynek vezetőjét – a felügyelő bizottság egyetértése esetén – az MNB elnöke nevezi ki és hívhatja vissza. A belső ellenőrzés függetlensége másrészt abban is megnyilvánul, hogy vezetője, valamint a beosztott auditorok nem bízhatók meg olyan tevékenységgel, operatív feladattal, amelyet utólag ellenőrizhetnek, illetve ellenőriztethetnek. A vizsgálattal megbízott auditoroknak az általuk ellenőrzött területek, szervezeti egységek vezetőitől személyileg és anyagilag is függetlennek kell lenniük, ugyanakkor az auditorok az ellenőrzéssel összefüggő megállapításaik megváltoztatására vagy azoknak az ellenőrzési jelentésből történő elhagyására nem utasíthatók.

Az ellenőrzésben nem vehet részt az a személy, akivel szemben kizáró ok merül fel. Nem folytathat ellenőrzést például az, aki az ellenőrzött szervezeti egység alkalmazottjának közeli hozzátartozója, vagy akitől bármilyen ok miatt az ellenőrzés tárgyilagos lefolytatása nem várható, aki olyan feladat végrehajtását vagy szervezeti egységet ellenőrizne, amely feladatot korábban ő végzett vagy irányított, illetve amely szervezeti egységet korábban ő vezetett. Az auditor ezeket a kizáró okokat – az összeférhetlenségi szabályra tekintettel – köteles haladéktalanul bejelenteni.

A belső ellenőrzés az MNB-törvényben foglalt korlátozással a felügyelő bizottság, illetőleg az fb hatáskörébe nem tartozó feladatok tekintetében az igazgatóság irányítása alatt áll. Alapvető feladata a bank törvényes, szabályos, kockázatmenedzselt, átlátható működésének támogatása, a bank és ügyfelei eszközeinek, a tulajdonos érdekeinek védelme.

Ennek érdekében a belső ellenőrzés:

- a) az MNB valamennyi szervezeti egységénél és az MNB többségi tulajdonában álló társaságoknál vizsgálja a jogszabályokban és a belső szabályokban foglaltak betartását;
- b) kivizsgálja vagy kivizsgálásra javasolja az MNB érdekeit veszélyeztető hibákat, az esetleges visszaéléseket, ezekről jelzést ad az adott banki terület vezetésének, az MNB elnökének, a szakmai irányítást ellátó alelnöknek és a felügyelő bizottság elnökének;
- c) feltárja az olyan helyzeteket, ahol az MNB megtakarításokat eszközölhetne vagy növelhetné működése hatékonyságát;
- d) rámutat az MNB tevékenységében rejlő kockázatokra, és e kockázatok kezelése céljából minősíti a banki rendszerekbe épített ellenőrzési mechanizmusokat, illetve javaslatot tesz ezek javítására, fejlesztésére;
- e) elsősorban a kockázatok csökkentésének szempontját szem előtt tartva véleményezi a belső szabályok tervezetét, illetve javaslataival segíti a kiemelt informatikai és egyéb fejlesztések tervezését;
- f) javaslatokat tesz az MNB által kiadandó külső szabályozások koncepciójához;
- g) véleményezi a banknak megküldött, a banki tevékenységet érintő jogszabálytervezeteket;
- h) együttműködik az MNB által megbízott könyvvizsgálóval és az Állami Számvevőszékkel.

A belső ellenőrzés irányításának egyik alapvető eszköze az, hogy éves ellenőrzési tervét és a munkájáról készített éves beszámolót az igazgatóság általi elfogadást követően a felügyelő bizottság hagyja jóvá. Az ellenőrzési terv módosítása, valamint a rendkívüli vizsgálatok beiktatása szintén csak az fb jóváhagyásával történhet.

A belső ellenőrzés vezetője dönt a munkatervben szereplő ellenőrzési feladatok végrehajtásának elrendeléséről, a vizsgálatok ütemezéséről.

Ha a bank alkalmazottai, illetve vezetői részéről felmerült igény vagy egyéb szempont alapján indokoltnak látszik valamely területen azonnali (az ellenőrzési tervben nem ütemezett) vizsgálatot végezni, akkor a belső ellenőrzés vezetője köteles az MNB elnökének és az fb-nek a vizsgálatra javaslatot tenni. Amennyiben az MNB elnöke azonnali vizsgálatot rendel el, arról – a feladat jellegétől függően – haladéktalanul tájékoztatja az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot.

Az ellenőrzési terv megvalósulását a belső ellenőrzés vezetője az év folyamán folyamatosan figyelemmel kíséri, s arról havi rendszerességgel tájékoztatót készít a felügyelő bizottság részére.

A Magyar Nemzeti Bank függetlenített belső ellenőrzési rendjét elnöki utasítás határozza meg, amely tartalmazza:

- a belső ellenőrzés célját, jogállását, függetlenségét, hatáskörét, az összeférhetlenségi szabályokat,
- a vizsgált szervezeti egységek kötelezettségeit,
- a belső ellenőrzés munkamódszereit, az ellenőrzési módokat,
- az ellenőrzések előkészítését, lebonyolítását,
- az ellenőrzések megállapításainak írásba foglalási szabályait, az éves ellenőrzési tapasztalatokról történő beszámolás rendjét, a belső ellenőrzési jelentések és beszámolók címzettjeit,
- az ellenőrzések megállapításaiból következő realizálási feladatokat, a végrehajtásért felelősöket, az intézkedések végrehajtásának ellenőrzését, valamint
- a belső ellenőrzési jelentések, illetve jegyzőkönyvek címzettjeit, ideértve az fb hatáskörébe tartozó jelentések esetében az fb elnökét is.

Az MNB-törvény úgy rendelkezik, hogy ha az igazgatóság az irányítási jogkörének gyakorlása során olyan vizsgálati megállapításról szerez tudomást, amely az fb hatáskörébe tartozik, akkor arról tájékoztatnia kell a felügyelő bizottságot. (A beszámolási időszakban ilyen jellegű tájékoztatásra 2 esetben, 5 vizsgálati jelentéssel kapcsolatban került sor.)

A Magyar Nemzeti Bankban működő Audit bizottság elnöke az MNB elnöke. Tagjai az alelnökök, a szakterületeket felügyelő igazgatók, a belső ellenőrzés vezetője és a kockázatelemzési területért felelős vezető. Az Audit bizottság ülésein mint állandó meghívott részt vesz az MNB könyvvizsgálója, valamint a felügyelő bizottság hatáskörébe tartozó napi-rend esetén a felügyelő bizottság elnöke vagy az általa kijelölt képviselője.

Az Audit bizottság megtárgyalja a könyvvizsgálói stratégiát, ellenőrzi a korábbi döntések végrehajtását, értékeli azok eredményességét. Feladata továbbá az MNB ellenőrzési rendszere (belső ellenőrzés, könyvvizsgáló, felügyelő bizottság, Állami Számvevőszék) által tett megállapítások tapasztalatainak megtárgyalása, az éves ellenőrzési terv, valamint a belső ellenőrzés éves beszámolójának előzetes elfogadása, megvalósulásának nyomon követése. Az Audit bizottság elnöke dönt:

- a) a határidőre nem teljesített intézkedési tervekkel kapcsolatos további teendőkről;
- b) a felelős által nem elfogadott belső ellenőrzési megállapításokról;
- c) az MNB egészét érintő belső ellenőrzési ajánlásokról és az azokkal kapcsolatos esetleges intézkedésekről;

d) a projektek és a pályázati eljárások során tapasztalt hiányosságokról, s az azokkal kapcsolatos esetleges intézkedésekről;

e) a könyvvizsgáló és az Állami Számvevőszék megállapításaival kapcsolatos intézkedésekről.

Az Audit bizottság működésével kapcsolatos titkársági teendőket a belső ellenőrzés apparátusa látja el.

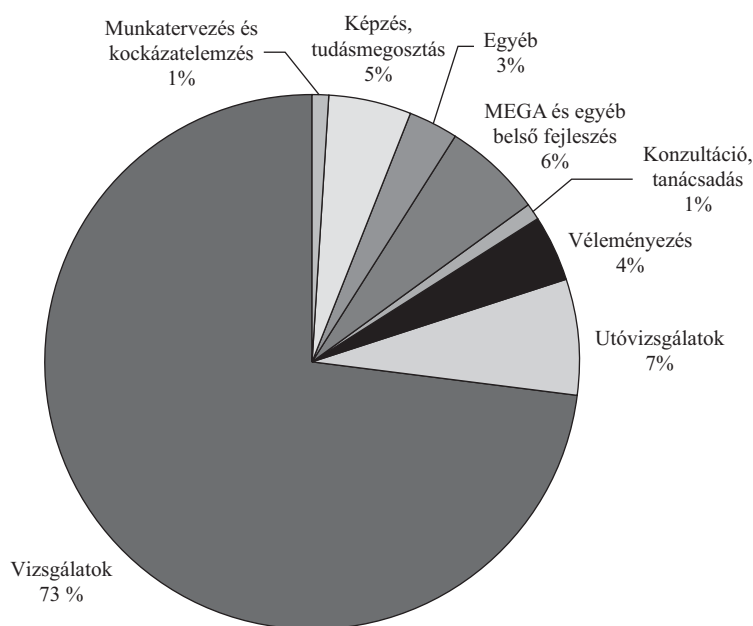
9. A belső ellenőrzés tevékenysége

A 2005. évre tervezett vizsgálatok elvégzése a következőképpen alakult:

Megnevezés	Vizsgálatok száma	
	Tervezett	Ténylegesen elvégzett
Pénzügyi vizsgálatok	25	27
Emissziós jellegű vizsgálatok	4	4
Informatikai vizsgálatok	11	11
Utóvizsgálatok	20	29
Összesen:	60	71

2005-re 60 belső ellenőrzési vizsgálatot terveztek, de 11-gyel többet, összesen 71-et végeztek el, döntően a több utóvizsgálati igény miatt. A belső ellenőrzési részleg 2005-ben 31 pénzügyi, illetve emissziós jellegű, és 11 informatikai területet érintő vizsgálati jelentést adott ki, összesen mintegy 100 megállapítást és 33 ajánlást tett.

Az erőforrás-felhasználás 2005. évi megoszlása

A belső ellenőrzés az Állami Számvevőszék és az fb korábbiakban megfogalmazott elvárásának megfelelően az ellenőrzési kapacitásának a vizsgálatokra és utóellenőrzésekre fordított részét az előző évi 75%-ról 80%-ra növelte.

A jóváhagyott belső ellenőrzési munkaterv szerinti, illetőleg az fb által elrendelt, az fb hatáskörébe tartozó 2005. évi belső ellenőrzések, valamint az utóvizsgálatok főbb tapasztalatai a következők.

A belső ellenőrzés a *számvitel és kontrolling* területén az MNB adó- és járulékbemvallásainak elkészítését, illetve a számviteli politika, valamint a főkönyvi és az analitikus számlarend kezelését alapvetően rendben találta.

A *banküzembiztonság* átfogó vizsgálatakor az üzletfolytonossági tervek és a munkaköri leírások aktualizálására, a tűzvédelmi előírások fokozottabb betartására, valamint a banki helyiségek kulcskezelésének felülvizsgálatára hívta fel a figyelmet.

A *teljesítménymenedzsment-rendszer* működésével összefüggésben a folyamatba épített ellenőrzési lépések hiányosságát állapították meg.

Az MNB különféle *informatikai alkalmazásait* vizsgálva többnyire a működés biztonságát érintő, a felhasználói és a privilegizált hozzáférési jogosultságokkal, az ún. jelszókontrollok beállításával kapcsolatban tártak fel hiányosságokat.

Az MNB belső ellenőrzési részlege a DIPA Rt. felügyelő bizottságának felkérésére – az MNB fb hozzájárulásával – tervben felüli vizsgálatot végzett a papírgyárnál annak felmérésére, hogy az informatikai folyamatok és azok kontrollja mennyire felel meg az előírásoknak, valamint ellenőrizték a beszerzési folyamatokat is. Az átvilágítás során 30 megállapítást tettek, és rámutattak egyes informatikai beruházások megvalósításának szükségességére. **A beszerzésekkel kapcsolatban felhívták a figyelmet a beszerzési szabályok és eljárások hiányosságaira, javaslatot tettek a beszerzések pontosabb tervezésére, egy objektív értékelési szempontrendszer és szállítói keretszerződések alkalmazására.**

Az MNB fb felkérése alapján 4 vizsgálatot végeztek, amelyek tárgyát a *Logisztikai Központ* beruházás megvalósulása, a *közbeszerzés* MNB-n belüli gyakorlata, valamint az *EKB-hoz történt kiutazások*, továbbá egy (lásd: B. rész 2. fejezet) konkrét *közbeszerzési eljárás* ellenőrzése képezte. A Logisztikai Központtal kapcsolatban megállapították, hogy a fővállalkozó kiválasztására irányuló beszerzési eljárást lebonyolító cég és az MNB között nem született írásos megállapodás az ajánlati dokumentáció ellenértékének elszámolásáról. Az intézkedési tervnek megfelelően a lebonyolító cég utólagos megállapodás alapján elszámolt az ajánlati dokumentáció ellenértékével. A közbeszerzések vonatkozásában észrevételezték a beszerzésekhez kapcsolódó tervezési, ellenőrzési, közzétételi folyamatok, valamint az egyes közbeszerzési eljárások dokumentációs hiányosságait, illetve a gyakorlat és a különböző szintű szabályok összhangjának hiányát. Az EKB-hoz történt kiutazásokat megvizsgálva azt tapasztalták, hogy azokat a költségtakarékossági irányelvek figyelembevételével hajtották végre.

A könyvvizsgáló kezdeményezésére – az fb hozzájárulásával – 2005-ben is ellenőrizték az MNB védelmi célú készpénz-készlete leltározásának folyamatát.

A belső ellenőrzés 2005-ben 29 utóvizsgálatot végzett, amelyből 26 a korábbi ellenőrzésekhez, egy az Állami Számvevőszék 2004. évi vizsgálatához, egy az Ernst & Young 2003. évre vonatkozó vezetői levelének egyeztetett intézkedéseire, valamint egy az MNB Üdültetési és Jóléti Szolgáltató Kft. végelszámolási folyamatához kapcsolódott. Az utóvizsgálatok eredményeként 9 intézkedést ítélték nem megfelelőnek, ezért az intézkedési terveket nyilvántartó rendszerben (az ún. MEGA adatbázisban) azokat újranyitották, továbbra is nyomon követik.

Az fb a beszámoló 5. fejezetében már említett – az MNB muzeális jellegű érmegyűjteményére vonatkozó –, közérdekűnek minősülő munkavállalói bejelentés alapján több konkrét kérdésben tájékoztatást kért a gyűjtemény működéséről, és fb-ülés keretében tárgyalta a témában 2004 közepén készült belső ellenőrzési jelentésről, valamint a 2005. évi utóvizsgálat megállapításairól is.

Az fb a 2006. május 2-i ülésén egyes információk hiányára tekintettel az ügyet nem zárta le, de – az arra való későbbi visszatérés mellett – az elhangzottak és a vizsgálati jelentésekben foglaltak alapján megállapította a következőket.

a) Az MNB nem rendelkezik az érmegyűjtemény működtetéséhez a jelenleg érvényes jogszabályban előírt engedéllyel, csak egy 1986-os keltezésű, még a szakmúzeumi működésre szóló engedély van a birtokában. Az MNB a már nem hatályos engedély megújítását 2001 novembere óta folyamatosan kérelmezi a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumánál (NKÖM), mindeddig eredménytelenül, holott a megfelelő feltételek az MNB illetékes vezetője szerint fennállnak.

b) A belső ellenőrzési jelentésekből kiderül, hogy a gyűjtemény 2004. október 6-i értéktári átadás-átvétele alkalmazásával nem volt tételes számbavétel, továbbá ezután sem került sor az értékek teljes körű mennyiségi felvételére. 1997-ben volt utoljára teljes körű leltározás, de ekkor sem végezték el az egyes érmék numizmatikai beazonosítását. Nem megállapítható az sem, hogy minden ajándékba kapott érmét és bankjegyet állományba vettek-e.

c) A 2005 nyarán végzett utóvizsgálat során az ellenőrök azt tapasztalták, hogy a korábban észlelt problémák egy része még mindig fennáll, ezért ismételten megállapításokat tettek a vezetői ellenőrzés, az értéktári kulcskezelés és egyéb dokumentációs jellegű – különösen az értéktár átadás-átvételét érintő – hiányosságokról. A megtett intézkedések ellenére fennálló hiányosságok azzal a veszéllyel is járnak, hogy leltárhiány esetén a felelősség nehezen, vagy egyáltalán nem lesz érvényesíthető.

A fentiekre tekintettel az fb elnöke az fb megbízásából levélben kérte az Nemzeti Kulturális Örökség miniszterének segítségét abban, hogy az MNB minél előbb megkaphassa az érme- és bankjeggyűjtemény törvényes működtetéséhez szükséges engedélyt. Az fb emellett felkérte az MNB vezetését, hogy tegyen intézkedéseket – külső szakértők bevonásával – az állomány szakmai (numizmatikai) szempontokat is figyelembe vevő mielőbbi teljes körű leltározására. Emellett az fb fontosnak tartotta a megfelelő működési feltételrendszer (szabályszerűség, felelősség, kutathatóság stb.) biztosítását szolgáló hiányzó lépések megtételét is.

Az MNB belső ellenőrzési részlege 2005-ben már operatív formában részt vett a Központi Bankok Európai Rendszerén (KBER) belüli Belső Ellenőrzési Bizottság (IAC) munkájában is. Az IAC munkatervének megfelelően 5 közös vizsgálatot folytattak az EKB ellenőrzési kézikönyve szerint, és részt vállaltak A könyvvizsgáló kiválasztásával kapcsolatos jó gyakorlat című dokumentum elkészítésére létrejött nemzetközi munkacsoport tevékenységében is.

Az fb a belső ellenőrzés 2005. évi beszámolóját az fb 2006. januári ülésén elfogadta.

A belső ellenőrzés 2006 első négy hónapjában az ütemezésnek megfelelően 8 pénzügyi és 2 informatikai vizsgálati jelentést adott ki, valamint 8 utóvizsgálatot végzett, továbbá 5 tervezett vizsgálatot megkezdett. Az ellenőrzések során összesen 37 megállapítást, valamint 5 ajánlást tettek. Az fb hatáskörébe tartozó vizsgálatok a külső kommunikáció, a belső adatszolgáltatások, a nostro-számlavezetés és a bankközi átutalások, a főkönyvi nyilvántartás, valamint az informatikai infrastruktúra, alkalmazások és változáskezelés témakörökre irányultak.

Az MNB elnökének döntése alapján egy esetben, az fb döntésére pedig egy további esetben rendkívüli vizsgálat elrendelésére is sor került. (Ennek részleteit a B. rész 12., illetve 2. fejezete tartalmazza.)

A belső ellenőrök az utóvizsgálatok keretében a korábbi vizsgálatokkal kapcsolatban tett 18 intézkedést auditáltak, azok végrehajtását elfogadták, új megállapítás nyitására nem volt szükség.

A beszámolási időszakban összességében 54 belső ellenőrzési vizsgálat volt, amelyek témáit a 4. sz. melléklet, a fontosabb megállapítások egy részét pedig a beszámoló megfelelő fejezetei tartalmazzák.

A belső ellenőrzés tájékoztatása szerint a vizsgálatok megállapításait az érintettek elfogadták, legfeljebb a szükségesnek ítélt egyes intézkedések tartalmát kellett felsőbb szinten egyeztetni.

Az fb összességében úgy ítéli meg, hogy a beszámolási időszakban az MNB belső ellenőrzöttsége megfelelő volt, az ellenőrzési részleg jól működik, az fb igényeit kielégítette, jelentéseit határidőre elkészítette, az utóvizsgálatokat rendre elvégezte.

B. rész

Az MNB gazdálkodásának fő jellemzői, a felügyelő bizottság működése során szerzett tapasztalatok

1. Az MNB 2005. évi mérlege és eredménykimutatása

A 2006. évi rendes közgyűlés részére benyújtott fb-jelentés elkészítése során a felügyelő bizottság a mérleg- és eredménykimutatás adatain és a kiegészítő mellékletben foglaltakon túl figyelembe vette az igazgatóság részletes beszámolóját, a könyvvizsgáló jelentését, felhasználta továbbá a belső ellenőrzés vizsgálati jelentéseiből kapott információkat, valamint az fb-ülések keretében szerzett ismereteket, tapasztalatokat.

Mivel a felügyelő bizottságnak, mint folyamatos tulajdonosi ellenőrző szervnek a hatásköre nem terjed ki az alapvető jegybanki feladatok ellátásának, illetve azok eredményre gyakorolt hatásának ellenőrzésére, az fb a Gt. 32. §-ának (3) bekezdésében előírt jelentését az említett korlátozásokra tekintettel készítette el, vagyis a mérleg- és eredménykimutatás fő számainak a jegybanki alaptevékenységből fakadó alakulását nem vizsgálta. Ennek megfelelően az fb-jelentés csak a banküzemi működéssel, a létszám- és bérigazgatással, az egyes eszközökkel, a céltartalék-képzéssel és értékvesztéssel, a peres ügyekkel, és a beruházásokkal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott.

A felügyelő bizottság – a hatáskörébe tartozó kérdések tekintetében – javasolta a közgyűlésnek az MNB 2005. évi mérlegbeszámolójának és eredményfelosztásának az igazgatóság előterjesztésének megfelelő elfogadását, és támogatta a könyvvizsgáló 2006. évi díjazására vonatkozó javaslatot is.

A Magyar Nemzeti Bank 2005. évi rendes közgyűlése a 2006. május 10-i 1/2006. (V. 10.) sz. közgyűlési határozatával elfogadta az MNB 2005. évi üzletéről szóló auditált éves beszámolóját, és – az fb javaslatával egyezően – megállapította a mérleg- és eredménykimutatás fő számainak.

Az eredmény és az osztalék alakulását az alábbi táblázat mutatja:

	milliárd forint		
Megnevezés	2004. év	2005. év	Eltérés
Tárgyévi eredmény	-42,8	-21,4	21,4
Eredménytartalék igénybevétele osztalékra	0	0	0
Fizetett jóváhagyott osztalék	0	0	0
Mérleg szerinti nyereség	-42,8	-21,4	21,4

Az MNB 2005. évi mérlegének főösszege 4687 milliárd forint, 788 milliárd forinttal több, mint az előző évben. A mérleg szerinti eredmény 21,4 milliárd forint veszteség lett, az előző évi 42,8 milliárd forint veszteséggel szemben.

Osztalék fizetésére a 2004. évi veszteség miatt tavaly nem került sor, a tulajdonos az eredménytartalékot nem használta fel ilyen célra. A 2005. évi veszteséget az MNB 38,4 milliárd forint összegű eredménytartaléka fedezte, költségvetési térítésre nem volt szükség. A 2006. évi rendes közgyűlés döntése értelmében ebben az évben sem történt osztalékfizetés, amivel az fb is egyetértett.

2. Az MNB gazdálkodásának működési keretei

A felügyelő bizottság a Magyar Nemzeti Bank gazdálkodásának áttekintésekor abból a követelményből indult ki, hogy a korszerű működési feltételek biztosítása az elsődleges cél, de ennek során az ésszerű takarékoság elvét is érvényesíteni kell.

A GAZDÁLKODÁS RENDJÉNEK FŐ JELLEMZŐI

- **A gazdálkodás szervezetsége, irányítása**

A gazdálkodásért és az MNB működéséért felelős bankszervek szakmai irányítását igazgatók látják el, akiknek tevékenységét alelnök felügyeli.

A Magyar Nemzeti Bankban Beruházási és költséggazdálkodási bizottság (BKB) működik, amelynek feladata a beruházási és költséggazdálkodási döntéshozatal támogatása. A bizottság megtárgyalja az igazgatóság elé terjesztendő fejlesztési és működési költségterveket, a tervek megvalósulásáról készített évközi beszámolókat, a beruházási programokra, illetve egyes projektek indítására vonatkozó javaslatokat.

A bizottság elnöke a gazdálkodást felügyelő alelnök. Tagjai az egyes igazgatók és a gazdálkodásért felelős területek vezetői.

A Beruházási és költséggazdálkodási bizottság szükség szerinti gyakorisággal, általában havonta ülésezik.

- **Szabályozottság és kontrollkörnyezet**

Az MNB-ben elnöki utasítás állapítja meg a gazdálkodás rendjének általános szabályait, valamint alapelvét (az ún. „négy szem” elvet), amely szerint az erőforrások igénybevételét kezdeményező felhasználó szervezeti egységek és a banki szinten gazdálkodó költséggazdák együttesen felelősek a gazdálkodásért, ezáltal biztosítva az adott tevékenység feletti többoldalú kontrollt.

Az elnöki utasítás előírása szerint a gazdálkodás átláthatósága és szabályozhatósága érdekében a gazdálkodás folyamatát a következő fő elemekre bontják:

- a) tervezés és az évközi gazdálkodás nyomon követése a pénzügyi előirányzatokban,
- b) beszerzés és kötelezettségvállalás,
- c) számlakezelés, teljesítésigazolás és utalványozás,
- d) felesleges tárgyi eszközök és készletek hasznosítása, selejtezése.

A gazdálkodás egyes elemeire vonatkozó részletes szabályokat a gazdálkodás irányításáért felelős vezetők utasításai tartalmazzák.

- **Az éves pénzügyi tervezés**

A pénzügyi tervezés részletes szabályait igazgatói utasítás szabályozza, amely szerint a komplex számszaki terv elkészítése a költséggazdák feladata. (Költséggazdának nevezik azt a szervezeti egységet, amely az MNB egészére nézve felelős a gazdálkodás egy meghatározott területéért.)

A BKB 2005. június közepén határozatot hozott a tervezési munka egyszerűsítésének irányelveiről, amellyel a szeptember 20-i ülésén az MNB igazgatósága is egyetértett.

Az egyszerűsített pénzügyi tervezés elfogadott irányelveiről az fb is részletes tájékoztatást kapott, amelynek fő jellemzői a következők:

- A tervezés mélysége csökken, részletes tervezésre csak ott kerül sor, ahol azt a költséggazda tevékenysége, nyilvántartásai, illetőleg a közbeszerzési szabályok megkívánják. A decentralizált, kis összegű kiadásokat (irodaszer, reprezentáció stb.) politikák, vagy tapasztalati számok alapján tervezik. A beruházások tervezése is az eddiginél összevontabban, kevésbé részletezetten történik.
- A felhasználók tervezési feladatai szűkülnek, csak azoknak a költségeknek és beruházásoknak a tervezésében vesznek részt, amelyeknél a feladatmeghatározásban, illetve a kiadások alakulásában közvetlen szerepük, befolyásuk van.
- A tervezési időszak rövidül, folyamata egyszerűsödik azáltal, hogy a tervezés mindössze két fázisból áll. Az első szakaszban (felülről lefelé történő tervezéssel) felméri a főbb beruházásokat, a működési költségek esetében pedig a várható lényeges változásokat. A második szakaszban a költséggazdák elkészítik a végleges tervváltozatot.
- A tervvizsgálat részletezettsége mérséklődik, és a tervezés belső ellenőri auditálására nem a tervezési folyamat során, hanem a kockázatelemzési ütemezésnek megfelelően, utólag kerül sor.

• **A beszerzések és beruházások megvalósításának rendje, valamint a közbeszerzési eljárás tapasztalatai**

2004. május 1-jétől az MNB is a közbeszerzési törvény személyi hatálya alá tartozik. Az MNB igazgatósága a közbeszerzési törvényben foglalt feladatok szervezett, jó színvonalú ellátása érdekében önálló szervezeti egységet (Közbeszerzési önálló osztályt) hozott létre.

A Közbeszerzési önálló osztály (a jelenlegi szervezeti elnevezése Központi beszerzés, mert az egyéb, fontosabb beszerzések is a hatáskörébe kerültek) feladata, hogy a bankban futó közbeszerzések és más, fontosnak minősülő beszerzések folyamatait kézben tartsa, felügyelje, továbbá biztosítsa az éves közbeszerzési tervben meghatározott célok szabályszerű teljesülését, valamint gondoskodik a közbeszerzést végző szervezeti egységek szakmai támogatásáról.

Ennek érdekében a Központi beszerzés:

- elkészíti és karbantartja a beszerzések és az ezekhez kapcsolódó szerződések előkészítésének rendjéről szóló belső szabályzatot, amely részletesen tartalmazza a közbeszerzési eljárások előkészítésének, lefolytatásának, belső ellenőrzésének felelősségi szabályait, az MNB nevében eljáró, illetve az eljárásba bevont személyek, szervezetek felelősségi körét és az eljárások dokumentálásának rendjét;
- elkészíti az éves összesített közbeszerzési tervet;
- összeállítja és a Közbeszerzések Tanácsának megküldi az előző évi beszerzésekről készített éves statisztikai összefoglalót;
- kapcsolatot tart a különböző közbeszerzési intézményekkel (Közbeszerzési Tanács, Közbeszerzési Döntőbizottság stb.);
- gondoskodik arról, hogy a közbeszerzési eljárás menete mindenkor megfeleljen a szabályoknak;
- jogi szakvéleményt fogalmaz meg, illetve külső hatóságtól vagy szervezettől jogi állásfoglalást szerez be a közbeszerzéssel kapcsolatos kérdésekben;
- ellátja az MNB jogi képviselőjét a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályok megsértése miatti jogorvoslati eljárásokban.

Az fb – a munkatervének megfelelően – a közbeszerzési törvény alkalmazásának tapasztalatait összegző előterjesztést kért a területet felügyelő igazgatótól, amelyet a 2006. márciusi fb-ülés napirendjére tűzött.

A Közbeszerzési önálló osztály a 2004-ben megindított 50 db közbeszerzési eljárással szemben 2005-ben 131 db közbeszerzési eljárást indított, amelyek alapján kötött szerződésekből 110 db teljesítése folyamatban van, illetve megtörtént.

A nagyobb értékű, 2005-ös indítású közbeszerzési eljárások – a zárt rendszerű bankjegyfeldolgozó- és az integrált emissziós rendszer kialakítása, a szerverkonszolidációhoz szükséges eszközszállítás, az utaztatás, a takarítás, valamint a nyomdai munkák – ajánlati szakasza lezárult, a teljesítés folyamatban van.

Idén márciusban 15 db beszerzési eljárás előkészítése folyt, míg további 19 db eljárás előzetes minősítése megtörtént.

A 131 db közbeszerzési eljárás mennyiségi megoszlása az értékhatár (rezsím) alapján az alábbi:

- 89 db (68%) nemzeti értékhatár alatti (egyszerű),
- 18 db (14%) nemzeti értékhatár feletti, illetve
- 18 db (14%) közösségi értékhatárt meghaladó.

(A maradék 6 db központosított közbeszerzés keretében történt versenyeztetés, illetve megrendelés, egyéb eljárásnak tekinthető.)

A 131 megindított közbeszerzési eljárásból 3 db felhívást még az ajánlattételi időszakban visszavontak, míg 10 db eredménytelen lett. A visszavonásokat a megindítást követően hozott stratégiai változások (pl.: ingatlanstratégia, IT-stratégia) indokolták. Az eredménytelen eljárásokat többségében a beadott ajánlatok hiányosságai vagy az ajánlattevők alkalmatlansága okozta.

A korábbi egy jogorvoslati eljárás mellett, a beszámolási időszakban indított két közbeszerzéssel kapcsolatos jogorvoslati kérelmet a Közbeszerzési Döntőbizottság egyaránt elutasította.

A Központi beszerzés által lebonyolított beszerzési eljárások – megfelelő hozzáférési jogosultsággal – elektronikus úton nyomon követhetőek, az egyes eljárások státuszai, illetőleg az ajánlattételi dokumentációt átvett cégek egyes adatai is megismerhetőek.

Az fb a kapott tájékoztatás alapján úgy értékelte, hogy az MNB-ben zajló közbeszerzési folyamatok megnyugtatóak, amelyet a panaszok minimális száma, illetve azok elutasítása is jelez. Ugyanakkor az fb a médiában való megjelenés tárgyában kiírt közbeszerzési eljárásokról – szokatlan összegűnek (261 millió forint) véelve azokat – a kommunikációért felelős vezetőtől részletes, írásbeli kiegészítő tájékoztatást kért, amelynek alapján szükségesnek tartja a kommunikációs pályázatok tapasztalatainak részletesebb áttekintését az év második felében. A felmerült esetben, a további részletesebb beszámolót is megismerve az fb az alábbi megállapításokat tette:

Az MNB 2005 januárjában, majd 2006 elején egyszerű közbeszerzési eljárás keretében ajánlati felhívással élt néhány közszolgáltató, illetve kereskedelmi televíziónál az MNB-hez kapcsolódó makrogazdasági alapfogalmakat, tevékenységeket és összefüggéseket ismertető, közérthető közös rovat indítására. Az első alkalommal a megkeresett öt televízió közül kettő adott be ajánlatot, a hiánypótlásra történt felszólításra pedig csak egy – alacsony nézettségű televíziós csatorna – reagált, amellyel az MNB az ártárgyalást követően szerződést kötött.

A közbeszerzési eljárással kapcsolatban a felügyelő bizottság kifogásolta, hogy

- a 2005. januári eljárás lebonyolítása során a törvényi előírások érvényesülése nem volt megítélhető, mivel a belső ellenőrzés megállapítása szerint az iktatási rendszerben csak részben voltak fellelhetőek a döntést alátámasztó dokumentumok (ezért az fb a kérdés vizsgálatát folytatja);
- mindkét eljárásnál az ajánlattételre nem azonos kategóriába tartozó televíziókat hívtak meg, mert az országos nézettségű közszolgálati, illetve kereskedelmi televíziók mellett kis nézettségű televíziós csatornától is kértek ajánlatot, így valódi versenyhelyzet nem alakulhatott ki;
- az MNB nem tisztázta előre, hogy milyen típusú (nézettségű) televíziós partnerben gondolkodik, vagyis a beszerzésre szánt összeg (az ettől függő eljárási mód kiválasztása) és a meghívott csatornák köre nem volt összehangolva.

3. Az MNB működési költségeinek és ráfordításainak alakulása

A felügyelő bizottsági ülések napirendjén több alkalommal is szerepelt a működési költségek és ráfordítások alakulásának áttekintése, beleértve a 2006. évi rendes közgyűlés részére készített fb-jelentés tárgyalását is. Az fb ezeken az üléseken megtárgyalt anyagokból, illetőleg az MNB igazgatóságának 2005. évi éves beszámolójából és üzleti jelentéséből kapott képet az MNB működési költségekkel való gazdálkodásáról.

A Magyar Nemzeti Bank igazgatósága a 2005. évre 15 668 millió forint összegű banküzemi működési költséget tervezett, amiből 231 millió forint volt a központi tartalékkeret.

A banküzemi bevételek és ráfordítások tényleges alakulása

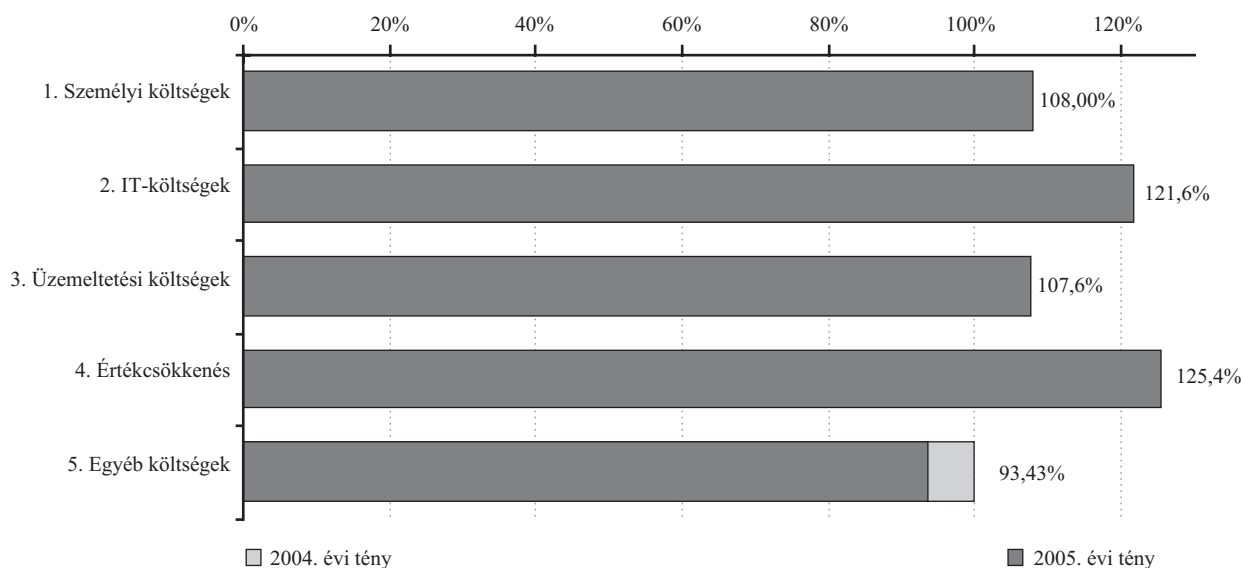
millió forint

Megnevezés	2004	2005	Változás
Exportértékesítés árbevétele	0	6	6
Befektetés értékesítésének árfolyamnyeresége	0	555	555
Eszköz- és készletértékesítés bevétele	64	39	-25
Közvetített szolgáltatás bevétele	55	59	4
Kiszámlázott szolgáltatások bevétele	37	62	25
Egyéb bevételek	26	21	-5
Rendkívüli bevételek	1	1	0
Banküzem bevételei összesen	183	743	560
Anyagjellegű ráfordítás összesen	3 486	3 743	257
Személyi jellegű ráfordítás összesen	8 797	9 501	704
Értékcsökkenési leírás	1 642	1 872	230
Eszközök aktivált értéke	-92	-38	54
Egyéb tevékenység önköltségének átvezetése	-309	-195	114
Banküzem működési költségei összesen	13 524	14 883	1359
Befektetés értékesítésének árfolyamvesztesége	0	0	0
Eszközök és készletek miatti ráfordítás	115	125	10
Kiszámlázott szolgáltatások ráfordításai	31	58	27
Eredményt terhelő adók	1	1	0
Banküzem működési ráfordításai összesen	147	184	37
Banküzem működési költségei és ráfordításai összesen	13 671	15 067	1396

A költségfelhasználás az igazgatóság által 2005-re jóváhagyott előirányzattal összehasonlítva közel 5%-kal kevesebb, 14 883 millió forint lett, ami azonban mintegy 10%-kal több, mint a 2004. évi tényleges érték. A tervtől való eltérést elsősorban az információtechnológiai (IT) és az egyéb költségek tervezettnél kisebb mértékű növekedése idézte elő, amelynek fő okozói az IT-területen az Adattárház-beruházás átadási határidejének módosulása következtében az üzemeltetési költségek áthúzódása, az egyéb költségeknél pedig az adatvásárlás tervezettnél alacsonyabb díja, valamint az előirányzottnál kevesebb külföldi kiküldetés voltak.

Az egyes költség típusoknak a 2004. évi tény adatokhoz viszonyított alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

2005. évi költségek alakulása a 2004. évi tény költségekhez viszonyítva

A 2005. évi tényleges működési költségek – a tervezettnél alacsonyabb alakulás ellenére – az előző évhez viszonyítva szinte minden költség típus tekintetében növekedtek. Ez azt jelenti, hogy a korábbi évek tendenciája – a 2001-től 2003-ig tartó költségcsökkenési folyamat – megfordult, és a 2004. évben tapasztalt (6,5%-os) költségnövekedés 2005-ben tovább folytatódott. A költségalakulási trend megváltozásában szerepet játszott a személyi jellegű költségek 8%-os emelkedése is, amely annak ellenére következett be, hogy a munkavállalói átlaglétszám 50 fővel (896 főre), a 2005. évi záró létszám pedig 129 fővel (809 főre) csökkent.

A létszám- és a személyi költségek alakulását alapvetően két tényező befolyásolta. Egyfelől a bank létszámcsökkentést hajtott végre, ami mérsékelte az alkalmazotti létszámot. Ennek a pénzügyi hatása kisebb mértékben már 2005-ben megjelent, nagyobb mértékben várhatóan 2006-ban fog jelentkezni. Másfelől a bérköltségek abszolút nagysága növekedett, nagyjából a 6%-os béremelkedés és a munkaviszony-megszüntetésekhez kapcsolódó kiadások, kisebb részben a Monetáris Tanács létszámbővülése miatt.

Az IT-költségek 21,6%-os növekedése döntően az új számítástechnikai rendszerekkel kapcsolatos, és az értékcsökkenési leírás 25,4%-os növekedése is alapvetően a korábbi évek IT-beruházásaiból következik. Az egyéb üzemeltetési költségek 7,6%-os növekedésében közrejátszott a közüzemi díjak inflációt meghaladó emelkedése, valamint a személyi költségek egy részének – az egyes tevékenységek kiszervezésének következményeként – az üzemeltetési költségekhez való átcsoportosulása is.

4. Az emberierőforrás-gazdálkodás helyzete

A felügyelő bizottság korábban már beszámolt arról, hogy a 2003. év végére gyakorlatilag lezárult az MNB szervezeti átalakításának az a része, amely jelentős létszámcsökkentéssel járt. A szervezet 2004-ben nem változott alapvetően, csupán néhány területet érintő kisebb módosításra került sor. 2005-ben azonban további, jelentősnek értékelhető szervezeti változás történt, és 2006 elején átalakították az MNB irányítási, vezetői struktúráját is.

A munkavállalói létszám alakulását (2001-2005. évek között) az alábbi táblázat mutatja:

Megnevezés	2001	2002	2003	2004	2005	Eltérés (2005 / 2004)	
	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(fő)	(%)
Záró létszám	1163	984	946	938	809	-129	86,2%
Átlagl létszám	1246	1058	958	946	896	-50	94,7%

A 2005. év végén a foglalkoztatottak száma 129 fővel lett kevesebb a 2004. évi záró létszámnál. Az átszervezések, a hatékonyság javítására irányuló egyedi intézkedések, és az elindított működésfejlesztési program következtében az MNB létszáma 2005 végére alig haladta meg a 800 főt. A létszámcsökkenés többségében az alacsonyabb kvalifikációjú munkaköröket érintette, s ezáltal a munkaerő összetétele a magasabb végzettséget igénylő munkakörök felé mozdult el.

A 2005. év folyamán 157 munkavállaló munkaviszonya szűnt meg, amelyből 105 esetben munkáltatói kezdeményezésre, 26 esetben pedig nyugdíjazás és egyéb kilépés miatt került sor. Az év végére a vezetői munkakörben foglalkoztatottak száma 2 fővel csökkent, a beosztotti munkakörökben pedig 127 fővel voltak kevesebben, mint 2004-ben.

A közel 14%-os létszámcsökkenés, az egyes munkaköri átsorolások, valamint néhány új munkakör létrehozása változást eredményezett az ún. Hay-besorolási szintek szerinti létszámeloszlásban is. A létszám a 12-es Hay-szint alatti munkakörökben 81 fővel, a 12-es szint felett pedig 51 fővel csökkent, így az átlagos Hay-szint kismértékben – a korábbi 12,17-ről 12,29-re – növekedett.

Az MNB vezetése 2005-ben felülvizsgálta, és 2007-ig terjedően aktualizálta a középtávú intézményfejlesztési célokat. Ezzel összhangban az MNB igazgatósága elfogadta a 2006–2008. évekre vonatkozó humánerőforrás-stratégiát, amely többek között célként jelölte meg a bérrendszer egyszerűsítését. Ennek egyik elemét, az ún. fix bónusz alapbéresítését 2006. év elején megvalósították.

Az fb az emberierőforrás-gazdálkodás áttekintésével foglalkozó ülésén a fix bónusz alapbérbe való beépítését pozitív változásnak értékelte, mivel korábbi beszámolójában már szorgalmazta ezt a lépést, és erre vonatkozóan az Állami Számvevőszék is hasonló ajánlást tett. A tájékoztatás szerint a fix bónusz beépítése során az új alapbéreket úgy határozták meg, hogy az éves összjövedelmek ne változzanak, és az alapbérhez kötött önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás százalékos mértékét is úgy korrigálták, hogy a fix bónusz beépítése miatt a nyugdíjpénztári hozzájárulás összege ne növekedhessék.

Az elmúlt évben – belső számítástechnikai fejlesztéssel – a teljesítménymenedzsment (TM) rendszerrel kapcsolatos dokumentációt teljes egészében elektronizálták. Az ún. „e-TM”-ben rögzíthetők az év elején a munkatársak célkitűzései és fejlesztési tervei, az év közbeni célokkal kapcsolatos változások, valamint az év végi teljesítményértékelés eredménye. Ezzel a fejlesztéssel a TM-rendszerrel kapcsolatos adminisztráció könnyebbé, jól nyomon követhetővé és költséghatékonyabbá vált.

A 2004-ben megkezdett távmunkaprogram tovább folytatódott, 2005 végén 13 fő vett részt benne. A távmunkások számának jelentős növekedése nem várható, mert a létszámcsökkentések struktúrája miatt egyre szűkül a távmunkában foglalkoztathatók száma. Az MNB kalkulációja szerint 9–16 fő közötti távmunkás létszámnál középtávon megtérülnek az egy-

szeri beruházási kiadások, a működési költségek tekintetében azonban a megtakarítás nem érzékelhető, és biztonsági okokból a felszabaduló irodák bérbeadása sem jöhet szóba.

Külső tanácsadó bevonásával továbbfejlesztették az ún. kompetenciarendszert is. Munkakörcsaládonként meghatározták a munkakör-specifikus kompetenciákat, amelyek a munkaköri elvárások közé beépülve, alapjául szolgálnak majd a kiválasztásnak, a képzés-fejlesztésnek, a teljesítménymenedzsmentnek és a bérezésnek.

Bevezették az internetalapú toborzás rendszerét, amely által meggyorsult a pályázatkezelésének folyamata. 2005-ben a 64 megüresedett vagy újonnan létrejött állásra meghirdetett pályázatot 24 esetben (37,5%) belső munkatárs nyerte el.

Az MNB munkatársai számos szakmai, kompetenciát fejlesztő programon vettek részt, az európai jegybankok által szervezett szakmai képzések mellett vezető-, illetve személyes készségfejlesztő tanfolyamokon is.

A karriermenedzsmentet illetően a hangsúly a szakértői karrierfejlesztésre helyeződött. Ennek első lépéseként az elméleti területek szakértőinek munkaköri struktúráját úgy alakították át, hogy a munkatársak számára egyértelművé váljon, milyen feltételeknek, elvárásoknak kell teljesülniük ahhoz, hogy előreléphessenek.

Az MNB vezetése 2005 júniusában fogalmazta meg azt az igényt, hogy az eddigi, főként utasítás alapú működést, a közösen kialakított normákon, irányelveken, illetőleg felhatalmazáson alapuló munkakultúra váltsa fel, amely kevesebb erőforrást igényel, hatékonyabb és kevésbé bürokratikus.

A szervezet működési hatékonyságát, jellemzőit összehasonlító helyzetértékelés (a svéd központi bankkal végzett benchmarking) alapján az MNB 2005 őszén meghozta azokat a döntéseket, amelyek a szervezeti forma, illetőleg struktúra átalakításához, és magához a munkakultúra-váltáshoz szükségesek. Az új működési modell kialakítása tehát kezdetét vette, a megvalósítás jelentős része azonban csak a 2006. év során történt/történik meg. (Az MNB szervezetfejlesztési célkitűzéseivel és intézkedéseivel részletesebben a következő fejezet foglalkozik.)

5. Az MNB szervezetfejlesztési célkitűzései és intézkedései

Az fb a beszámolási időszakban tartott első ülésére (2005. szeptember 13.) tájékoztatást kért a 2005 júniusában elindított működésfejlesztési program keretében elfogadott szervezetfejlesztési célkitűzésekről, valamint az azzal kapcsolatban már végrehajtott, illetőleg tervezett intézkedésekről. Az írásbeli tájékoztatás alapján, és a programot felügyelő alelnököt meghallgatva az fb üdvözölte azt a szándékot, hogy az MNB a szervezeti döntéseknél a svéd központi bankkal történt összehasonlítás (benchmarking) tapasztalataiból kiindulva, de a magyar sajátosságokat gondosan elemezve és figyelembe véve szándékozik a racionalizálást végrehajtani.

Az MNB szervezeti felépítése az elmúlt négy évben a profiltisztítás, valamint egyes új funkciók létrehozása (kommunikációs osztály, közbeszerzési osztály, nemzeti készpénzszakértői központ stb.), illetőleg a működési folyamatok optimalizálása miatt folyamatosan változott. Mindezek eredményeként a 2001. évi 1246 fős zárólétszám 2005. december 31-ére 809 főre, összesen 437 fővel csökkent.

2004-ben a stratégiai célok aktualizálása során megerősítést nyert az MNB-nek az a törekvése, hogy 2008-ra mind szakmailag, mind működési szempontból a legkiválóbb jegybankok közé tartozzon. A tervezés során elhatározás született a hatékonyság további javítási lehetőségeinek feltárásáról, amelyhez az európai uniós jegybankok között a leghatékonyabbnak tartott svéd jegybank szolgált alapul.

Az összehasonlításra (benchmarking) a svéd jegybank mintaként való kiválasztását az MNB a következőkkel indokolta:

- tagja a KBER-nek, de nem EMU-tag;
- Svédország lakosságának száma alig kevesebb Magyarországnál;
- az alapvető jegybanki feladataira koncentrál, az elmúlt 10 évben fokozatosan leépítette egyéb tevékenységét;
- nem felügyeli a pénzügyi szervezeteket;
- létszámát 10 év alatt közel a felére, 437 főre csökkentette;
- az MNB több benchmarkingvizsgálatot is folytatott már Svédországban, amelyek igen hasznosnak, informatívnak bizonyultak, a svéd partner pedig igen készséges volt.

A projektszerű vizsgálatot a Szervezési és szabályozási önálló osztály koordinálta, a HR terület támogatásával. Az összehasonlítás három metszetben (funkciók, költségek, létszám) történt.

A költségek alapján történő összehasonlítás zsákutcának bizonyult, ugyanis a svéd jegybank költségeinek a magyar jegybank alig több mint 60%-át éri el. Több probléma, az eltérő vásárlóerő-paritás és bérszínvonal, továbbá az egész költségszerkezet azt mutatta, hogy ezen az úton nem érdemes továbbmenni.

A funkciókat illetően először azt kellett megállapítani, hogy mely feladatok azonosak, és a jogi környezetet megismerve milyen különbségek vannak a feladatellátásban. Ezt követően a létszámot kellett úgy megbontani, hogy az a funkciókhoz igazodva részletesen összemérhető legyen.

A funkciók összevetése során kiderült, hogy jegybanki ellenőrzést a svéd jegybank nem végez. Ezzel kapcsolatban az MNB készített egy kockázatelemzést, amelynek az lett az eredménye, hogy az ezzel foglalkozó főosztályt meg lehet szüntetni úgy, hogy a megmaradó jegybanki ellenőrzési feladatokat (a szükséges létszámmal együtt) a szakterületekhez kell átcsoportosítani. Ezt úgy indokolták, hogy a kereskedelmi bankoknál végrehajtott nagymértékű IT-beruházásokra tekintettel a helyszíni ellenőrzés visszaszorulhat, mivel az MNB az adatokat elektronikusan kapja. A statisztikai adatszolgáltatás tekintetében pedig – amely egyébként is teljes reform előtt áll – az adatbiztonságot és az adatok megbízhatóságát más módszerekkel is ellenőrizni lehet. Az MNB álláspontja szerint a Jegybankellenőrzési főosztály megszüntetésével nem sérül az MNB – törvényen alapuló – ellenőrzési kötelezettségének teljesítése. Az MNB 2005. évi működésének ellenőrzéséről szóló ÁSZ-vizsgálat szerint azonban ezt csak egy részletes vizsgálat tudná alátámasztani.

Az összehasonlító vizsgálat végső tanulsága az volt, hogy az alapfunkciónál a létszám megfelelő, de az MNB összességében rosszabb hatékonysággal működik. A problémát alapvetően a kiszolgáló tevékenység jelenti, mert amíg nálunk kb. kétharmad-egyharmad a kiszolgáló és az alapfunkció létszámaránya, addig a svédekénél ez hozzávetőlegesen fele-fele arányt képvisel. A kiszolgáló tevékenységekkel kapcsolatban azt tapasztalták, hogy a svéd jegybank sokkal nagyobb mértékben él a kiszervezés lehetőségével.

Általános jellegű megállapítás volt még az eltérő működési szabályozottság, illetve szabályozási filozófia. Az MNB-ben ugyanis jóval több, részletesebb, szinte minden végrehajtási lépésre kiterjedő utasítás, szabály van érvényben, míg a svédek nagyvonalúbb, inkább csak a magatartásformákra koncentráló, ún. politikákat alkalmaznak.

Az MNB vezetése – szakterületenként – részletesen megtárgyalta a benchmarkingvizsgálat tapasztalatait, és megállapította, hogy indokolt alaposan felülvizsgálni az egyes funkciók szükségességét, bizonyos tevékenységek kiszervezését (outsourcing), és az egyéb hatékonyságjavító lehetőségeket.

A benchmarkingvizsgálat eredményeinek bemutatásáról, és a meghozandó intézkedésekről igazgatósági előterjesztés készült, amely alapján döntöttek a kétlépcsős működésfejlesztési program beindításáról. Az első ütem 2006 végéig, a második ütem 2008 elejéig, a Logisztikai Központ tervezett üzemkezdetéig tart. Az elvárások szerint a program az első ütemben mintegy 100, és a másodikban is legalább 100 fős létszámcsökkentést tesz lehetővé.

Az elhatározott intézkedések egy részét (például a számítástechnikai alkalmazásfejlesztés, a dolgozói számlakezelés és hitelezés teljes körű, illetőleg a banküzemi jogi feladatok, és az őrzés-védelmi tevékenység részbeni kiszervezését, az egyes műszaki szolgáltatások ésszerűsítését, a Jegybankellenőrzési főosztály megszüntetését) még 2005-ben végrehajtották, amely jelentősen hozzájárult a már korábban említett 129 fős létszámcsökkenéshez.

Az őrzés-védelmi feladatok részbeni kiszervezésének, és a Fegyveres biztonsági őrség (FBŐ) létrehozásának pénzügyi kihatásaival a felügyelő bizottság is foglalkozott, amelynek során a következőket állapította meg:

2005. május 1-jével – a törvényi előírásoknak megfelelően – megalakult az MNB-ben az FBŐ, és azzal egy időben megtörtént a nem stratégiai jellegű területek védelmének szerződéses szolgáltatásra épülő megvalósítása, a két szervezet munkájának és feladatkörének operatív szintű összehangolása. Ez a lépés éves szinten az őrzés-védelem költségeiben mintegy 39 millió forint megtakarítást eredményezett, és 22 fő leépítését, illetőleg MNB-n belüli áthelyezését jelentette.

Az FBŐ tevékenysége elsősorban a stratégiai pontok védelmére összpontosul, míg a korábbi portaszolgálati és a Látogatóközpont őrzési feladatait a meglévő megbízási szerződés kiterjesztésével egy őrzés-védelemmel foglalkozó cég látja el. A külső szolgáltató betanítása, szakmai felügyelete, irányítása az első időszakban nem volt zökkenőmentes, mert az FBŐ megalakítása és a külső vagyonvédelmi szolgáltató szervezet szolgálatkezdete azonos időpontra esett. A személyi állomány az objektumvédelmi feladatokon túlmenően járőrözési, munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi megelőző feladatokat is teljesít.

Az élőerős védelem harmadik pillérével – a külső védelmet biztosító hatósági (rendőri) jelenléttel – összefüggésben felvetődött egy olyan alternatív őrzés-védelmi koncepció, amely kormányzati hatáskörű rendvédelmi szervezettel oldaná meg az MNB fegyveres őrzését, ennek a jogszabályi alapja azonban egyelőre nincs meg.

Az MNB felügyelő bizottsága az őrzés-védelem elvi kérdéseinek áttekintése során arra az álláspontra jutott, mivel az MNB Logisztikai Központjának elkészültével – várhatóan 2007 júliusától – gyökeresen megváltoznak az őrzés-védelemmel összefüggő, főleg az emissziós funkciókból fakadó feladatellátás körülményei, a jövőre nézve célszerű lenne kidolgozni az őrzés-védelem optimális modelljét, figyelembe véve a szakmai szempontokat, az euróbankjegy őrzésével meg növekvő kockázatokat, továbbá az államháztartás szempontjából legtakarékosabb megoldás megtalálásának igényét is. Ennek érdekében az fb felhatalmazása alapján az fb elnöke figyelemfelhívó levelet írt a belügyminiszternek, amely szerint indokolt lenne egy olyan előkészítő munka elindítása az MNB és a Belügyminisztérium részvételével, amely alapján 2006 végére megfelelő döntéseket lehet hozni, még a Logisztikai Központ beüzemelésének megkezdése előtt. (E levél másolatát a pénzügyminiszter is megkapta.)

A belügyminiszter válaszában azt írta, hogy jelenleg az MNB objektumainak és értékszállításainak őrzés-védelme a jogszabályoknak megfelelően megoldott. Ugyanakkor – a jövőre tekintettel – támogatta a közös szakmai munkacsoport létrehozására irányuló fb-kezdeményezést, és jelezte, hogy annak munkájában a Belügyminisztérium készséggel vállal szerepet.

A 2006. évben is folytatódott/folytatódik a működésfejlesztési program végrehajtása. Többek között elindult a bérszámfejtés kiszereződése, sor került a beszerzések központosítására, az SAP reorganizációs projekt keretében folyamatban van a költséggazdálkodási modell egyszerűsítése stb. A működés rugalmasabbá tétele érdekében megkezdődött a belső szabályok számának csökkentése, az utasítások egyszerűsítése, a tételes szabályok helyett az ún. irányelvalapú szabályozás meghonosítása. Ezzel kapcsolatban elvként határozták meg, hogy a deregulációs folyamat nem járhat a kockázatok növekedésével, valamint azt is, hogy a szabályozási rendszert külső szakértővel auditáltatni kell abból a szempontból, hogy a szabályszerű működés továbbra is biztosított-e.

Az MNB felsővezetése a szervezet rugalmasságának, működési hatékonyságának növelése mellett célul tűzte ki a szervezeti struktúra és a menedzsment átalakítását is. 2006 elején az igazgatóság ennek megfelelően döntött az új szervezeti felépítésről, amely a funkcionális tagozódás mellett differenciált szervezési/irányítási elvet követ. A működés biztonsága miatt nagyobb fokú szabályozottságot, szervezettséget, feladatvégrehajtást igénylő szervezeti egységek továbbra is funkcionális-hierarchikus (egység/csoport/végrehajtók) szervezetben, míg a döntés-előkészítésben (elemzés, kutatás, koordináció, tanácsadás, szabályozás) részt vevő problémamegoldó szervezeti egységek ún. teamorientált (osztálystruktúra nélküli) szervezeti formában működnek a jövőben.

Az átalakítás eredményeként a szervezet jelentősen egyszerűsödött, mind vertikálisan, mind pedig horizontálisan. Csökkent a szervezeti egységek száma, a korábbi 17 főosztály és 48 osztály helyébe 7 +1 szakterület, 20 funkció és 17 osztály lépett. Ennek következtében jelentősen (30 fővel) csökkent a vezetői pozíciókat betöltők száma is.

6. A beruházások alakulása

Az MNB 2005. évi beruházási előirányzata 6099 millió forint volt, amelyet az igazgatóság az év közbeni módosításokkal – az előző évről áthúzódó beruházások 2005. évi pénzügyi fedezetének biztosítása, valamint néhány beruházás törlése, illetőleg átütemezése egyenlegeként – összesen 52 millió forinttal csökkentett. Így a korrigált tervszám (a 296 millió forint központi tartalék nélkül) 5751 millió forint lett.

A beruházásoknak a korrigált tervhez viszonyított 2005. évi alakulása az alábbi táblázatban látható:

Megnevezés	Igazgatósági módosításokkal korrigált 2005. évi tételes terv	2005. évi tény	Index
	millió forintban		%
Információtechnológiai beruházások	1938	1397	72
Logisztikai Központ	3100	1221	39
Egyéb beruházások, beszerzések	713	495	69
Összesen	5751	3113	54

A 2005. évi beruházások összege 3113 millió forint, a tervezettnél 46%-kal kevesebb, a 2004. évi tény (2967 millió forint) azonban 5%-kal meghaladja. A beruházási terv alig több mint 50%-os pénzügyi teljesülése alapvetően a Logisztikai Központ kivitelezési munkáinak csúszásával, illetve 2006-ra történő átütemezésével kapcsolatos. A terv alacsony szintű teljesülését részben befolyásolta az a pozitív körülmény is, hogy a közbeszerzési pályázat eredményeként a nyertesek, főleg az IT-fejlesztések esetében, a tervezettnél kedvezőbb áron vállalták a megvalósítást.

Információtechnológiai beruházások

A tervezett információtechnológiai beruházások pénzügyi teljesítése 1397 millió forint értékben valósult meg. E projektek közül kiemelendő:

- Az *informatikai infrastruktúra korszerűsítésének* meghatározó részeként a szerverkonszolidáció első fázisának megvalósulása. A beruházás célja az „egy rendszer – egy szerver” működési gyakorlat helyett az informatikai erőforrásokkal való hatékony gazdálkodás megteremtése, a részben elavult technikai eszközök kiváltása és az üzembiztonság javítása. A beruházás 2006-ban folytatódik.
- Az *integrált operatív rendszerek fejlesztése* keretében lezárult a 2004. évről áthúzódott analitikus számlavezető rendszer kiváltására irányuló projekt. Kezdetét vette a számviteli rendszer (SAP) licencstruktúra-, platform- és verzióváltása, amely az eredeti ütemezés szerint 2006 második negyedévében fejeződik be.
- A *jegybanki statisztikai rendszerek fejlesztéseinek* keretében folytatódott a középtávú statisztikai informatikai program IT-stratégiával összhangban történő megvalósítása. A 2006. év elejére tervezett jelentős projektek befejeződtek (adatgyűjtések elektronikus formában való benyújtása, értékpapír-statisztika, statisztikai adatbefogadó rendszer és támogató funkciók).
- Az *ügyviteli folyamatok támogatásaként* a felhasználói rendszerek számos kisebb fejlesztésére, módosítására, valamint a kritikus alkalmazások zavartalan működését korlátozó hibák kiküszöbölésére került sor.

Logisztikai Központ

A Logisztikai Központ beruházás megvalósításának 2005. évi ütemére a beruházási terv 3100 millió forint összegű előirányzatot tartalmazott, amelyet még a pályázati szakaszban megismert ajánlatok átlagértéke alapján határoztak meg.

A 2005. évi pénzügyi teljesítés – döntően a már említett feladatátütemezés következtében – mindössze 1221 millió forint lett. (A Logisztikai Központ beruházással részletesebben a következő fejezet foglalkozik.)

Egyéb beruházások, beszerzések

A 495 millió forint összértékű egyéb beruházások és beszerzések túlnyomó része az ingatlanok állagmegőrzését szolgálta, a többi pedig kisebb eszközbeszerzéseket eredményezett.

7. A Logisztikai Központ beruházás megvalósításának helyzete

Az MNB igazgatósága 2003 közepén fogadta el a Logisztikai Központ kialakításának pénzügyi tervét, illetőleg beruházási programját. Ennek alapján kezdődött meg a beruházás résztvevőinek pályázat útján történő kiválasztása, a tervezés és a kivitelezés. A beruházási munkálatok előrehaladását az igazgatóság rendszeresen kontrollálja, és az fb is figyelemmel kíséri.

A felügyelő bizottság a beszámolási időszakban két alkalommal is (2005. decemberi és 2006. áprilisi ülésén) tárgyalt a Logisztikai Központ beruházásról, s a projektvezető előterjesztése, a belső ellenőrzési jelentések, valamint a korábbi anyagok, és az üléseken elhangzott kérdésekre adott válaszok alapján kapott képet a beruházás megvalósulásának helyzetéről.

A 2003 októberében 540 millió forintért vásárolt, mintegy 57 ezer négyzetméter nagyságú telek MNB-tulajdonjogának bejegyzése megtörtént, a közmű-szolgáltatási szerződéseket aláírták. A generálkivitelező az engedélyezési és kivitelezési terveket (249,8 millió forint+áfa) elkészítette, a jogerős építési engedélyt kiadták. A bankbiztonsági technológia kivitelezési terve is elkészült, a kivitelezés várható költsége közel 694 millió forint lesz.

Lezárult az ún. automata értéktári technológia tervezési és kivitelezési munkáira kiírt nemzetközi tender, amit az a PEC N.V. nyert meg, amelyet – közös pályázat benyújtására való hivatkozással – először kizártak a közbeszerzési eljárásból. Az fb előző évi beszámolója is foglalkozott ezzel a kérdéssel, miszerint a szóban forgó pályázó a Közbeszerzési Döntőbírósgon megtámadta az MNB döntését azzal, hogy a törvény egy bizonyos pontját helytelenül alkalmazta. A bíróság megsemmisítette az MNB döntését, és határozata alapján a PEC N.V.-t vissza kellett venni a beszerzési eljárásba. Ezt követően az MNB alkalmasnak találta a benyújtott dokumentációt, s végül a pályázatok elbírálását követően a PEC N.V.-t hirdette ki győztesnek. (A tervezés díja 157,4 ezer euró, a kivitelezés várható költsége pedig 2331,9 millió euró lesz.)

Az MNB 2006. január 6-án az emissziós folyamatokat támogató informatikai rendszer, az ún. Integrált Emisszió Rendszer megvalósítására meghirdetett közbeszerzési pályázat nyertesével, a HP-ERP konzorciummal 331,8 millió forint+áfa összegben szerződést kötött, amely a tervezés és üzembe helyezés díjára, valamint 5 évre szóló karbantartásra vonatkozik. E beruházás keretébe tartozik az is, hogy a minőségbiztosítási tanácsadó cég, a Clarity Consulting Informatikai és Menedzsment Szolgáltató Kft. a 2005-ben kötött szerződés alapján, a szükséges feltételrendszert kidolgozta.

Az MNB a fővállalkozó kiválasztását célzó pályázati felhívását még az új közbeszerzési törvény hatálybalépése (2004. május 1.) előtt közzétette, de végül – annak ellenére, hogy akkor még nem tartozott a közbeszerzési törvény hatálya alá – úgy döntött, a pályázatot a többször módosított 1995. évi „rég” közbeszerzési törvény szerint írja ki. A 6 legjobbnak ítélt ajánlat közül – több tárgyalási fordulót követően – a legkisebb vállalási árat ajánló pályázót (a Magyar Építő Rt.-t) hirdették ki győztesnek. Az MNB igazgatósága 2005. május 3-án felhatalmazást adott a fővállalkozói szerződés megkötésére, és 11 400 millió forint összegben jóváhagyta a teljes beruházási program pontosított költségvetési előirányzatát. Ezt követően írták alá a 4777,6 millió forint összegű fővállalkozói díjra szóló szerződést.

Az fb az előző évi beszámolójában már szintén foglalkozott a fővállalkozói pályázat vizsgálatával kapcsolatos belső ellenőrzési megállapításokkal. Az ellenőrzés néhány formai hiányosság feltárása mellett az alábbiakat állapította meg.

Az eljárási rend szerint a Kreatív 2000 Kft. (lebonyolító) feladata volt a fővállalkozó kiválasztására irányuló beszerzési eljárás lefolytatása, formai és technikai lebonyolítása, valamint a közbeszerzési törvény előírásainak betartása és betartatása. A versenyztetésért – a szerződéskötést követően – a lebonyolítót 3900 ezer forint+áfa összegű díj illette meg. A lebonyolító számlázta ki továbbá az ajánlattevőknek az ajánlati dokumentációk ellenértékét, mind a részvételi (300 ezer forint+áfa/ajánlattevő), mind az ajánlattételi szakaszban (1500 ezer forint+áfa/ajánlattevő). Ez összesen 12 600 ezer forint+áfa összeget tett ki, amivel – a Kiemelt beruházások önálló osztálya tájékoztatása szerint – a lebonyolítónak a szerződéskötés után kellett tételesen elszámolnia, levonva az eljárás során alkalmazott, és általa fizetett szakértők díját.

Sem az MNB és a lebonyolító közötti szerződés, sem a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumok nem rendelkeztek azonban arról, hogy a dokumentáció ellenértékeként befolyt pénz kit illet, illetve azzal a lebonyolító-nak hogyan és milyen szabályok szerint kell elszámolnia.

A fenti megállapítás alapján az fb szükségesnek tartotta a kérdés mielőbbi jogi és pénzügyi rendezését, és munkatervé-nek elfogadása során úgy döntött, hogy erre 2006 áprilisában visszatér.

Az fb 2005. december 13-i ülésén tárgyalta azt az utóvizsgálati jelentést, amely a Kreatív 2000 Kft.-re vonatkozó belső ellenőrzési megállapítások miatt készült intézkedési terv végrehajtásának utóellenőrzésével foglalkozott. Az fb az utóvizs-gálati jelentés, valamint az ülésen elhangzottak alapján a következőkre jutott:

A tenderdokumentációkból befolyt 12 600 ezer forint+áfa kezelésére, illetve elszámolására vonatkozóan az MNB és a Kreatív Kft. között csak utólag – 2005. május 30-án, a belső ellenőrzési jelentést követően – született írásbeli megállapo-dás. Ennek alapját a 2004. április 15-i bírálóbizottsági ülésen elhangzottak adták, amely szerint a bírálóbizottság felhatal-mazza a Kreatív Kft.-t, hogy a tenderdokumentációkért befolyt 12 600 ezer forint+áfa összeget kezelje, illetve felhasználásával szakértőket vegyen igénybe annak megállapításához, hogy a pályázók által adott ajánlatok minőségileg megfele-lőek és korrektek-e. Az említett bírálóbizottsági ülésről készült jegyzőkönyv azonban ezt a felhatalmazást nem tartalmazza, csupán az ülésen részt vevő tagok – több mint egy évvel későbbi nyilatkozatukban – emlékeztek így. A belső ellenőr-zés során tehát írásbeli megállapodás még nem volt, és a belső ellenőrzés tájékoztatása szerint a számlákat is jóval ké-sőbb kapták meg. A szakértői számlák tényleges összege 15 420 ezer forint+áfa összeget tett ki, 2820 ezer forinttal töb-bet, mint amiről a megállapodás szólt, de ezt az MNB pótmunkaként elismerte.

A fentiek alapján az fb nehezményezte egyrészt a szerződéskötés hiányát, másrészt azt, hogy a belső ellenőrzésen kívül senkinek sem tűnt fel az, hogy egy lényeges döntést a bírálóbizottsági ülésről készült jegyzőkönyv nem tartalmaz.

Az fb 2006. április 11-i ülésén áttekintette a beruházás kivitelezésének helyzetét és a Kreatív Kft.-vel kötött lebonyolítói szerződés teljesítésének tapasztalatait. A kapott tájékoztatás szerint, a fővállalkozóval történt szerződéskötést követően 2005. május 9-én a munkaterület átadásra került, a felvonulás, illetve az alvállalkozók kiválasztása azonban mintegy 2 hónapot késett. Erre, valamint a szélsőséges időjárásra hivatkozással a fővállalkozó jelezte, hogy a szerződésben vál-lalt részhatáridőt nem képes teljesíteni, s ezért 2 hónapos határidő-módosítást kezdeményezett. (A módosítási kérelem indokoltságának vizsgálata folyamatban van.)

A fővállalkozó a szerződésben azt vállalta, hogy az épület műszaki átadás-átvétele 2006. december 31-én, a technoló-giák telepítése 2007. március 31-én, s az egész létesítmény birtokbaadása pedig 2007. május 31-ével megtörténik.

Jelenleg erőltetett ütemben folyik a kivitelezés, amely esetleg veszélyeztetheti a minőségi megfelelést. A projektve-zetés megítélése szerint a szerződésben vállalt határidők nagyon nehezen tarthatók, ezért a fővállalkozótól a kivitelezés ütemezésének teljes átvizsgálását kérték annak érdekében, hogy a társvállalkozások pontosan előkészülhessenek a vál-lalt feladataik teljesítésére.

A beruházás pénzügyi szempontból várhatóan a tervezett kereten belül marad, mert többnyire a kalkulált árak közelében vagy azok alatt valósultak meg az ajánlatok, és egyelőre pótmunka elrendelésére sem volt szükség. 2006. március 31-ig a beruházásra összesen bruttó 2223,7 millió forint felhasználás történt.

Az fb áttekintette a Kreatív 2000 Kft. által készített havi ellenőri jelentéseket, és meggyőződött arról, hogy a beruházás je-lenlegi szakaszában az építkezés területén végzett folyamatos műszaki, illetve pénzügyi ellenőrzési tevékenység kiemelt fontosságú. Egyetértett továbbá abban is, hogy a kivitelezés ellenőrzését tovább kell erősíteni annak érdekében, hogy a létesítmény határidőre és megfelelő színvonalon készüljön el.

8. A Magyar Nemzeti Bank peres ügyei

A felügyelő bizottság a peres ügyek helyzetét fb-ülés keretében tárgyalta, az előterjesztés, valamint a szóbeli tájékoztatás alapján az alábbi kép alakult ki.

2005. január 1-jén 27 peres eljárás (9 munkaügyi, 7 kártérítési és 11 egyéb polgári per) volt folyamatban, amelyek perértéke összesen mintegy 660 millió forintot, és heti 7-10 ezer USD-t tett ki. Az MNB csak kettő perben felperes, illetőleg egy perben (a Pénzverő Zrt. mint felperes oldalán) beavatkozó, a többi pert mind ellene indították.

A 2005. év során 11 új peres eljárás (1 munkaügyi, 1 kártérítési és 9 egyéb polgári per) indult az MNB ellen, közel 41 millió forintos perértékben. Ezekben a perekben alperesként, illetve 8 esetben másodrendű alperesként szerepelt az MNB.

2005-ben 9 peres eljárás (3 munkaügyi, 1 kártérítési és 5 egyéb polgári per) fejeződött be jogerősen. Ezek közül 8 per az MNB teljes pernyertességével zárult, a kereseti követelés 68 millió forint és heti 7-10 ezer USD volt. Egy munkaügyi pert viszont – amelyet első és másodfokon az MNB szintén megnyert – a felülvizsgálati eljárást követően elveszített, és ennek következményeként mintegy 25 millió forintot kellett kifizetnie.

2005 végén az év elejei állapothoz képest kettővel több volt a folyamatban lévő peres ügyek száma, a perek összértéke viszont több mint 60 millió forinttal csökkent, így a 29 (7 munkaügyi, 7 kártérítési és 15 egyéb) folyamatban lévő per összértéke hozzávetőlegesen 600 millió forintot tesz ki.

Az fb olyan peres eljárásról nem kapott tájékoztatást, amely az MNB 2005. évi éves beszámolóját módosító céltartalék-képzést igényelt volna.

9. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó gazdasági társaságok helyzete

Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó társaságok tevékenységének figyelemmel kísérése az ún. tulajdonosi képviselő feladata, akinek munkáját a Magyar Nemzeti Bankban szakmai bizottságként működő Tulajdonosi bizottság támogatja.

A Tulajdonosi bizottság az MNB befektetéseivel kapcsolatos stratégiai és üzletpolitikai kérdésekben állást foglal az MNB igazgatósága részére benyújtott előterjesztések alábbi tárgyköreiben:

- a) az MNB kizárólagos tulajdonában lévő társaságok éves jelentésének, illetve éves és középtávú terveinek elfogadása,
- b) a társaságok tulajdonosi szerkezetének, valamint irányításának és vagyoni helyzetének módosítása,
- c) a társaságok működését érintő rendkívüli döntések előkészítése,
- d) az MNB nem kizárólagos tulajdonában lévő társaságokkal kapcsolatos döntések előkészítése, osztalékpolitika, tulajdonrészek értékesítése, vásárlása.

Az fb a folyamatos tulajdonosi ellenőrzési tevékenysége során, az fb-ülések keretében áttekintette az MNB leányvállalatainak 2005. évi gazdálkodásáról, valamint az euró bevezetésével összefüggésben a Pénzjegynyomda jövőjére vonatkozó és a Diósgyőri Papírgyárral kapcsolatos stratégiai elképzeléseket.

AZ MNB BELFÖLDI BEFEKTETÉSEINEK 2005. ÉVI VAGYONI HELYZETE

Megnevezés	MNB-részesedés (%)	Jegyzett tőke (millió forintban)	2005. évi adózott eredmény (millió forintban)	2004. évi eredmény alapján fizetett osztalék (millió forintban)
Pénzjegynyomda Zrt.	100	8927	678	288
Magyar Pénzverő Zrt.	100	575	194	125
Bankjóléti Kft. „va”	100	602	34	–
KELER Zrt.	53,3	4500	2350	1067
GIRO Zrt.	7,3	2496	2487	135
BÉT Zrt.	6,9	541	2364	–

A Magyar Nemzeti Bank tulajdonában, illetve résztulajdonában 2005. december 31-én 6 (magyarországi székhelyű) társaság állt, amelyek könyv szerinti értéke 2004. év végén 11 159 millió forint volt. A GIRO Elszámolásforgalmi Zrt.-ben lévő MNB-részesedés felének eladása miatt az ebben a társaságban fennálló tulajdonosi részesedések könyv szerinti értéke 2005. év végére 182 millió forintra csökkent.

2005-ben az MNB-nek a belföldi befektetése után a 2004. évi társasági eredményekből kapott osztalékbevétele 1615 millió forint volt. A társaságok – különösen a Pénzjegynyomda és a KELER – 2005-ben is jelentős eredményt értek el, aminek következtében az MNB részére történő osztalékbefizetés a 2 milliárd forintot is meghaladhatja.

Az egyes tulajdoni részesedésekkel kapcsolatban említésre méltók a következők:

PÉNZJEGYNYOMDA ZRT.

Az MNB 1997-ben szerezte meg a Pénzjegynyomda Zrt. kizárólagos tulajdonjogát, egy időben a bankjeggyártás teljes technológiai rekonstrukciójának befejezésével. A társaság jegyzett tőkéje 8,9 milliárd forintra nőtt a fejlesztési ráfordításoknak megfelelően, amely összegből a bankjegynyomtatás korszerűsítése 3,6 milliárd forintot igényelt, míg a Pénzjegynyomda Zrt. tulajdonába tartozó Diósgyőri Papírgyár Zrt. rekonstrukciója 4,1 milliárd forintba került.

A társaság profilja három fő termékcsoporthot ölel fel:

- bankjeggyártás,
- kiemelt okmányok (útlevél, személyi igazolvány) előállítása,
- az egyéb nyomdaipari termékek (zárjegy, adójegy, bélyeg, orvosi vény, étkezési utalvány stb.) előállítása.

Az egyes fő termékcsoporthok aránya az értékesítésen belül:

adatok: százalékban

Megnevezés	2003. év	2004. év	2005. év
Bankjegyek	43,5	49,8	54,2
Kiemelt okmányok	26,4	21,1	24,4
Egyéb termékek	21,8	19,7	14,5
Kártyák	5,0	4,1	2,9
Szolgáltatások	3,4	5,2	4,0

2005-ben a tervezett 6208 millió forint árbevétellel szemben 6627 millió forint realizálódott, ami 419 millió forint (6,7%-nyi) többletbevételt jelent a társaságnak.

A bankjegyek, a kiemelt okmányok közül főleg az útlevelek és az egyéb termékek (bélyegek, zár- és adójegyek) termékcsoporthban az árbevétel meghaladta a tervezettet, míg a kártyák és a szolgáltatások esetében – döntően a chipes BKV-jegyek és diákkártya tenderének, és az egészségügyi kártya bevezetésének elhalasztása miatt – a tervezettnél kisebb lett az árbevétel.

A társaság 2005. évre mintegy 361 millió forintértékben tervezett beruházásokat, amelyek szinte teljesen a tervvel azonosan meg is valósultak, döntően az új biztonsági igényeknek megfelelő útlevelek, illetve a biztonságosabb bankjegycímletek gyártásához szükséges gépbeszerzéseket, illetőleg a technológiai fejlesztést szolgálják.

A Pénzjegynyomda Zrt. 2005. évi adózott eredménye 678 millió forint körüli, amely a tervezettnél több mint duplája, az osztalékfizetés 500 millió forint lesz.

A Pénzjegynyomda Zrt. kapcsolt vállalkozása a Diósgyőri Papírgyár (DIPA), amelynek fő tevékenysége a bankjegypapír és egyéb biztonsági papírok gyártása. A társaság 2005-ben 2197 millió forint árbevételt realizált, amely döntő része az alaptevékenységből származott. Az eredménye 108 millió forint lett, amiből a Pénzjegynyomda részére 90 millió forint osztalékot fizet, a maradék 18 millió forint pedig az eredménytartalékot növeli.

Az fb a beszámolási időszakban több alkalommal is üléseinek napirendjére tűzte mind a Pénzjegynyomda, mind a DIPA jövőjével foglalkozó előterjesztéseket, tárgyalt a stratégiai elképzeléseikről, továbbá a Pénzjegynyomda felügyelő bizottságának felkérésére a papírgyárnál végzett belső ellenőrzés tapasztalatairól.

Az fb a Pénzjegynyomda Zrt. stratégiájáról az MNB tulajdonosi képviselőjének előterjesztésében, a társaság vezérigazgatójának és gazdasági vezetőjének meghallgatásával tájékozódott. **Az fb szerint továbbra is racionális megoldásnak tűnik, hogy a nyomda a forintbankjegy gyártásának befejezéséig az MNB tulajdonában marad, de az euró bevezetésének tervezett időpontja előtt legalább 3 évvel – a jelenlegi elképzelés szerint 2007-ben – indokolt ismét áttekinteni a helyzetet és stratégiai döntést hozni annak jövőjéről.**

A DIPA jövője szintén az euróbevezetés időpontjának függvénye. Az MNB tulajdonosi képviselőjének véleménye szerint a gyár gazdaságos működtetése 2009 után valószínűleg csak szakmai befektetővel lehetséges. A termelési érték 70-75%-a a bankjegyalappapír, és csak 20-25%-nyi kapacitást köt le az egyéb biztonságipapír-gyártás, aminek a fedezeti viszonyai sokkal rosszabbak, mint a bankjegyalappapírnak, vagyis igazából nincs piaca. Mivel a berendezések védettek, nemzetbiztonsági akadálya is van az eladásnak, legfeljebb egy európai bankjegy- vagy papírgyár befektetői ajánlatának elfogadása jöhet szóba. Még az sem kizárt azonban, hogy az euró második, biztonságosabb generációjának gyártásába 2009 körül be lehet kapcsolódni. Ezeknél a lehetőségeknél kedvezőtlenebb megoldás a vállalat más irányú hasznosítása. A telephely nyilván érték, de az egyéb papírgyártásra a jelenlegi géppark versenyképességi szempontból nem igazán alkalmas. Mindenesetre a Tulajdonosi bizottság a DIPA által tervezett, nagyobb értékű beruházások szükségességét évente áttekinti annak függvényében, hogy az euró mikor lesz bevezetve.

A Diósgyőri Papírgyárra vonatkozó stratégiai elképzelésekkel kapcsolatban az fb egyetértett azzal, hogy 2007 táján a papírgyár jövőjére nézve – a Pénzjegynyomda sorsára is tekintettel – szintén döntést kell hozni, a beruházási politikát pedig annak kell alárendelni.

Az MNB-nek a Pénzjegynyomda miatt potenciálisan vesztesége keletkezhet, amelynek mértéke azonban még nem számszerűsíthető, ezért az MNB egyelőre értékvesztést nem képzett a befektetésre. A tulajdonosi képviselő tájékoztatása szerint viszont a társaságnál a forintbankjegy-gyártás megszűnését követően várható árbevétel-kiesés, illetve a bankjeggyártó eszközök értékvesztése miatt, a korábbi években megkezdett céltartalékképzés folytatódik. Az fb felvetette, hogy a Diósgyőri Papírgyár esetében is szükségessé válhat a céltartalék képzése.

MAGYAR PÉNZVERŐ ZRT.

A társaság – a Pénzjegynyomda Zrt.-vel egyszerre – 1997 szeptemberében vált az MNB kizárólagos tulajdonú érdekeltségévé. A részvények megvásárlásához az MNB-nek 120 millió forinttal meg kellett emelnie a társaság alaptőkéjét, amely akkor 505 millió forintra nőtt. 2001-ben az MNB döntött a korábban külön vállalkozásként működő Érmeker Rt. Magyar Pénzverő Zrt.-be történő beolvadásáról, aminek következtében a társaság jegyzett tőkéje 575 millió forintra növekedett.

A Pénzverő Zrt.-vel szemben támasztott legfőbb követelmény 2005. évben is a forgalmi pénzürmék előállítás volt, amit megfelelő ütemezésben, mennyiségben és minőségben a szállítási szerződésben vállaltak szerint teljesített.

A társaság 2005. évi árbevétele mintegy 51 millió forinttal (2,8%-kal) meghaladja az előző évit, a 194 millió forintnyi adózott eredménye osztalékként lesz kifizetve.

Teljesültek a Magyar Nemzeti Bank Logisztikai Központ beruházásának előkészítésével kapcsolatos feladatok, elkészült az üzembe helyezésig terjedő időszak cselekvési programja. Az eurógyártásra történő felkészülés keretében befejeződött a verőgépek felújítása. Sor került a kiskereskedelmi értékesítési helynek az MNB Látogatóközpontba történő áthelyezésére.

Sikeres volt az eurogyártási előaudit Európai Központi Bank által történő lebonyolítása. Kidolgozták az euró indulókészlet-gyártás 6 hónapos megvalósíthatósági programját is. A társaság közel 500 millió forint eredménytartalékkal rendelkezik, amely a középtávú stratégiának megfelelően az euróérme-gyártáshoz való felkészülés fedezetére szolgál.

A Pénzverő Zrt. – és a Magyar Nemzeti Bank mint beavatkozó – pernyertességével jogerős másodfokú ítélet született a székhely tulajdonjogáért folytatott perben. A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet kezdeményezett, amelyet 2006. január 30-án a Legfelsőbb Bíróság elutasított, így 4 év után az ingatlan jogi helyzete rendeződött.

KÖZPONTI ELSZÁMOLÓHÁZ ÉS ÉRTÉKTÁR (KELER) ZRT.

A társaság 1993-ban alakult 500 millió forintos alaptőkével az MNB 50%-os, valamint az értéktőzsde és az árutőzsde 25-25%-os tulajdonlásával. A társaság által felhalmozott eredménytartalékból a tulajdonosok több lépcsőben 4,5 milliárd forintra emelték a részvénytőke értékét. (Az MNB 2004-ben a BÉT Zrt.-ben történt tulajdonosváltás kapcsán 53,3%-ra növelte a részesedését.)

A KELER Zrt. 2005-ben is kiemelkedő pénzügyi évet zárt, adózott eredménye közel 2,4 milliárd forint, amelyből az MNB számára mintegy 1,2 milliárd forint osztalékot fog fizetni.

Az MNB az elmúlt évben a társaságban lévő részvénycsomagjának értékesítését tervezte, aminek megvételére a BÉT Zrt. érdeklődést mutatott. Az értékesítés érdekében az MNB megbízta az ÁPV Rt.-t, hogy közbeszerzési eljárás keretében válasszon ki egy független tanácsadót. A pályázatás sikeresen lezárult, de a tőkepiacról szóló törvény decemberi módosítása miatt a privatizációs folyamatot leállították. A módosított törvény ugyanis többségi állami tulajdonlást ír elő a központi értéktári tevékenységben, és ezért a társaságot előbb szét kell választani az elszámolóházi, illetve a központi értéktári tevékenység mentén.

GIRO ELSZÁMOLÁSFORGALMI ZRT.

A GIRO Zrt. 1994 óta végzi a bankközi elektronikus elszámolásokat. A társaság részvénytőkéjének értéke az eredmény-tartalékból két lépcsőben végrehajtott tőkeemelés követően 2496 milliárd forint lett, amelyből az MNB részesedése 14,6% volt. (E részesedés mértéke a tulajdoni hányad 50%-ának értékesítésével 2005-re 7,3%-ra csökkent.)

A társaság 2005. évi bevételei az előző évihez képest mintegy 450 millió forinttal (11%-kal) nőttek, amely döntően az elszámolóforgalmi tevékenység növekedésének következménye. A 2005. évi adózott eredmény több mint 2,4 milliárd forint lett, amiből 2,1 milliárd forint osztalékfizetés történik. Az MNB-nek járó osztalék mintegy 150 millió forintot tesz ki.

Az MNB a stratégiájában hosszabb távon nem számol a GIRO Zrt.-ben meglévő tulajdonosi pozíciójának megtartásával.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE ZRT.

Az MNB a Budapesti Értéktőzsde Rt. (BÉT) alapító tagjaként 1991 óta fenntartja tagsági viszonyát a társaságban. A BÉT Rt. kezdetben nem gazdasági társaságként, hanem nonprofit intézményként működve vállalta, hogy kizárólag a tőzsdei rendszer fejlesztésére fordítja a működési költségek levonása után fennmaradó szabad pénzeszközeit.

Időközben az Államadósságkezelő Központ létrehozásával megszűnt az MNB állampapír-ügynöki szerepe, és ezzel a tőzsdei kereskedésben való részvétele is, mivel az ÁKK a kibocsátásokat átvette, majd megszervezte az elsődleges forgalmazói rendszert. A tőzsde egy jól működő piaci szervezetté nőtte ki magát, részvénytársasággá szerveződött. Ezért az MNB tulajdonosi szerepének gazdaságpolitikai és piaci indoka ma már nincs.

A BÉT Rt. tulajdonosi körében jelentős átrendeződés volt tapasztalható, erőteljes koncentráció ment végbe a pénzügyi befektetők irányába, amely folyamat a BÁT Rt.-nél is lezajlott. Mindez felgyorsította a BÁT Rt. és a BÉT Rt. közötti integrációt, amely végrehajtásáról a döntés megszületett. 2004 májusában a HVB Hungary Rt. egy konzorcium vezetőjeként mindkét társaságban többségi tulajdont szerzett.

Az Értéktőzsde 2005-ben is sikeres pénzügyi évet zárt, az adózott eredmény meghaladja a 2 milliárd forintot. A kereskedési forgalom az év egészét tekintve jelentősen növekedett, különösen a vezető részvények vonatkozásában. A tőzsde az éves adózott eredményét várhatóan osztalékként kifizeti, így az MNB 160 millió forint körüli osztalékra számíthat.

A tulajdonosváltás a társaság működésében nem okozott törést, az új főtulajdonosi konzorcium a tervek szerint regionális jelentőséget szán a BÉT-nek.

MNB BANKJÓLÉTI KFT. „VA”

A társaság a tulajdonába apportált üdülők és a kezelésére bízott munkahelyi étterem és büfék üzemeltetését végezte. A kft. számára romló működési feltételeket teremtett az MNB szociális-jóléti rendszerének változása, az MNB létszámának erőteljes csökkenése. Ezek a változások a kft. szolgáltatásai iránti igények jelentős mérséklődésével is együttjártak.

A Bankjóléti Kft. veszteségesen működött, ezért az MNB vezetése még 2002-ben a társaság végelszámolással történő megszüntetéséről döntött, s egy MNB-alkalmazottat nevezett ki végelszámolónak. A végelszámoló azt a megbízást

kapta, hogy a kft. vagyontárgyai – alacsony üzemelési költségek mellett – a piacon elérhető legmagasabb áron legyenek értékesítve. A Cégbíróság 2003. április 10-én visszamenőleges hatállyal bejegyezte a végelszámolás megkezdését. Ennek megfelelően a végelszámolási feladatokat ténylegesen 2003 májusában megkezdték. A végelszámolás megkezdésének időpontjára bezárták a kft. tulajdonában levő szállodákat és üdülőket, az ott dolgozó személyi állományt elbocsátották.

Az ingatlanokat a hivatalos felértékelés után országos terjesztésű lapokban többször is meghirdették. A kft. tulajdonában lévő ingatlanok – speciális jellegük és értékük miatt – nehezen értékesíthetőnek számítottak. Ennek ellenére az ingatlanvagyon többségét sikerült – a szakvéleményben felbecsült ár felett – értékesíteni az alábbiak szerint:

millió forint

Megnevezés	Eladás dátuma	Bruttó eladási ár
Hotel Panoráma, Tihany	2003. 05. 28.	370,0
Gyermeküdülő	2003. 05. 23.	150,0
Orfú, Apartmanház	2004. 03. 31.	56,3
Kisköre	2002. 05. 14.	46,8
Dobogókő	2003. 11. 04.	13,0
Hotel Tópart, Balatonvilágos	2005. 05. 10.	237,5
Összesen	-	873,6

Az ingatlanok közül egyedül a Nánási úti sportcentrumot nem sikerült még értékesíteni, mert az MNB Sportköre által korábban kötött szerződés felmondásából eredő peres eljárás elhúzódása akadályozza azt. Az MNB tájékoztatása szerint a tulajdonközösségre irányuló per 2005 végére sikeresen lezárult, viszont a kártérítési igény iránti keresetet újra tárgyalják. A jogerős ítélet megszületése után az MNB nyilvános pályázattal szándékozik az ingatlant értékesíteni.

Az ingatlanok értékesítését követően – a nem amortizálható tételek kivételével – nagyrészt 0%-ra leírt tárgyi eszközök maradtak a kft. birtokában, melyek könyv szerinti értéke 2006. január 31-én valamivel több, mint 70 millió forint volt. A működéshez nem szükséges eszközök értékesítése folyamatosan történik.

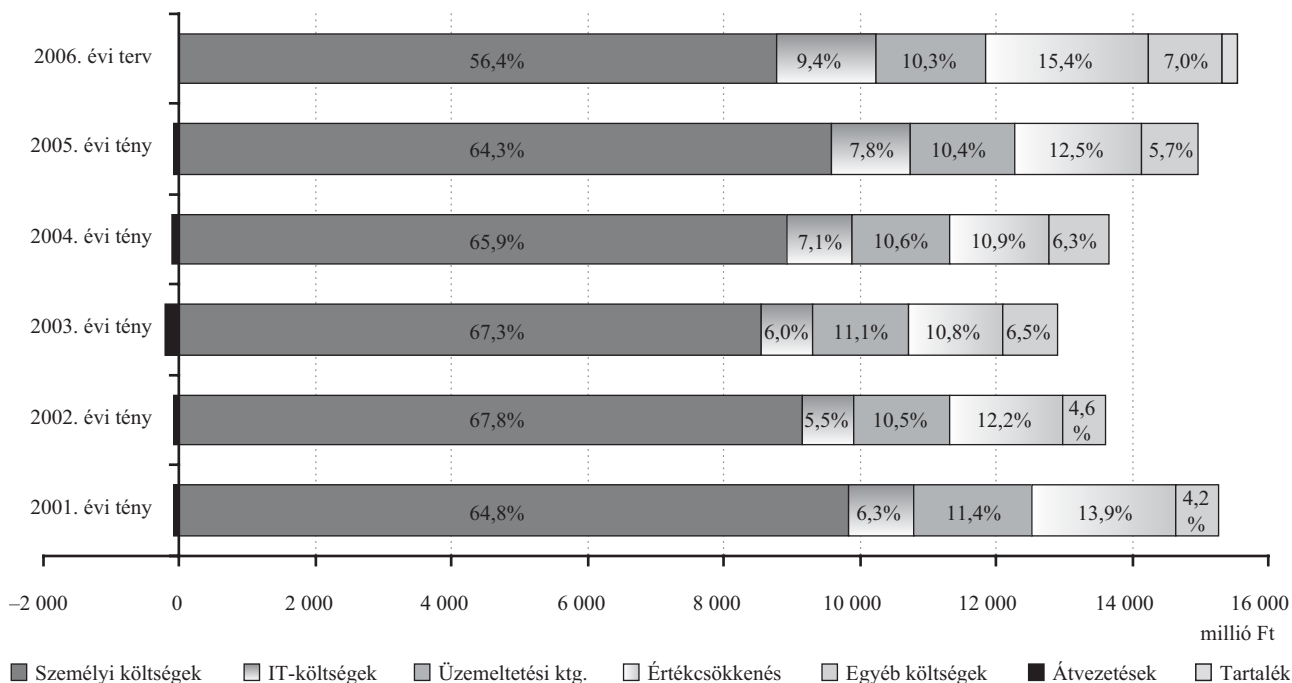
10. Az MNB 2006. évi pénzügyi terve

Az igazgatóság az MNB működési költségeinek és a beruházásainak 2006. évi pénzügyi tervét a 2005. december 20-i ülésén fogadta el.

A 2006. évi működési költségterv főösszege 15 548 millió forint, amelyből 230 millió forint (a tételes költségterv 1,5%-a) a központi tartalékkeret. Ez a terv a működési költségek 2005. évi jóváhagyott tervénél 0,8%-kal alacsonyabb, a 2005. évi 14 883 millió forint tényleges értékénél azonban közel 4,5%-kal magasabb.

A működési költségek 2001–2006. közötti alakulását (folyó áron) és költségcsoportonkénti megoszlását szemlélteti az alábbi grafikon:

Működési költségek alakulása és megoszlása
(folyó áron)

A működési költségterv előirányzatainak célonkénti bemutatását az 5. számú melléklet tartalmazza.

Az MNB – a 2006. évi tervezési irányelveknek megfelelően – a beruházási tervében a tervezési időszakban meglévő ismeretek alapján határozta meg az egyes beruházási programok teljes (2006–2008. évi) előirányzatát. (A rendszeresen ismétlődő, hasonló tartalmú beruházásokat több évre előre nem tervezték.) Az így készült ún. teljes beruházási tervet évente aktualizálják úgy, hogy a lezárt beruházási programokat a gördülő tervből törlik, a futó programokat a kumulált adatokkal együtt a tervben hagyják, míg az új tételekkel a tervet kiegészítik.

A beruházási kiadások részletezése is eltér a korábbiakétól, mert a beruházásokat nem az egyes programonként, hanem időbeli lefutásuk és a stratégiamegvalósuláshoz illeszkedő céljuk szerinti kapcsolat alapján mutatják be.

Mindezek tükrében a jövőbeni beruházások főbb témaköreit és nagyságrendjeit az alábbi táblázat foglalja össze:

Beruházások, projektek	Kifizetés	Terv	Előrejelzés		Bekerülési érték összesen
	2005. évig	2006. évben	2007. évre	2008. évre és utána	
	millió forintban				
Stratégiai célok megvalósulása érdekében:	2 977	7 902	4 589	10	15 478
– erős elemzési bázis kialakítása	143	693	0	0	836
– információmegosztás és kapcsolatépítés hatékonyságának növelése	25	394	26	0	445
– korszerű emisszió megteremtése	2 480	5 669	4 208	0	12 357
– hatékony banküzem kialakítása	329	1 146	355	10	1 840
Minőségi színvonal megtartása érdekében:	93	1 821	945	600	3 459
– ingatlangazdálkodási koncepcióval összhangban	2	238	370	600	1 210
– működési környezet fenntartása	91	1583	575	0	2 249

11. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodása

Az MNB igazgatósága 2005 végén elfogadta az ingatlangazdálkodás stratégiájának módosításáról szóló előterjesztést, amely szerint a már megtett és várható szervezeti változások, illetve a hatékonyságvizsgálatot követő létszámintézkedések eredményeként 2006. év végére kalkulált kb. 750 fős létszám elhelyezése a bank központi „A” és „E” épületében megoldható, így a jövőben a központi épületek közül középtávon csak ezekkel indokolt számolni. Egyidejűleg állást foglalt abban is, hogy a Vadász utcai („V” épület) kiürítése és a Kincstári Vagyon Igazgatóság (KVI) részére történő átadása – a létszám csökkenésével összhangban – 2006 év végéig megtörténhet.

A 2007. évben a Logisztikai Központ üzembe helyezésével az MNB központi épületeiből több olyan funkció is elkerül, amelyek alapvetően befolyásolják a jövőbeni elhelyezési lehetőségeket. Ilyen lesz az emissziós tevékenység nagy részének kiköltöztetése, valamint a számítástechnikai tartalékgépterem üzembe helyezése. Az így felszabaduló területeken lehet esetleg megoldani az iratok tárolását, valamint a megmaradó raktározási tevékenységet. Ennek megfelelően a jelenlegi (Soroksári úti) raktárbázis 2008-ban történő felszámolására is számítani lehet, azt követően, ahogy a Logisztikai Központ átadása, illetőleg az „E” épület felszabaduló emissziós területeinek átalakítása megtörtént.

Az MNB igazgatósága az emissziós folyamatok felülvizsgálatának eredményeként döntött arról is, hogy a kecskeméti és a győri regionális emissziós központjait 2006. június végével megszünteti, és erre való tekintettel a vidéki ingatlanok közül már csak a debreceni és a székesfehérvári ingatlannal számol.

Az fb áprilisi ülésén tárgyalta az ingatlan- és helyiséggazdálkodásról szóló előterjesztést. Ennek során szóbeli tájékoztatást kapott arról, hogy a Vadász utcai épület átadásáról megkezdődtek a tárgyalások a KVI-vel, amely a jelek szerint készséget mutat a vidéki ingatlanok térítésmentes átvételére is. Az illetékes vezetők nyilatkoztak továbbá arról, hogyha az állam mégsem tartana igényt az ingatlanokra, akkor értékesítik azokat.

Az ingatlanok átadásával várható költségmegtakarítás összegére az fb azt a tájékoztatást kapta, hogy a működési megtakarítás a „V” épület esetében 30-35, a két vidéki épület esetében pedig 35-40 millió forintba becsülhető, de abban a felújítási és karbantartási terhek csökkenése nincs kalkulálva.

Az épületek tervbe vett átadása, a szervezeti változások során átalakult funkciók, a létszámracionalizálás, valamint a vezetői szintek csökkenése szükségessé tette a helyiséggazdálkodás során alkalmazott elhelyezési irányelvek megváltoztatását is.

A 2006. áprilistől érvényes elhelyezési irányelvek szerint a vezetői létszám csökkentésével összhangban a vezetők részére biztosított „egyszemélyes” szobák számát csökkenteni kell. Az új működési rendnek megfelelően – a felső vezetőkn kívül – külön szobát a jövőben csak a tényleges vezetők (szervezeti egység vezetője és helyettese, alegység- [osztály-] vezető) részére kell biztosítani. Ezzel párhuzamosan az új munkakultúra feltételeinek biztosítása céljából emeletenként több, közös használatú tárgyaló kialakítása is szükséges.

Az irányelveken alapuló konkrét elhelyezési terv végrehajtása megkezdődött, a költözések lebonyolítása ez év végéig előreláthatólag megtörténik.

12. Egy külföldi betét téves visszautalásával kapcsolatos vizsgálat eredménye

Az MNB egy külföldi ügyfele egy korábbi megállapodásnak megfelelően – a magyar állam követelése mintegy biztosítékaként – több éven keresztül havi lejáratú devizabetétet helyezett el az MNB-nél, a betételhelyezést havonta prolongálva. A betét havonta lejáró összegéből az ügyfél az üzletkötői instrukciójában mindig csak a kamat kifizetését kérte, mivel a tőke ismételt lekötésre került.

Technikai hibából az MNB 2005. december végén a lejáró betét összegét is visszafizette az ügyfélnek. A technikai hiba észlelését követően az MNB bankhibára hivatkozva többször szóban, majd írásban is kérte a tőkeösszeg visszautalását. Végül az ügyfél írásban tájékoztatta az MNB-t, hogy – az általuk kezdeményezett további egy hónappal történő betét meghosszabbításra vonatkozó ügyletkötés ellenére – a devizabetétet lejárnak tekinti. Ennek megfelelően az ügyfél a betétet nem utalta vissza.

Az ügyben az MNB elnöke soron kívüli belső ellenőrzési vizsgálatot rendelt el, amelyről az fb elnökét is értesítette. Egyidejűleg a pénzügyminiszter is felkérte az fb elnökét, hogy tájékoztassa őt az eset körülményeiről.

Az fb a soron következő ülésén a vizsgálatról készített jelentés és az egyéb szóbeli információk alapján, illetőleg a felmerült kérdések miatt úgy döntött, hogy további írásbeli tájékoztatást kér, és a következő ülésén folytatja az ügy tárgyalását.

Az fb a megismert dokumentumok, valamint az üléseken elhangzottak figyelembevételével február 14-i ülésén a vizsgálatot lezárva egyhangúlag az alábbiakat állapította meg:

- A betétet a külföldi fél nem tekintette biztosítéknak, arra való hivatkozással, hogy külföldi hitelezői nem járultak hozzá a magyar követelés és az általa az MNB-nél vezetett összeg összevezetéséhez. A betét havonta történő megújítását vállalta, de nem volt egyértelműen tisztázva a jogalapja annak, hogy a betétes részéről a megújítás elmaradása esetén az MNB a betét visszafizetését megtagadja. A betét téves visszautalását követően az MNB elnöke levélben kérte az ügyfelet a betét ismételt elhelyezésére. Az ügyfél válaszában közölte, hogy bankja elismeri a magyar fél jogos igényét a befizetett tőke összegére, de az MNB-nél elhelyezett betétet mindig ettől független ügyletnek tekintették, és a szóban forgó betét lezárását jogszerűnek ítélik.

A belső ellenőrzési vizsgálat többek között megállapította, hogy a tőke téves átutalását az egyik ügyintéző hibájából, egy bizonyos rutinműveletnek – a betétlekötéssel kapcsolatos SWIFT-üzenet törlésének, illetőleg újragenerálásának – elmulasztása okozta. Az utalás nagyságrendje nem volt kiugró, hiszen az MNB devizatartalékának kezelésével összefüggő ügyletekhez képest ez nem jelentett komoly értékű tranzakciót.

- Az fb a belső ellenőrzési vizsgálat eredményét felhasználva arra az álláspontra jutott, hogy ebben a sajnálatos tranzakcióban az ügyintéző hibája mellett több olyan ok is közrejátszott, amelyért a megfelelő szabályozást és az ellenőrzést elmulasztó vezetők tehetők felelőssé.

a) A 2005. január 30-tól üzemelő könyvelési rendszer (InFoRex) nem felel meg annak a követelménynek, hogy az ún. rollover ügyletek meghosszabbításánál a tőkét és a kamatot elkülönítetten kezelje. A bevezetés első fázisában (2003. év végén) a nemzetközi fizetési funkciót illetően támasztott követelményspecifikáció még tartalmazta ugyan ezt az elvárást, de ennél az ügyletnél a felhasználói tesztek alkalmával dokumentáltan hibaként jelentkezett, hogy a rendszer a többi ügylettel megegyezően, a kamattal növelt tőkéről generál fizetési üzenet. A hiba javítását később elfogadták, holott a választott megoldás a rendszer „megerőszakolását” jelentette, vagyis annak logikáját megkerülve, olyan kézi beavatkozást igényel, amelynek során az ún. „négy szem” elv nem érvényesül. Ráadásul ennek a megoldásnak a nyomán az első fázisban megvalósított InFoRex rendszernek és az analitikus

számlavezető rendszernek (Bankmaster) a 2005. évi együttes kiváltását eredményező projekt követelményspecifikációjában már nem is szerepeltek ezek az ügyletek.

b) A betétügyletekkel foglalkozó utasítás mellékletében szerepel ugyan a rollover ügylettípus kezelése, de a szabályozás nem tér ki a szokásos (overnight típusú) ügyleteknél hosszabb futamidejű betétekkel kapcsolatos technikai részletekre. (Az InFoRex felhasználói útmutatója sem ad tájékoztatást e betéti ügyletek rendszerben történő feldolgozását illetően.) Ez azt jelenti, hogy nem volt írásos szabályozás a kérdéses ügyletre vonatkozóan.

c) A felügyelő bizottság ülésein több alkalommal téma volt a szóban forgó betét ügye. Megállapítható azonban, hogy a betét sajátos jellegét senki nem fordította le a belső eljárási szabályokra. (Ha az ügyfél esetleg nem intézkedett volna valamikor a betét meghosszabbításáról, nem létezett beépített eljárás a visszautalás megakadályozására).

- Az fb szerint az előzőek alapján elsődleges felelősség terheli az eljáró ügyintézőt. Nem voltak körültekintőek azonban azok sem, akik átvették azt az elektronikus rendszert, amely csak külön – a rutinfolyamatoktól eltérő – beavatkozással, a „négy szem elv” sérelmével képes lebonyolítani a szóban forgó, sajátos betétügyletet. Hibázott a belső szabályozás kidolgozója és elfogadója is, mert a szabályozás nem tartalmazza az ilyen ügyletekkel kapcsolatos technikai teendőket, illetve a szükséges kontrollokat. Mindezeket túl azoknak a vezetőknek a mulasztása is megállapítható, akik nem gondoskodtak a szóban forgó betét sajátos természetének a belső eljárási szabályokban való érvényesítéséről.
- A felügyelő bizottság a hiba feltárását, illetve a belső ellenőrzési vizsgálatot követően tett intézkedésekről az MNB vezetőitől az alábbi tájékoztatást kapta:

a) A téves fizetést elindító ügyintéző munkaviszonyát azonnali hatállyal, rendkívüli felmondással megszüntették.

b) Az MNB elnöke január 17-én bejelentést tett a legfőbb ügyésznek. (A legfőbb ügyész január 26-án értesítést küldött arról, hogy a bejelentést a szükséges intézkedés megtétele végett a Fővárosi Főügyészség részére továbbította.)

c) Az illetékes alelnök és a területet felügyelő igazgató javaslata alapján megindították a fegyelmi eljárásokat, amelyek során:

– a Bankműveletek főosztályvezetője írásbeli figyelmeztetésben részesült;

– a Pénz- és devizapiaci műveletek lebonyolítási osztályának vezetője, valamint a könyvelési rendszer tesztelését végző két munkatárs szóbeli figyelmeztetést kapott;

– a Pénz- és devizapiaci műveletek vezetőjét írásban felszólították a szabályzatok áttekintésére, illetve módosítására, továbbá az ellenőrzési szempontok fokozott érvényesítésére.

d) A belső ellenőrzési jelentésben foglalt javaslattal összhangban a bankműveleti folyamatok éles üzemben történő végigkövetésével megkezdték az InFoRex rendszer back-office funkcióinak átvilágítását.

- Az fb úgy ítéli meg, hogy a betét esetleges visszakövetelésére az említett megállapodás nem szolgáltat elegendő jogalapot, így a betét téves visszautalásával jelentősen romlott a magyar állam tárgyalási pozíciója a fennálló követelésnek érvényesítése tekintetében. A belső ellenőrzési jelentés, valamint a kapott információk alapján a betét visszautalásának esetleges szándékossága nem állapítható meg.

13. A felügyelő bizottsági feladattal kapcsolatos nemzetközi tapasztalatok

Az MNB felügyelő bizottságának működését az Országgyűlés a jegybanktörvény 2001. évi módosításakor megszüntette, majd a 2002. évi újabb módosítással visszaállította. Mivel a törvényi szabályozással kapcsolatban akkor és azóta is viták voltak és ezek során a nemzetközi tapasztalatokra való hivatkozás fontos szerepet kapott, az fb törekedett kétoldalú kapcsolatfelvételeken keresztül más EU-tagországok gyakorlatának pontosabb megismerésére. Ehhez segítséget adott a Nemzetközi Fizetések Bankja keretében a közelmúltban megindult összehasonlító szakértői munka a jegybankok irányítási és ellenőrzési rendszereire vonatkozóan. Ez utóbbi munka rámutatott arra, hogy az elnevezésektől függetlenül számos országban jórészt a mi felügyelő bizottságunkhoz hasonló testület működik, továbbá az angolszász gyakorlathoz igazodó – csak igazgatóságból álló – rendben is gyakori a külső igazgatósági tagok kinevezése és a jórészt belőlük álló Audit bizottság felügyelő jellegű működtetése.

Az MNB fb delegációja már 2004-ben látogatást tett a Finn Központi Bank Parlamenti Felügyelő Tanácsánál, erről a korábbi éves beszámolóban tájékoztatást adtunk. Kezdeményeztük akkor a Holland Nemzeti Bank üzleti jellegűen működő felügyelő bizottságával is a kapcsolatfelvételt, de ez nem járt sikerrel.

2006 elején a Nemzetközi Fizetések Bankja anyagai alapján három jegybankot választottunk ki részletesebb tanulmányozás céljára. A fogadókészség mindenütt megvolt, ezért az fb delegációja a beszámolási időszakban felkereste a svéd, a dán és a portugál jegybankot.

A) A svéd jegybanknál tapasztaltak azért is nagyon fontosak, mert az MNB igazgatósága ezt a bankot választotta ki az ún. benchmarking mintaszervezetként, és e tapasztalatokhoz mérten ment végbe az év elején az MNB átszervezése. A kiválasztást indokolta, hogy Svédország EU-tag, de nem tagja az eurozónának, és az ottani jegybank működése elismerten magas színvonalú.

A Svéd Nemzeti Bank Általános Tanácsának meghívására 2006. április 20–21-én látogatást tett a Svéd Nemzeti Banknál (Riksbank) az MNB fb elnöke, Akar László vezette delegáció, amelynek további tagjai Baranyay László és Urbán László fb-tagok voltak.

A tapasztalatcsere során a vendéglátókat Jan Bergqvist az Általános Tanács elnöke, Johan Gernandt az Általános Tanács alelnöke és Mats Galvenius, az Általános Titkárság vezetője képviselte. Találkoztak Eva Srejberrel, a Riksbank kormányzójának első helyettesével és az Általános Tanács és az Igazgatóság több más tagjával. Külön megbeszélést folytattak a belső ellenőrzés vezetőjével és az Általános Tanács Audit Osztályának vezetőjével, továbbá a Pénzügyminisztérium képviselőivel is.

A delegációt fogadta Arne Kjörnberg, a Svéd Parlament Pénzügyi Bizottságának elnöke is.

A látogatás során az irányítás és az ellenőrzés terén szerzett tapasztalatok az alábbiakban összegezhetők:

1. A svéd és a magyar szabályozás és gyakorlat sok azonosságot mutat:

- a) A monetáris döntéshozó testület független.
- b) A jegybank rendszeres beszámolási kötelezettséggel tartozik a Parlamentnek.
- c) A Parlament illetékes Állandó Bizottsága rendszeresen meghallgatja a jegybank kormányzóját, illetve helyetteseit.
- d) Az Állami Számvevőszék ellenőrzi a jegybankot.

- e) A felügyelő bizottságba (ezt Svédországban Állandó Tanácsnak hívják, de tartalmi szempontból egy erősnek ítéltető fb-funkciót lát el) megalakulását követően a Parlament az egész ciklusra szóló mandátummal tagokat választ, pártközi konszenzust tükröző listás javaslat alapján.
- f) A felügyelő bizottság rendszeresen, általában havonta ülésezik, felügyeli a nem monetáris politikai banki tevékenységeket, rendelkezik általa irányított szakmai ellenőrzési kapacitással, az ülések során a tagok általában konszenzus elérésére törekednek.
- g) Az fb-tagok díjazását a Parlament határozza meg, vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség érvényesül.
- h) Összeférhetlenségi szabályok vannak.

2. A svéd szabályozás és gyakorlat az irányítás és az ellenőrzés területén eltér a magyartól az alábbiakban:

- a) A svéd jegybanknál a monetáris döntéshozó testület és a szervezetet irányító testület azonos, ez a 6 tagú Igazgatóság, ebben „kvázi külső” tagok nincsenek.
- b) A svéd jegybank Igazgatóságának valamennyi tagját (a kormányzót is) a felügyelő bizottság nevezi ki, egyszerű többséggel meghozott határozattal, 6 évre. Általában minden évben egy mandátum jár le és egy kinevezési döntést hoznak. (Ettől vannak eltérések lemondások miatt.) Az első helyettes kiválasztása és a további helyettesítési rend megállapítása is az fb hatáskörébe tartozik.
- c) Az fb hatásköre ezen túl is szélesebb az alábbi feladatokkal:
  - A jegybank Általános Működési Szabályzatának elfogadása.
  - Az igazgatósági tagok éves vezetői teljesítményének formai jellegű értékelése a saját ellenőrzés vizsgálata alapján, a fizetések megállapítása a részükre.
  - Az Igazgatóság tagjaival kapcsolatos egyes munkáltatói jogok gyakorlása (felmentés, a megbízás utáni várakozási periódus lerövidítése stb.).
  - A bankjegyek, fémpénzek látványtervének elfogadása.
  - A jegybankra vonatkozó törvényi rendelkezések módosításának véleményezése, minden ilyen javaslatról az Igazgatóság és az fb konzultál egymással.
  - Javaslattétel a jegybanknál keletkezett profit felosztására.
  - Az fb audit-osztályának irányítása.
- d) A svéd jegybank felügyelő bizottsága 11 tagból áll és minden tag mellé egy póttagot is választanak. (A póttag szükség esetén helyettesíti a tagot, de a tag jelenlétében is megjelenhet az ülésen). Az fb összetétele leképezi a parlament összetételét, a mandátumarányokat, a kormány vagy a pénzügyminiszter nem jelölhet ki tagokat. Az egyes pártok által jelölt személyek kb. fele parlamenti képviselő, a másik fele pedig nem az. (A szociáldemokrata frakció jellemzően képviselőket jelöl, míg a többiek az utóbbi időben áttértek nem képviselő szakemberek felkérésére). Az fb maga választja meg elnökét, de alelnököt is választ. Az fb-elnök a kormányoldal, az alelnök az ellenzék jelöltje.
- e) Az Igazgatóság ülésein az fb elnöke és alelnöke egyaránt részt vesz, a monetáris döntéshozatal során is. A tárgyalott kérdésekben nem tehet javaslatot, nem szavazhat, de hozzászólhat. Az üléseken való részvétel hozzásegíti az fb-t a teljesítmények értékeléséhez, a 6 éves mandátum meghosszabbításáról való döntéshez is. Az Igazgatóság tagjai általában teljes számban részt vesznek az fb ülésein. Az inflációs, ill. a stabilitási jelentésről az fb részére is tájékoztatást adnak, válaszolnak a monetáris döntésekkel kapcsolatos kérdésekre is.

f) A svéd jegybanknak nincs külső auditora a nemzetközileg elismert nagy cégek köréből, a külső auditot az Állami Számvevőszék végzi és a mérleget is ők záradékolják.

g) A svéd jegybanknál a belső ellenőrzés az Igazgatóság irányítása alatt működik. Az egyes vizsgálatokról beszámoló rövid ellenőrzési jelentéseket csak az Igazgatóság tagjai kapják meg. Ugyanakkor az Igazgatóság évente kb. háromszor áttekinti a belső ellenőrzés tapasztalatait külön előterjesztés alapján, ami már eljut az állandó meghívotti státusban lévő fb-vezetőkhez is. Emellett a belső ellenőrzés időszakonként tájékoztatja munkájáról az fb-t is. Kérésre bármilyen információt megadnak az fb-nek, ebben nincs különbségtétel alaptevékenységre vonatkozó és nem vonatkozó témák között. Ugyanakkor az fb-nek saját ellenőrzési osztálya van, ezt a feladatot egy közbeszerzéssel kiválasztott neves auditcég teamje (jelenleg az Ernst and Young) látja el. Ez az ellenőrzés az Általános Működési Szabályzat érvényesülését, az Igazgatóság tagjainak vezetői munkáját (elsősorban a dokumentáltság, a szabályok betartása szempontjából), a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot és más évente meghatározott kérdéseket vizsgál. A három ellenőrzési apparátus (Számvevőszék, belső ellenőrzés, fb ellenőrzési osztálya) összehangolja a vizsgálatok kiválasztását és tájékoztatja egymást.

h) A svéd jegybanknál a mérleg elfogadásáról és a profit felosztásáról a Parlament dönt, ez utóbbira az fb tesz javaslatot. A Parlament az éves beszámoló elfogadásakor külön szavazással megadja az ún. felmentvényt az Igazgatóság és az fb részére a beszámolt évet érintő tevékenységükre vonatkozóan. (Volt eset, amikor az egyik kisebb párt ez ellen szavazott. A felmentvény meg nem adása az fb újraválasztásához vezetne, de az Igazgatóság ekkor sem kerülne visszahívásra.)

i) A vagyonbevallási kötelezettség szűkebb a magyarnál. Ennek fő indítéka a pénzügyi életben fennálló érdekeltségek átláthatóvá tétele, és nem a vagyongyarapodás követése. Az éves jövedelemről nem kell bevallást tenni. Az üzleti tulajdoni érdekeltségeket, a birtokolt pénzügyi eszközöket, a hiteltartozásokat, a korábbi munkáltatókkal fennálló még érvényes megállapodásokat kell bejelenteni, de csak bizonyos értékhatár (kb. összesen 50 ezer euró) felett. Ezek a bevallások az Igazgatóság tagjai és az fb vezetői esetében nyilvánosak.

B) A dán jegybanknál tapasztaltak fontosságát aláhúzza, hogy ugyancsak egy eurozónába nem tartozó régi EU-tagországról van szó.

A Dán Nemzeti Bank Igazgató Tanácsának és Igazgató Bizottságának meghívására 2006. május 3-án látogatást tett a Dán Nemzeti Banknál (Danmarks National Bank) az MNB fb-elnöke, Akar László vezette delegáció, amelynek további tagjai Baranyay László és Várhegyi Éva fb-tagok voltak.

A tapasztalatcsere során a vendéglátókat Hans E. Zeuthen, a Dán Nemzeti Bank Igazgató Tanácsának és Igazgató Bizottságának elnöke, valamint a bank titkárságának több vezetője képviselte. Találkoztak Jens Thomsennel, a bank egyik kormányzójával. Külön megbeszélést folytattak a belső ellenőrzés és a kontrolling ellenőrzés vezetőjével és látogatást tettek az ottani Pénzjegynyomdában is.

A látogatás során az irányítás és az ellenőrzés terén szerzett tapasztalatok az alábbiakban összegezhetők:

1. A dán és a magyar szabályozás és gyakorlat több azonosságot mutat:

a) A monetáris döntéshozó testület független.

b) A felügyeleti szerepet betöltő testület külső tagokból áll, akiknek a kiválasztásában részben parlamenti döntés, részben a kormány egyik minisztere általi kijelölés is szerepet játszik.

c) A felügyeleti szerepet betöltő testület rendszeresen, általában havonta ülésezik. Felügyeleti a nem monetáris politikai banki tevékenységeket, irányítja a belső ellenőrzést. Az ülések során a tagok általában konszenzus elérésére törekednek.

d) A jegybank első emberét a miniszterelnök javaslatára az államfő nevezi ki.

2. A dán szabályozás és gyakorlat az irányítás és az ellenőrzés területén eltér a magyartól az alábbiakban:

a) A dán jegybanknál a monetáris döntéshozó testület és a szervezetet operatíván irányító testület azonos, ez a 3 tagú Kormányzók Bizottsága, amelyben „kvázi külső” tagok nincsenek.

b) A dán jegybank kormányzói közül az elnökön kívüli tagokat többségi szavazással a felügyelő jellegű Igazgató Tanács nevezi ki. Minden kinevezés (az elnöké is) nem időtartamhoz kötött, hanem a 70. év betöltéséig tart.

c) A felügyelő jellegű Igazgató Tanács hatásköre ezen túl is szélesebb az alábbi feladatokkal:

- a jegybanktörvény végrehajtásáról rendelkező rendelet elfogadása (amit a gazdasági miniszternek is jóvá kell hagynia);
- döntés fontos szervezeti ügyekről, így fiókok nyitása és bezárása, a javadalmazási és a nyugdíjszabályok megállapítása (a kormányzókra vonatkozóan is);
- a belső ellenőrzés teljes tevékenységének irányítása;
- az éves mérleg és a nyereségfelosztás elfogadása, amit a gazdasági miniszternek meg kell erősítenie.

d) A dán jegybank Igazgató Tanácsa 25 tagból áll, 8 tagot a Parlament választ, 2 tagot a miniszterelnök által királyi bankbiztosnak kinevezett miniszter (ezt a posztot általában a gazdasági miniszter tölti be) nevez ki és ő szokásosan saját közigazgatási államtitkárát és az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkárát jelöli ki. (A törvény szerint az általa kinevezettek közül az egyiknek közgazdásznak, a másiknak jogásznak kell lennie). További tagokat a mindenkori Igazgató Tanács választ és ment fel úgy, hogy minden évben 3 tag mandátuma jár le és ezek helyett választanak az üzleti és a tudományos élet kiválóságai, valamint szakszervezeti vezetők közül, mindig 5 évre. Az Igazgató Tanács negyedévente ülésezik és ülésein fontos témák esetén a gazdasági miniszter elnököl. Az üléseken részben meghozzák a szervezet működéséhez kapcsolódó hatáskörükbe tartozó fontos döntéseket, részben foglalkoznak a belső ellenőrzés beszámolójával, részben pedig a jegybank kormányzói és a politikai, az üzleti és a szakszervezeti életet képviselő tagok eszmecserét folytatnak a dán gazdaság helyzetéről, a világban végbemenő folyamatok hatásairól. Minden napirendet az Igazgató Bizottságban történt előzetes megvitatás után tárgyalnak.

e) Az Igazgató Tanács operatíván működő, általában havonta ülésező szerve az Igazgató Tanács 7 tagjából álló ún. Igazgató Bizottság. Ennek, az MNB fb-hez leginkább hasonló feladatkörű testületnek automatikusan tagja a királyi bankbiztos által kinevezett 2 tag (vagyis a Gazdasági és az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkárai), további 5 tagot pedig évente az Igazgató Tanács választ. Ebből 1 fő kormánypárti, 1 fő ellenzéki parlamenti képviselő, további 3 fő pedig a Tanács más tagjai közül kerül ki. (Jellemzően az üzleti, a szakszervezeti és a szakmai közélet egy-egy reprezentánsa.) Az évente választott tagok újraválaszthatóak és ez gyakori. Az Igazgató Tanács elnöke és az Igazgató Bizottság elnöke jelenleg azonos (jogilag lehetne más is), és több mint egy évtizede tölti be ezt a funkciót. (A jelenlegi elnök egyetemi professzor.) Az elnök mellé alelnököt is választanak. (Ez jelenleg a Gazdasági Minisztérium államtitkára). Az üléseken a gazdasági miniszter is részt vehet, fontos ügyben csak a jelenlétében lehet dönteni.

Az Igazgató Bizottság nevezi ki a jegybank különböző szintű vezetőit a Kormányzók Bizottsága javaslatai alapján.

A kormányzók általában teljes számban részt vesznek az Igazgató Tanács és az Igazgató Bizottság ülésein.

f) A dán jegybanknál a külső auditot a gazdasági miniszter által kijelölt két könyvvizsgáló végzi el. Az Állami Számvevőszék nem jogosult a jegybank ellenőrzésére.

g) A dán jegybanknál a jelenleg 7 munkavállalót foglalkoztató, a jegybank egész tevékenységét vizsgáló belső ellenőrzés a felügyelő jellegű Igazgató Tanács irányítása alatt működik. Az Igazgató Tanács dönt a belső el-

ellenőrzés vezetőjének kiválasztásáról és ő gyakorolja felette a munkáltatói jogokat is. Az Igazgató Tanács fogadja el az éves ellenőrzési munkatervet, amelyre a javaslat a kockázatelemzés alapján készül, ezt a Tanács legfeljebb kiegészíti. A lefolytatott ellenőrzési vizsgálatokról az érintett vezetők jelentést kapnak. A belső ellenőrzés negyedévente átfogóan beszámol a jegybank kockázatkezelési gyakorlatának minősítéséről, az eljárási és ellenőrzési folyamatok gyakorlati érvényesüléséről a lefolytatott ellenőrzések fényében. (Éves beszámoló nincs.) A beszámolót a Kormányzók Tanácsa, majd az Igazgató Bizottság, majd ennek javaslatai alapján az Igazgató Tanács tárgyalja meg és ez utóbbi fogadja el. A belső ellenőrzés a mérleget is vizsgálja és arról nyilatkozatot ad ki.

A jegybank szervezetén belül működik egy jelenleg 8 fős operatív kockázatkezeléssel és a szabályok betartásával foglalkozó ellenőrző szervezet is, ami a Kormányzók Bizottsága alá tartozik. Ennek az egységnek az egyik fő feladata a szélesen értelmezett kockázatok felmérése és ennek alapján a kockázati térkép, illetve besorolás elkészítése. A kockázatok kezelését a belső ellenőrzés ellenőrzi és minősíti, illetve azt saját ellenőrzési tervének összeállításakor felülbíráhatja.

A háromfajta ellenőrzést végzők egymással együttműködnek, egyeztetik tevékenységüket.

h) A dán jegybanknál a mérleg elfogadásáról és a profit felosztásáról az Igazgató Tanács dönt, a Parlamentnek és az Állami Számvevőszéknek nincs szerepe ebben. A döntést viszont a királyi bankbiztosnak jóvá kell hagynia.

i) Vagyonbevallási kötelezettség a tagokra vonatkozóan nem létezik, csak összeférhetetlenségi szabályok vannak.

C) **A portugál jegybanknál tapasztaltak** nemcsak azért fontosak, mert Portugália sok tekintetben (például területét, népességét, gazdaságát tekintve) hazánkhoz hasonló adottságokkal rendelkezik, hanem amiatt is, hogy – Svédországgal és Dániával szemben – tagja a Gazdasági és Monetáris Uniónak.

A Banco de Portugal felügyelő bizottságának meghívására, a portugál tapasztalatok megismerése céljából 2006. május 8–9-én látogatást tett a portugál központi banknál az Urbán László által vezetett MNB fb delegációja, amelynek tagja Baranyay László és Kajdi József fb-tag volt. A delegáció munkáját Győrey Tibor szakértő is segítette. A tapasztalatcsere során a portugál jegybankot Emílio Rui Peixoto Vilar fb-elnök, és két fb-tag képviselte. A látogatást előkészítette és a programokban szintén részt vett Paulo Amorim, aki az igazgatóság és az fb közös titkára, illetve az Elnöki Hivatal és a Nemzetközi Igazgatóság vezetője is egyben. Az fb delegációját fogadta Vítor Constancio, a Banco de Portugal elnöke, valamint a belső ellenőrzés vezetője is.

Az idén 160 éves bank csupán az 1974-ben történt államosítását követően működik a jelenlegi alapelvek és jogi keretek között, bár már korábban, mint magánkézben lévő részvénytársaság is, a XX. század elejétől a portugál állam jegybankjaként funkcionált. Mivel a Portugál Köztársaság a Gazdasági és Monetáris Unió tagja, és így az euró felváltotta a korábbi nemzeti fizetőeszközt, az escudot, a Banco de Portugal monetáris politikai feladatokat értelemszerűen ma már nem lát el. Ugyanakkor egy jelentős, erre szakosodott magáncéggel, vegyes vállalati keretek között euróbankjegyeket gyártat, és a portugál Államkincstár által gyártatott euróérmékkel együtt forgalmazza azokat. Ez, továbbá az a tény, hogy a központi bank feladatai közé tartozik a teljes pénzügyi szféra felügyelete (lényegében a magyar PSZÁF feladatkörének megfelelően), indokolja azt, hogy a teljes munkavállalói létszám mintegy 1600 fő. Ugyanezen okokból a Banco de Portugal 6 vidéki városban kirendeltséget működtet, továbbá rendelkezik külön logisztikai központtal is.

A látogatás során a portugál központi bank felügyeleti rendszerével és a belső ellenőrzéssel kapcsolatos tapasztalataink az alábbiakban összegezhetők:

1. A portugál és a magyar szabályozás, illetve gyakorlat a központi banki szerepből adódó azonosságokon túl – tekintettel arra, hogy Portugália az eurózóna tagja – jó néhány különbséget is mutat:

a) Az EMU-tagságból fakadóan monetáris döntéshozó testület a portugál központi bankban nem működik. A bank fő feladatai a helyi jegybanktörvény szerint:

- véleményezési, és de facto vétójog a Banco de Portugal mérlegének elfogadásakor;
  - a devizakészletek és az igen jelentős aranykészlet őrzése és kezelése;
  - az állam nemzetközi pénzügyi kapcsolatainak közvetítése;
  - a fizetési rendszer stabilitásának megőrzése és ebből adódóan a végső hitelnyújtói (last resort) funkció ellátása;
  - az illetékességébe tartozó gazdasági és pénzügyi témákban tanácsadás a kormánynak.
- b) A parlament szerepe a jegybank szerepének és működési feltételeinek törvényi meghatározására korlátozódik, azaz a törvényhozás a jegybanktörvény elfogadásán és esetleges módosításán túl a központi bank tevékenységét nem ellenőrzi.
- c) A parlament vagy annak illetékes bizottsága(i) jogosultak ugyan a jegybank elnökét, igazgatóságát, felügyelő bizottságát, illetve annak tagjait meghallgatni, de ezzel a jogukkal rendkívül ritkán élnek, eddig ilyen meghallgatásra csak az elnök esetében került sor. Így külön rendszeres beszámolási kötelezettséggel a jegybank nem is tartozik a parlamentnek, amely rendszeresen vagy a kormánytól, illetőleg annak pénzügyminiszterétől kér tájékoztatást, vagy esetleg csak a bank publikus éves jelentése alapján informálódik.
- d) A Banco de Portugal szinte teljes felügyeleti és szabályozási, továbbá beszámolási feladatai, kötelezettségei a Pénzügyminisztériumnál összpontosulnak. Így a pénzügyminiszter javaslatára a kormány nevezi ki a bank elnökét és az igazgatóság többi tagját, a felügyelő bizottságot és az ún. Tanácsadói Testületet. Mivel a magyar ÁSZ-hoz hasonló szervezet nincs Portugáliában, a kormány által kinevezett központi banki szervek jelentési kötelezettséggel a Pénzügyminisztériumnak tartoznak.
- e) A felügyelő bizottság 3, a pénzügyminiszter által kinevezett tagból, illetve a bank munkatársai által választott 1 tagból áll. A kinevezési kritériumok szerint a vétójoggal rendelkező fb-elnökön kívül az egyik kinevezett tag bejegyzett könyvvizsgáló és a másik egy neves közgazdász. A kinevezés 3 évre szól, de vendéglátóink megjegyezték, hogy az elmúlt 30 évben a jelenlegi fb csupán a harmadik, és több mint 10 éve működik a jelenlegi összetételben.
- f) A felügyelő bizottság rendszeresen, havonta egyszer ülészik, és elnöke az igazgatóság heti ülésein is részt vesz. Munkájukban elsősorban a belsőaudit-részleg munkájára támaszkodnak, de a bank könyvelési részlege is adott esetben közvetlenül nekik jelent. Ezenkívül szorosan együttműködnek a független külső könyvvizsgálóval, aki jelenleg a PWC. A külső auditort az Európai Központi Bank által javasolt listáról választották, és megbízatása határozatlan időre szól. Az fb rendszeres feladatai közé tartozik az is, hogy évente egyszer a bank fizikai eszközeit, elsősorban a deviza- és aranykészleteket szemrevételezéssel is ellenőrzi. A felügyelő bizottság az Európai Központi Banktól származtatott feladatokon kívül a portugál központi bankban végzett tevékenység bármely mozzanatára kiterjedő ellenőrzési hatáskörrel rendelkezik (így például akár a munkatársak esetleges túlzott vagyongyapodását is vizsgálhatja).
- g) Az fb-tagok díjazását a kinevező pénzügyminiszter határozza meg, ugyanakkor a bank elnökének és az igazgatóság tagjainak a fizetését az fb állapítja meg.
- h) Az fb tagjaira (és természetesen az igazgatósági tagokra is) a szokásos összeférhetlenségi szabályok vonatkoznak. Vagyonbevallási kötelezettséget a pénzügyminiszter felé kell teljesíteniük, de a bevallások nem publikusak.

2. A további portugál sajátosságok az alábbiakban foglalhatók össze:

- a lényegében az 1974-ben történt államosítás óta érvényben lévő jegybanktörvényt az eurózónához való csatlakozáskor úgy módosították, hogy a KBER-tagsághoz kapcsolódó összes feladat kikerült a nemzeti felügyeleti rendszerből, így a felügyelő bizottság ezekben a kérdésekben semmiféle kompetenciával nem rendelkezik;

- a teljes portugál pénzügyi rendszer felügyeletének teendőiből fakadóan a Banco de Portugal felügyelő bizottsága a kormány delegálása alapján felügyeli 3 állami alap (egy betétgarancia alap, egy kölcsönös mezőgazdasági hitelalap és egy viszontgarancia alap) működését is; ugyanakkor ezeknek az alapoknak az elnökei a portugál központi bank igazgatóságának tagjaiból kerülnek ki;
- általában megállapítható, hogy az igazgatóság és az fb a Banco de Portugal működésének irányításával szorosabb együttműködést, gyakorlatilag napi kapcsolatot tart, amit az is kifejez, hogy az Elnöki Hivatal vezetője egyúttal vezeti az igazgatóság és az fb közös titkárságát is.

3. A felügyelő bizottság formálisan nem irányítja a belső ellenőrzés munkáját. A belső ellenőrzés a munkájának eredményeiről jelentési kötelezettséggel nem az fb-nek, hanem az igazgatóságnak tartozik. Ugyanakkor az informális kapcsolódási pontok meglehetősen erősek az fb és a belső ellenőrzés között, hiszen az fb munkája során túlnyomó többségben a belső ellenőri jelentésekre támaszkodik.

A belső ellenőrzési részleg 16 fő auditorból áll, akiken kívül 2 fő vezető és 2 technikai munkatárs tartozik az így 20 fős részleghez. Munkájukhoz éves tervet készítenek, amely rendszerint 7 vizsgálati témakörre lebontva 45 vizsgálatot irányoz elő évente. Az MNB gyakorlatától eltérően az egyes vizsgálati témákhoz sem előzetesen, sem utólag nem állapítanak meg valamiféle ellenőri mértékegységet („embernapot”). A vizsgálati feladatok meghatározásakor a klasszikus kockázati megközelítést alkalmazzák. Az általános jegybanki audit során az IAS szerint járnak el, de külön kiemelt területként kezelik az informatikai kockázatok vizsgálatát (a bankon belül működik külön IT-bizottság is).

A teljes pénzügyi intézményrendszer felügyeletének feladatából adódóan az ország pénzügyintézetinél jegybanki célvizsgálatokat is végrehajtanak, esetenként akár hatósági vagy bírósági megkeresésre is.

A belső ellenőrzés formális jelentési kötelezettséggel csupán a bank elnökének tartozik, de ezeket a jelentéseket általában egyidejűleg megküldi a felügyelő bizottságnak, amely viszont rendszeresen felkéri a belső ellenőrzést különféle vizsgálatok elvégzésére.

A belső ellenőrzés operatív feladatai közé tartozik, hogy a könyveléssel együttműködve összeállítja a bank éves jelentését. Vendéglátóink ezt azzal indokolták, hogy a fő kockázati tényezőnek a bank reputációját, illetve annak megőrzését tekintik. Természetesen az éves jelentést annak végleges megfogalmazásában az igazgatóság – az fb-vel egyetértésben – hagyja jóvá és terjeszti a pénzügyminiszter, így a kormány elé.

A belső ellenőrzési részleg a külső auditor külön megkeresései alapján is végezhet célvizsgálatokat, egyébként az éves jelentés összeállításához kapcsolódó együttműködésen kívül évente egy-két alkalommal folytatnak személyes konzultációkat.

Mindezekon túlmenően az Európai Központi Bank is felkérheti, és időnként fel is kéri a belső ellenőrzést különféle, főként az euróbankjegyek és -érmék forgalmazására vonatkozó célvizsgálatok elvégzésére.

A nemzetközi tapasztalatok értékelésénél kiemelt figyelmet érdemel a 3 nem eurozóna tag régi EU-tagországnak a hosszú időszak alatt kialakult gyakorlata. Ezek közül Svédország és Dánia példájáról sikerült a tapasztalatcsere útján részletes információkat kapni, míg az Egyesült Királyságban alkalmazott megoldás fő vonásai az elkészült nemzetközi anyagokból kiderülnek.

Az Egyesült Királyságban a Bank of England élén 19 tagú Igazgató Tanács áll. A tagok közül a kormányzó és a két alkormányzó a jegybank alkalmazottja, míg a további 16 tag külső igazgató. Utóbbiakat az államfő nevezi ki, akik nem lehetnek a jegybank munkavállalói, de költségvetési szerv alkalmazottjai sem. A jegybank ellenőrzésében fontos szerep jut az összes külső igazgató bizottságának (NEDCO), amelynek elnökét a tagok közül a pénzügyminiszter jelöli ki. Ez a bizottság nem foglalkozhat a monetáris politikával, de azt azért ellenőrzi, hogy a monetáris politikai döntések meghozatalakor minden szükséges információt összegyűjtöttek-e, illetve betartották-e az eljárási szabályokat. A Bank of England-nél nemzetközi társaságirányítási gyakorlatnak megfelelő albizottságok is működnek. A 9 tagú Monetáris Tanács a kor-

mányzóból és helyetteseiből, a kormányzó által kinevezett 2 banki alkalmazottból és a pénzügyminiszter által kinevezett 4 tagból áll.

Összegezve: az MNB számára a legjobb gyakorlatnak tekinthető három EU-tagország jegybankjára vonatkozó szabályozás azonos abban, hogy egyrészt mindegyiknél független monetáris döntéshozó testület működik, másrészt a nem monetáris jellegű működés tekintetében külön – folyamatos külső – kontroll érvényesül egy nem a jegybank alkalmazottaiból álló ellenőrző, felügyelő testület tevékenysége révén. Ezért az MNB felügyelő bizottság intézménye egyértelműen megfelel az EU-ban érvényesülő irányadó gyakorlatnak.

* * *

A Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottsága a beszámolási időszakban – amint négyéves tevékenysége során mindvégig – arra törekedett, hogy az MNB-törvényben rögzített feladatait maradéktalanul ellássa. Ehhez az MNB munkatársaitól és igazgatóságától minden szükséges információt megkapott. Az fb ezen az információs bázison a belső ellenőrzési vizsgálatok eredményeit alapul véve végezte munkáját, amelynek fő célja az MNB tulajdonosi ellenőrzésének biztosítása volt.

Úgy véljük, hogy beszámolónk jól tükrözi az fb alapvető feladatának teljesítésére irányuló elmúlt éves munkánkat, illetve annak eredményeként az fb tagjai által egyhangúlag levont következtetéseket.

E beszámolónkkal ismét elősegíteni kívánjuk, hogy az Országgyűlés – és ezáltal a lehető legszélesebb értelemben vett közvélemény is – a független státusú Magyar Nemzeti Bankról, illetve annak áttekinthető és ellenőrizhető működéséről olyan képet kapjon, amelynek hitelességéhez nem fér kétség.

Budapest, 2006. május 11.

Akar László
fb-elnök

Baranyay László
fb-tag

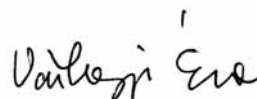
dr. Kajdi József
fb-tag

dr. Urbán László
fb-tag

dr. Várfalvi István
fb-tag

dr. Várhegyi Éva
fb-tag

A Magyar Nemzeti Bank felügyelő bizottságának ügyrendje

1. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG JOGÁLLÁSA

- (1) A felügyelő bizottság (a továbbiakban: fb) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) folyamatos tulajdonosi ellenőrzésének szerve.
- (2) Az fb maga állapítja meg ügyrendjét, amelyet a részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszter részvényesi határozattal hagy jóvá.

2. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG JOG- ÉS HATÁSKÖRE

- (1) Az fb a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvényben (a továbbiakban: MNB tv.), valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvényben foglaltaknak megfelelő ellenőrzési feladatokat, vagyis az MNB mint részvénytársaság működésének tulajdonosi ellenőrzését látja el, tekintettel az MNB sajátosságaira.
- (2) Az fb ellenőrzési hatásköre nem terjed ki az MNB tv. 4. §-ának (1)–(7) bekezdéseiben meghatározott, alábbi alapvető feladataira, illetve azoknak az MNB eredményére gyakorolt hatására:
  - a) a monetáris politika meghatározása és megvalósítása,
  - b) bankjegy- és érmekibocsátás,
  - c) hivatalos deviza- és aranytartalék képzése és kezelése,
  - d) a devizatartalék kezelésével és az árfolyam-politika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveletek végzése,
  - e) a belföldi fizetési és elszámolási rendszerek kialakítása és szabályozása, és azok biztonságos és hatékony működésének támogatása,
  - f) az MNB feladatainak ellátásához szükséges statisztikai adatok gyűjtése és közzététele,
  - g) az értékpapír-elszámolási rendszerek biztonságos és hatékony működésének, a pénzügyi rendszer stabilitásának, valamint a pénzügyi rendszer prudenciális felügyeletére vonatkozó politika kialakításának és hatékony vitelének támogatása.
- (3) Az fb köteles haladéktalanul értesíteni az MNB igazgatóságát (a továbbiakban: igazgatóság), amennyiben az ellenőrzési tevékenysége során jogellenességet, illetőleg alapszabályba vagy közgyűlési határozatba ütköző tény, mulasztást, visszaélést észlel, és ha szükséges, kezdeményezi a közgyűlés összehívását, vagy – ha ennek az igazgatóság nem tesz eleget – arról maga intézkedik, és egyben javaslatot tesz a közgyűlés napirendjére is.
- (4) Az fb az ellenőrzési hatáskörébe tartozó kérdésekben az MNB igazgatósága tagjaitól és az MNB ügyvezető igazgatóitól szóban vagy írásban felvilágosítást kérhet, amelyet a megkeresett, vagy az általa kijelölt személy ad meg. Az fb az MNB könyveit és iratait megvizsgálhatja. Az fb munkája során a jóváhagyott költségterve keretein belül – eseti vagy állandó jelleggel – külső szakértőt is igénybe vehet.

- (5) Az fb – a jelen ügyrend 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt korlátozással – köteles megvizsgálni az MNB közgyűlésének napirendjén szereplő valamennyi lényeges üzletpolitikai jelentést, valamint minden olyan előterjesztést, amely az MNB közgyűlésének kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyre vonatkozik.
- (6) A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti beszámolóról és eredménykimutatásról az MNB közgyűlése csak az fb – a 2. § (2) bekezdésében foglalt korlátozásra tekintettel készített – írásbeli jelentésének birtokában határozhat.
- (7) Az fb tagjai – az MNB tv.-ben előírt kötelezettségnek megfelelően – évente saját tevékenységükről közös beszámolót készítenek, és azt megküldik az Országgyűlésnek, illetőleg a pénzügyminiszternek. Ezen túl is az fb-tag – igény szerint – tájékoztatási kötelezettséggel tartozik az őt megválasztó Országgyűlésnek, illetőleg az őt megbízó pénzügyminiszternek.
- (8) A belső ellenőrzés szervezetét az fb – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – csak a hatáskörébe tartozó feladatok tekintetében irányítja. A belső ellenőrzés vezetőjének kinevezése, illetőleg felmentése csak az fb egyetértésével történhet meg.
- (9) Az fb az igazgatósággal egyetértésben jóváhagyja a belső ellenőrzés munkatervét, illetőleg a belső ellenőrzés éves beszámolóját. Az fb – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – a munkatervben nem szereplő további konkrét vizsgálatot is elrendelhet. Amennyiben az MNB igazgatósága a belső ellenőrzés jóváhagyott munkatervén kívül rendkívüli vizsgálatot kezdeményez, úgy ezzel a belső ellenőrzés munkaterve kiegészül, és amennyiben ez a vizsgálat az fb hatáskörébe tartozó feladatokat is érinti, az fb elnöke erről az fb soron következő ülésén tájékoztatást ad.
- (10) A belső ellenőrzés vezetője – a 2. § (2) bekezdésben rögzített korlátozásokkal összhangban – az fb elnökének megküldi az fb hatáskörébe tartozó vizsgálati jelentéseket. Az fb elnöke ezeket, valamint az MNB tv. 52/A. § (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség alapján az MNB igazgatóságától kapott vizsgálati megállapításokat az fb-tagok rendelkezésére bocsátja. Az fb – a rendelkezésére bocsátottak közül – az általa kiválasztott egyes jelentéseket, illetve megállapításokat megtárgyalja, és szükség esetén határozatot hoz.

3. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ÖSSZETÉTELE

- (1) Az fb tagjai:
  - a) az Országgyűlés által választott elnök,
  - b) az Országgyűlés által választott további három tag,
  - c) a pénzügyminiszter képviselője,
  - d) a pénzügyminiszter által megbízott szakértő.
- (2) Az fb tagjai jogait és kötelezettségeiket csak személyesen gyakorolhatják.
- (3) Az fb tagjai az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni.
- (4) Az fb tagjai tanácskozási joggal részt vesznek az MNB közgyűlésén.
- (5) Az fb tagjai az MNB tv. szerint előírt összeférhetlenségi és titoktartási nyilatkozataikat az fb ülése részére nyújtják be, azok őrzéséről az fb titkársága gondoskodik.

4. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ELNÖKE

- (1) Az fb elnökének feladata az fb mint testület működésének szervezése.
- (2) Az fb elnöke vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelő bizottsági tag

- a) az fb jóváhagyott munkatervére támaszkodva meghatározza az ülés előzetes napirendjét, felügyeli a napirendre kerülő anyagok összeállítását;
- b) összehívja és vezeti az fb üléseit;
- c) kijelöli a jegyzőkönyv vezetőjét és hitelesítőjét;
- d) elrendeli a szavazást és megállapítja annak eredményét;
- e) a jelen ügyrend 2. §-ának (3) bekezdésében részletezettek esetén az fb felhatalmazása alapján összehívhatja a közgyűlést;
- f) a közgyűlésen az fb felhatalmazása alapján ő vagy az fb által megbízott tag ismerteti az fb-nek a mérlegről, az eredménykimutatásról és az MNB rendeltetésszerű működését érintő fontosabb jelentésekről kialakított állásfoglalását;
- g) az fb felhatalmazása alapján és nevében kapcsolatot tart az fb-tagokat megválasztó Országgyűléssel, illetőleg annak illetékes bizottságaival, valamint a megbízó pénzügyminiszterrel, és az Állami Számvevőszék vezetőivel,
- h) két ülés között biztosítja az fb kapcsolatát az MNB elnökével, vezetőivel, valamint a könyvvizsgálóval, erről utólagosan tájékoztatja az fb-t;
- i) meghívás esetén tanácskozási joggal vesz részt az igazgatóság ülésén,
- j) gondoskodik a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásához szükséges, illetőleg a jelen ügyrend 2. §-ának (7) bekezdése szerinti jelentés kiadásáról.

5. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG MUNKA- ÉS KÖLTSÉGTERVE

- (1) Az fb éves munkaterv alapján működik, amely naptári évre, vagy az éves közgyűlések időpontja által meghatározott időszakra egyaránt vonatkozhat.
- (2) A munkaterv a testület – jelen ügyrend 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt korlátozására figyelemmel meghatározott – ellenőrzési jogkörébe tartozó feladatokat tartalmazza.
- (3) Az fb elnöke az fb tagjaival konzultálva összeállítja az éves munkatervre vonatkozó javaslatot. Az éves munkatervet az fb legkésőbb az alakuló ülése utáni, illetve a tárgyidőszak első ülésén hagyja jóvá.
- (4) Az fb a munkatervét tájékoztatásul megküldi a részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszternek, az Országgyűlés elnökének és az Állami Számvevőszék elnökének.
- (5) Az fb működésének és feladatai zavartalan ellátásának tárgyi, személyi és pénzügyi feltételeiről az MNB gondoskodik. Az fb az éves költségtervét munkatervének megfelelően maga állapítja meg, a költségterv az MNB éves pénzügyi tervének részét képezi.

6. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG ÜLÉSEI

- (1) Az fb szükség szerinti gyakorisággal, de általában havonta ülésezik. Az fb ülését az elnök, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelő bizottsági tag hívja össze és vezeti le.
- (2) Az fb ülésének összehívását az ok és a cél megjelölésével az fb bármely tagja is kérheti az elnöktől, aki a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napon belül köteles intézkedni az fb ülésének harminc napon belüli időpontra történő összehívásáról. Ha az elnök a kérelemnek nem tesz eleget, a tag maga jogosult az ülés összehívására.

- (3) Az ülésre való meghívás történhet írásban vagy rövid úton (telefon, telefax stb.) a hely, az időpont és a tárgy megjelölésével. Az fb tagjainak az értesítést legalább öt, a megtárgyalandó írásos anyagokat pedig lehetőleg legalább három munkanappal az ülést megelőzően meg kell kapniuk.
- (4) Az fb üléseire meg kell hívni az MNB elnökét, a könyvvizsgálót, az MNB elnöke által az fb-vel való kapcsolattartásra kijelölt személyt, a belső ellenőrzés vezetőjét, az Állami Számvevőszék képviselőjét. Az fb elnöke – vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt felügyelő bizottsági tag – az egyes napirendek tárgyalásához további személyeket is meghívhat.
- (5) Az fb az ülés megkezdésekor dönt a végleges napirend meghatározásáról. Az előzetes napirendi javaslatban nem szereplő kérdés csak akkor vehető fel napirendre, ha az fb valamennyi tagja ehhez hozzájárul, illetőleg ha az tájékoztató jellegű és döntést nem igényel.
- (6) Az fb határozatképes, ha tagjainak legalább kétharmada jelen van. Határozatait nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza.
- (7) Az fb zárt ülést is tarthat, amelyen csak az fb tagjai vehetnek részt. Zárt ülés megtartását bármely fb-tag kezdeményezheti, és erről az fb vita nélkül dönt. Az fb hatáskörébe tartozó személyi kérdésekről zárt ülésen kell dönteni.
- (8) Az fb által vizsgált kérdésben személyében, illetve személyéhez kapcsolható intézmény révén érintett fb-tag az adott napirend megtárgyalásában, valamint az azzal kapcsolatos határozathozatalban nem vehet részt.

7. § JEGYZŐKÖNYV

- (1) Az fb üléséről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet – az ülést levezető és a jegyzőkönyvet hitelesítő aláírásával – tíz munkanapon belül kell véglegesíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a hozzászólások, illetve a vita lényegét, a hozott határozatokat, a szavazati arányokat, és kérésre a szavazatok név szerinti megjelölését. Az fb bármelyik tagja kérheti szó szerinti jegyzőkönyv készítését. Az fb-tagok jogosultak az eltérő álláspontjukat tartalmazó írásbeli nyilatkozatukat a jegyzőkönyvhöz csatolni. A jegyzőkönyv elkészítéséről a felügyelő bizottság titkársága gondoskodik.
- (2) Az ülésekről készült jegyzőkönyvet megkapják:
  - a) az fb tagjai,
  - b) az MNB elnöke,
  - c) az MNB alelnökei,
  - d) az MNB elnöke által az fb-vel való kapcsolattartásra kijelölt személy,
  - e) az Állami Számvevőszék elnöke,
  - f) az fb titkárságának vezetője,
  - g) könyvvizsgáló,
  - h) a belső ellenőrzés vezetője.
- (3) A zárt ülésről készült jegyzőkönyvet csak az fb tagjai kapják meg.

8. § TITOKTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG

- (1) Az fb tagjai a megbízatásukkal kapcsolatban tudomásukra jutott titkot képező adatokat, értesüléseket az MNB tv. 54. §-a tartalmának megfelelően kötelesek megőrizni.
- (2) Az fb tagjai a felügyelő bizottsági tagsági jogviszonyuk létrejöttékor titoktartási nyilatkozatot tesznek.

9. § A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TITKÁRSÁGA

- (1) Az fb munkájával kapcsolatos egyeztetési, szervezési és egyéb titkársági feladatokat a felügyelő bizottság titkársága látja el, amely kettő főből áll.
- (2) A felügyelő bizottság titkársága vezetőjének az MNB alkalmazottjaként történő felvétele, munkakörének meghatározása, valamint munkaviszonyának megszüntetése az fb döntése és javaslata alapján történik. A titkárság másik, adminisztratív feladatokat ellátó alkalmazottja az fb elnökének javaslata alapján ugyancsak az MNB alkalmazottjaként kerül felvételre, és munkaviszonyának megszüntetése is csak az fb elnökének egyetértésével lehetséges.
- (3) A felügyelő bizottság titkárságának vezetője a fb elnökének irányításával végzi munkáját.

10. § AZ ÜLÉSEKRŐL SZÓLÓ KÖZLEMÉNYEK

- (1) Az fb – a jelen ügyrend 8. §-ában foglalt titoktartási kötelezettség betartásával – közlemény formájában vagy más módon üléséről a nyilvánosságot tájékoztathatja. A közlemény szövegét az fb hagyja jóvá.
- (2) Az fb ellenkező tartalmú határozatának hiányában az ülésről szóló közlemény kiadására, illetőleg az ülésről a nyilvánosság más módon történő tájékoztatására az fb elnöke, illetve az általa felkért fb-tag jogosult. Az fb munkájáról szóló általános tájékoztatás joga bármelyik fb-tagot megilleti.

11. § ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- (1) A jelen ügyrend által nem szabályozott kérdésekben a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény, valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény felügyelő bizottságra vonatkozó rendelkezései az irányadóak.
- (2) Jelen ügyrendet a felügyelő bizottság a 2002. december 3-i ülésén állapította meg, és azt a részvénytulajdonost képviselő pénzügyminiszter az 1/2003. sz. részvényesi határozatával hagyta jóvá.
- (3) A 2002. december 3-án megállapított ügyrend 2. § (2), (6) és (8) bekezdéseinek módosítását, valamint a 2. §-nak (9) és (10) bekezdésekkel, továbbá a 7. § (2) bekezdésének h) ponttal történő kiegészítését a felügyelő bizottság 2004. január 27-i ülésén fogadta el, amit a részvényes az 1/2004. számú részvényesi határozatával 2004. február 10-én hagyott jóvá.

A felügyelő bizottság munkaterve 2005. június–2006. június

2005. JÚNIUS

1. Az fb közös beszámolója az Országgyűlésnek (elfogadás)
2. Belső ellenőrzési jelentés megtárgyalása – Az SAP-rendszer informatikai auditálása

2005. júliusban és augusztusban az fb nem tervez ülésezést.

2005. SZEPTEMBER

1. Az MNB I. félévi gazdálkodása
2. Az fb 2006. évi költségterve
3. Az auditor által 2005-ben írt Vezetői Levélben jelzett észrevételek hasznosítása
4. A felelős vállalatirányítás elveinek érvényesülése az MNB-ben
5. A Pénzjegynyomda Rt. stratégiája

2005. OKTÓBER

1. A 2006. évi pénzügyi tervezés előkészítése (tervezési módszerek, koncepció)
2. Az EKB-hoz történt kiutazások költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából, a KBER-hez való csatlakozás óta eltelt időszakban
3. Az MNB szponzorálási tevékenysége, az alapítványokra vonatkozó igazgatósági határozat végrehajtásának helyzete
4. A Látogatóközpont működésének költségei, a hétfégi nyitva tartás lehetőségei

2005. NOVEMBER

1. Az MNB III. negyedéves gazdálkodása
2. Az MNB informatikai stratégiája és a megvalósítás kezdeti tapasztalatai
3. Előzetes állásfoglalás az Ellenőrzési főosztály 2006. évi munkatervéről

2005. DECEMBER

1. Az MNB humánkockázat-kezelési rendszerének működése (a szabályzatban foglaltak érvényesülése)
2. A Bankjóléti Kft. végelszámolásának helyzete
3. A belső ellenőrzés 2006. évi munkatervének elfogadása

2006. JANUÁR

1. Az MNB 2006. évi pénzügyi terve
2. Az MNB kutatási és publikációs tevékenységének (ideértve az EKB kutatási projektjeiben való közreműködést is) költségei
3. A belső ellenőrzés 2005. évi beszámolója

2006. FEBRUÁR

1. Előzetes információk a 2005. évi gazdálkodásról (az MNB 2005. évi előzetes mérlege és eredménykimutatása alapján)
2. Az emberierőforrás-gazdálkodás helyzete
3. Az MNB peres ügyeinek áttekintése

2006. MÁRCIUS

1. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások gazdálkodása
2. A közbeszerzési törvény előírásainak érvényesülése az MNB-ben
3. Az őrzési feladatok részbeni kiszervezésének pénzügyi hatásai

2006. ÁPRILIS

1. Az MNB 2005. évi mérlege és eredménykimutatása
2. a) A Logisztikai Központ beruházás megvalósulásának helyzete
b) A Kreatív 2000 Kft.-vel kötött lebonyolítói szerződés teljesítésének eddigi tapasztalatai
3. Az fb jelentése a közgyűlés részére

2006. MÁJUS

1. A Pénzjegynyomda Rt. vezetőinek beszámolója a vállalat gazdálkodásáról és a stratégiai célok megvalósulásáról
2. Az fb közös beszámolója az Országgyűlésnek (első olvasatban)
3. A bank 2006 I. negyedéves gazdálkodása

2006. JÚNIUS

1. Az fb közös beszámolója az Országgyűlésnek (elfogadás)
2. Az átadás-átvételre való felkészülés

Az fb munkaterve folyamatosan kiegészül a belső ellenőrzés egyes, az fb által kiválasztott vizsgálati jelentéseivel, valamint az Ellenőrzési főosztálynak az ellenőrzési munkaterv megvalósulásáról szóló havi tájékoztatóival.

Az MNB mérlegéről készülő időközi jelentéseket az fb esetenként megtárgyalja a negyedévenként esedékes napirend mellett.

Az fb elnöke valamennyi ülésen szóbeli tájékoztatást ad az igazgatóság üléseiről, a két ülés között végzett tevékenységekről.

Tekintettel a 2006. évi országgyűlési választásokra és az fb mandátumának azt követő megszűnésére, a 2006 júniusát követő időszakra munkaterv nem készül.

A beszámolási időszak alatt megtartott felügyelő bizottsági ülések időpontjai, valamint a megtárgyalt napirendi pontok

2005. SZEPTEMBER 13.

1. Tájékoztatás az MNB szervezetfejlesztési célkitűzéseiről, illetve intézkedéseiről
2. A Pénzjegynyomda Rt. stratégiája
3. Az Auditor által 2005-ben írt Vezetői Levélben jelzett észrevételek hasznosítása
4. A felelős vállalatirányítás elveinek érvényesülése az MNB-ben
5. A felügyelő bizottság 2006. évi költségterve
6. Az MNB I. félévi gazdálkodása

2005. OKTÓBER 18.

1. A 2006. évi pénzügyi tervezés előkészítése (tervezési módszerek, koncepció)
- 2/a. Az EKB-hoz történt kiutazások költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából, a KBER-hez való csatlakozás óta eltelt időszakban
- 2/b. 43/2005. számú vizsgálati jelentés: Az EKB-hoz történt kiutazások költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából
- 3/a. Az alapítványokra vonatkozó igazgatósági határozat végrehajtásának helyzete
- 3/b. Az MNB támogatási politikája
4. A Látogatóközpont működésének költségei, a hétfélig nyitva tartás lehetőségei

2005. NOVEMBER 15.

1. Az MNB III. negyedéves gazdálkodása
2. Az MNB informatikai stratégiája és a megvalósítás kezdeti tapasztalatai
3. Előzetes állásfoglalás az Ellenőrzési főosztály 2006. évi munkatervéről
4. Belső ellenőrzési jelentés megtárgyalása – A Diósgyőri Papírgyár Rt. beszerzéseinek gyakorlata (21/2005.)

2005. DECEMBER 13.

1. Az MNB humánkockázat-kezelési rendszere (a vonatkozó szabályzatban foglaltak érvényesülése, gyakorlati tapasztalatok)
2. Az őrzési feladatok pénzügyi kihatásának elemzése, kiszervezésének elvi kérdései
3. Beszámoló a Bankjóléti Kft. végelszámolási eljárásáról
4. Az Ellenőrzési főosztály 2006. évi munkaterve
5. 48/2005. számú utóvizsgálati jelentés: A Logisztikai Központ beruházás megvalósulása

2006. JANUÁR 24.

1. Belső ellenőrzési vizsgálat a NGEB betétje ügyében
2. Az MNB 2006. évi pénzügyi terve

3. Az MNB kutatási és publikációs tevékenységének (ideértve az EKB kutatási projektjeiben való közreműködést is) költségei
4. A belső ellenőrzés 2005. évi beszámolója

2006. FEBRUÁR 14.

1. Az őrzés-védelem pénzügyi kihatásának elemzése, kiszervezésének elvi kérdései (folytatás)
2. Belső ellenőrzési vizsgálat a NGEB betétje ügyében (folytatás)
3. Előzetes információk a 2005. évi gazdálkodásról
4. Az MNB tulajdonosi érdekeltségébe tartozó vállalkozások gazdálkodása
5. Az emberierőforrás-gazdálkodás helyzete

2006. MÁRCIUS 21.

1. Az MNB peres ügyeinek áttekintése
2. Az MNB 2005. évi mérlege és eredménykimutatása
3. Az fb jelentése a közgyűlés részére
4. A közbeszerzési törvény előírásainak érvényesülése az MNB-ben

2006. ÁPRILIS 11.

1. a) A Logisztikai Központ beruházás megvalósulásának helyzete
b) A Kreatív 2000 Kft.-vel kötött lebonyolítói szerződés teljesítésének tapasztalatai
2. A Diósgyőri Papírgyárra vonatkozó stratégiai elképzelések
3. Az MNB ingatlan- és helyiséggazdálkodása
4. Az informatikai változáskezelés vizsgálata (6/2006. sz. belső ellenőrzési jelentés)

2006. MÁJUS 2.

1. A bank 2006. I. negyedéves gazdálkodása
2. Tájékoztató az MNB televíziós gazdasági rovatának közbeszerzési pályáztatásáról
3. Tájékoztató az MNB muzeális jellegű éremgyűjteményének működési kérdéseiről
4. Beszámoló az MNB fb delegációjának a svéd jegybankban tett látogatásáról
5. Az fb közös beszámolója az Országgyűlésnek (első olvasatban)

2006. MÁJUS 11.

1. Az fb közös beszámolója az Országgyűlésnek (elfogadás)

4. sz. melléklet
(A. rész 9. fejezetéhez)

A beszámolási időszakban végzett belső ellenőrzési vizsgálatok témái

1. A Diósgyőri Papírgyár Rt. informatikai vizsgálata (20/2005.)
2. A Diósgyőri Papírgyár Rt. beszerzéseinek gyakorlata (21/2005.)
3. Banküzembiztonság (24/2005.)
4. A Windows 2000 server operációs rendszer vizsgálata (26/2005.)
5. Tulajdonosi képviselő ellátása (27/2005.)
6. Szervezetirányítás, vezetés, munkaszervezés (29/2005.)
7. A Magyar Pénzverő Rt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzéséről (30/2005.)
8. A függő, átvezetési és technikai (FÁT) számlák vizsgálata tárgyában készített 7/2004. sz. utóvizsgálati jelentés utóvizsgálata (31/2005.)
9. Jegybankellenőrzés tárgyában készített 9/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (32/2005.)
10. Az OMB-Online és Omnibusz rendszerek vizsgálata (33/2005.)
11. Bankjegy- és Éremgyűjtemény (pénz- és értékkezelés, gyarapítás, kölcsönadás, értékesítés) tárgyában készített 27/2004. sz. jelentés utóvizsgálata (35/2005.)
12. A MonDoc rendszer vizsgálatának tárgyában készített 4/2004. sz. jelentés utóvizsgálata (36/2005.)
13. Az Intranet rendszer vizsgálata (37/2005.)
14. Az SAP Bázis modul vizsgálatának tárgyában készített 12/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (38/2005.)
15. A Főpénztári önálló osztály Forgalmi II. értéktárában megállapított hiány tárgyában készített 38/2004. sz. utóvizsgálati jelentés utóvizsgálata (39/2005.)
16. EKB felé küldött statisztikai jelentéseket támogató informatikai háttér vizsgálata (Review of Statistical Information Systems) (40/2005.)
17. A Magyar Pénzverő Rt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzéséről (42/2005.)
18. Az EKB-hoz történő kiutazások 2004. évi költségeinek elemzése a költségtakarékosság érvényesülése szempontjából (43/2005.)
19. Az Ernst & Young 2003. évre vonatkozó vezetői levél egyeztetett intézkedéseinek vizsgálata, utóvizsgálat (44/2005.)
20. A Microsoft Access környezetben fejlesztett programok (GHT, AUK, ONJ) utóvizsgálata (45/2005.)
21. Az MNB napi devizapozíciójának meghatározása (46/2005.)
22. Az InFoRex rendszer vizsgálata (47/2005.)
23. A Logisztikai Központ beruházás megvalósulása tárgyában készített 18/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (48/2005.)
24. Tulajdonosi képviselő ellátása tárgyában készített 27/2005. sz. jelentés utóvizsgálata (49/2005.)
25. Forint- és devizaszámla-vezetés, kondíciók meghatározása (50/2005.)
26. A Számítástechnikai főosztály tevékenységének és folyamatainak átfogó vizsgálata tárgyában, valamint a Vírusvédelmi rendszer utóvizsgálata tárgyában készített jelentések utóvizsgálata (53/2005.)
27. Pénzforgalom-kiegyenlítés (Giro, bankkártya) (55/2005.)
28. A Telekonferencia rendszer informatikai vizsgálata (57/2005.)
29. A Fizetési Mérleg adatbázis tárgyában készített 30/2004. számú jelentés utóvizsgálata (58/2005.)
30. Az értéktári rendszer (Actiw) tárgyában készített 32/2004. számú jelentés utóvizsgálata (59/2005.)
31. A Binár rendszer és környezetének informatikai utóvizsgálata (62/2005.)
32. A védelmi célú készpénzkészlet 2005. évi leltározásának ellenőrzése (65/2005.)
33. Az Inforex rendszer utóvizsgálata (66/2005.)
34. A Magyar Pénzverő Rt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzéséről (67/2005.)
35. A Euclid rendszer utóvizsgálata (68/2005.)
36. Külső kommunikáció és publikáció (különös tekintettel a kutatási és publikációs tevékenységek költségeire) (1/2006.)

37. Bankjegy- és érmeszükséglet prognosztizálása, készletezési politika, gyártási terv és bevonási program összeállítás (2/2006.)
38. Külföldi idegen kötvények vétele/eladása, repoügyletek, értékpapír-kölcsönzés utóvizsgálata (3/2006.)
39. Teljesítménymenedzsment rendszer működtetése tárgyában készített 1/2005. számú jelentés utóvizsgálata (4/2006.)
40. Nyílt piaci műveletek utóvizsgálata (5/2006.)
41. Az informatikai változáskezelés vizsgálata (6/2006.)
42. A Nemzetközi Gazdasági Együttműködési Bank (NGEB) részére indított téves fizetés körülményeinek vizsgálata (7/2006.)
43. Pénz- és értékkezelési tevékenység ellátása a regionális emissziós központokban utóvizsgálata (8/2006.)
44. Biztonsági mentések utóvizsgálata (9/2006.)
45. Emlékérmék és -bankjegyek tárolása, forgalmazása, illetve elszámolása a gyártó céggel (10/2006.)
46. Nostro tükörszámla vezetése és gondozása (12/2006.)
47. Unix operációs rendszerek vizsgálata (13/2006.)
48. A Magyar Pénzverő Rt. telephelyén tárolt nemesfémek mennyiségének ellenőrzése (14/2006.)
49. Az MNB napi devizapozíciójának meghatározása (15/2006.)
50. A Step2 rendszer vizsgálata (16/2006.)
51. Az új árfolyam-mechanizmus működése (Audit of the ERM II in operation) utóvizsgálata (17/2006.)
52. Hamisítványfigyelő rendszer (CMS) működésének utóvizsgálata (18/2006.)
53. Bankközi átutalások (eldiszpónálás, dotáció LORO számlákon) (19/2006.)
54. MNB TV Rovat – 2005. évi közbeszerzési eljárás kapcsán felmerült felügyelő bizottsági kérdések tisztázása

5. sz. melléklet
(B. rész 10. fejezetéhez)

A Magyar Nemzeti Bank 2006. évi működési költségeinek pénzügyi terve

Megnevezés	Érték				
	2005. terv	2005. várható	2006. terv	Index (2005. terv)	Index (2005. várható)
	millió forintban			%	%
1000 Személyi költségek	9 650,7	9 633,3	8 771,4	90,9%	91,1%
1010 Bérek	3 820,8	3 776,4	3 545,9	92,8%	93,9%
1020 Jutalom	1 889,4	1 791,3	1 704,4	90,2%	95,1%
1030 Végkielégítések, felmentési pénzek	202,3	445,7	228,0	112,7%	51,2%
1040 Járulékok	2 223,3	2 246,9	2 038,0	91,7%	90,7%
1050 Oktatás	182,7	137,0	136,7	74,8%	99,8%
1060 Választható béren kívüli juttatások	416,2	394,1	357,9	86,0%	90,8%
1070 Alapjuttatások és jóléti költségek	864,4	793,3	711,5	82,3%	89,7%
1080 Hirdetési költségek, tanácsadói díjak	51,6	48,6	49,0	95,0%	100,8%
2000 IT-költségek	1 334,8	1 224,1	1 467,9	110,0%	119,9%
2010 Hardver- és telekommunikációs eszközök	240,3	211,0	173,0	72,0%	82,0%
2020 Szoftverek	565,7	501,2	670,1	118,5%	133,7%
2030 Adatátviteli díjak	133,4	129,2	147,1	110,3%	113,9%
2040 Hírszolgálati díjak	254,8	254,2	284,5	111,7%	111,9%
2050 Tanácsadói díjak	140,6	128,5	193,2	137,4%	150,4%
3000 Üzemeltetési költségek	1 668,8	1 564,0	1 603,1	96,1%	102,5%
3010 Ingatlanköltségek	1 051,4	1 021,2	1 018,4	96,9%	99,7%
3011 Közüzemi költségek	179,5	207,9	207,6	115,7%	99,9%
3012 Bérleti díjak	134,6	143,8	142,4	105,8%	99,0%
3013 Anyag- és karbantartási költségek	531,0	508,2	496,2	93,4%	97,6%
3014 Bankbiztonsági költségek	206,3	161,3	172,2	83,5%	106,8%
3020 Emissziós gépek, berendezések	85,1	70,4	70,0	82,3%	99,4%
3030 Egyéb gépek, tárgyi eszközök	87,3	78,5	86,3	98,9%	109,9%
3040 Járművek	52,5	57,6	54,8	104,4%	95,1%
3041 Anyag- és karbantartási költségek	40,0	47,5	44,7	111,8%	94,1%
3042 Adó, biztosítás	12,5	10,1	10,1	80,8%	100,0%
3050 Telefon, posta	151,2	143,6	145,9	96,5%	101,6%
3060 Pénzszállítás	33,1	31,7	40,5	122,4%	127,8%
3070 Nyomtatványok, irodaszerek és adminisztrációs anyagok	39,6	30,9	28,1	71,0%	90,9%
3090 Vagyonbiztosítás	10,2	9,2	6,8	66,7%	73,9%
3100 Tanácsadói díjak	31,2	25,7	40,0	128,2%	155,6%
3110 Egyéb költségek	127,2	95,2	112,3	88,3%	118,0%

Megnevezés	Érték				
	2005. terv	2005. várható	2006. terv	Index (2005. terv)	Index (2005. várható)
	millió forintban			%	%
4000 Értécsökkenés	1 874,0	1 874,0	2 388,8	127,5%	127,5%
4010 Tárgyi eszközök	1 166,7	1 166,7	1 344,6	115,2%	115,2%
4011 Ingatlanok	227,6	227,6	229,9	101,0%	101,0%
4012 Egyéb tárgyi eszközök	939,1	939,1	114,7	118,7%	118,7%
4020 Immateriális javak	707,3	707,3	1 044,2	147,6%	147,6%
5000 Egyéb költségek	980,5	892,6	1 087,4	110,9%	121,8%
5010 Hatósági díjak	0,9	2,0	1,5	166,7%	75,0%
5020 Tagsági díjak	29,4	30,6	24,6	83,7%	80,4%
5030 Jogi költségek	30,0	36,0	50,0	166,7%	138,9%
5040 Audi	42,0	41,6	42,3	100,7%	101,7%
5050 Közgazdasági tanácsadás, adatvásárlás	142,2	114,7	101,6	71,4%	88,6%
5060 Kommunikáció	200,7	193,3	381,2	189,9%	197,2%
5070 Újság, szakkönyv	81,4	69,8	75,5	92,8%	108,2%
5080 Konferenciák	68,2	46,3	52,8	77,4%	114,0%
5090 Reprezentáció	26,6	31,9	29,9	112,4%	93,7%
5100 Kiküldetési költségek	252,7	209,6	203,3	80,5%	97,0%
5101 Külföldi kiküldetési költségek	243,5	206,1	199,1	81,8%	96,6%
5102 Belföldi kiküldetési költségek	9,2	3,5	4,2	45,7%	120,0%
5110 Külképviseletek	13,3	48,9	0,0	0,0%	0,0%
5120 Egyéb vegyes költségek	93,1	67,9	124,7	133,9%	183,7%
6000 Átvezetések	-72,3	-38,3	0,0	0,0%	0,0%
7000 Költségek összesen	15 436,5	15 149,7	15 318,6	99,2%	101,1%
8000 Tartalék	231,5	0,0	229,8	99,3%	0,0%
9000 Költségek főösszege	15 668,0	15 149,7	15 548,4	99,2%	102,6%

A Magyar Nemzeti Bank
felügyelő bizottsága tagjainak közös beszámolója
az Országgyűlésnek
a felügyelő bizottság éves munkájáról

2005. június–2006. május

